

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร. รุจ ศิริสัตย์ลักษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุคมสิน และคณาจารย์
สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ให้ความรู้
ประสบการณ์แนวคิด คำปรึกษาและคำแนะนำตลอดจนให้การสนับสนุนการดำเนินการจัดทำ
วิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

และขอขอบคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อีก 1 ท่าน คือ อาจารย์วิชา อธิปอนันต์
ที่ได้ให้คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ให้มีรูปแบบและเนื้อหาในการนำเสนอที่สมบูรณ์มาก
ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้สนับสนุนทุนในการทำวิทยานิพนธ์
ขอบคุณนักวิชาการประมง สำนักงานประมงจังหวัดยะลา เจ้าหน้าที่บริหารงานปศุสัตว์ สำนักงาน
ปศุสัตว์จังหวัดยะลา นักวิชาการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
ที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่อำเภอเมืองยะลาทุกท่าน

ขอขอบพระคุณคุณพ่อฮงฮูหนับ ปานหวาน และคุณแม่ฮงฮงหะเหม๊ะ ปานหวาน ที่ให้
กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้ รวมทั้งภรรยาและลูกๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจให้ ตลอดจน
เพื่อนร่วมงานและเพื่อนนักศึกษาที่ทำให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้
เป็นอย่างดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะยังประโยชน์ต่อการศึกษาและงานส่งเสริม
การเกษตรต่อไป คุณค่าและความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแด่บิดา มารดา ครู
อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธัญวุฒิ ปานหวาน

พฤศจิกายน 2546

ชื่อวิทยานิพนธ์ การดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

ผู้วิจัย นายธัญวุฒิ ปานหวาน ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. รุจ ศิริสัตย์ลักษณ์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. พรทิพย์ อุคมสิน

ปีการศึกษา 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) การดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ (3) ทักษะคิดของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา (4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ประชากรคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 253 ราย โดยมีกิจกรรมด้านพืช 109 ราย ด้านปศุสัตว์ 99 ราย และด้านประมง 45 ราย การเก็บข้อมูลกระทำโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอายุเฉลี่ย 49.5 ปี นับถือศาสนาอิสลาม จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐและวิทยุโทรทัศน์เป็นหลัก มีอาชีพหลักทำสวน มีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย 7.03 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ทำกิจกรรมโครงการด้านพืช เฉลี่ย 2.32 ไร่ ด้านปศุสัตว์ เฉลี่ย 1.35 ไร่ และด้านประมง เฉลี่ย 0.50 ไร่ มีรายได้ภาคเกษตรปี 2545 เฉลี่ย 35,160.16 บาทต่อปี และมีรายได้นอกภาคเกษตรเฉลี่ย 28,318.79 บาทต่อปี เกษตรกรทุกรายเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยมีหนี้สินเฉลี่ย 48,893.18 บาทต่อราย ส่วนใหญ่มีการออมเงิน เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทั้ง 3 ด้าน เกือบทั้งหมดได้ผ่านการถ่ายทอดความรู้ครบตามหลักสูตร โครงการและจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพครบถ้วน เกษตรกรส่วนใหญ่นำเงินที่ได้รับ ไปซื้อปัจจัยการผลิตและดำเนินการผลิตตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน ส่วนใหญ่ได้รับผลผลิตจากกิจกรรมและมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตแล้ว โดยภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ โดยมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านการดำเนินงาน การบริการของเจ้าหน้าที่ ความพอใจต่อโครงการและผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานนั้น เกษตรกรมีปัญหาในการดำเนินงานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ปัญหาสำคัญที่เกษตรกรระบุว่าปัญหาในระดับมาก คือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก เกษตรกรให้ข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรปรับปรุงรูปแบบการทำบัญชีให้ง่ายขึ้นและให้การอบรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรเพิ่มเงินค่าปัจจัยการผลิตเป็นรายละ 6,000 บาท และควรขยายระยะเวลาการพักชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี

คำสำคัญ การดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา

Thesis title: THE IMPLEMENTATION OF FARMERS UNDER THE PROJECT FOR POST-MORATORIUM OCCUPATIONAL REHABILITATION FOR FARMERS OF THE YEAR 2002 IN MUEANG DISTRICT, YALA PROVINCE

Researcher: Mr. Thanyawut Panwan ; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Ruth Sirisunyalack, Associate Professor; (2) Dr. Porntip Udomsin, Associate Professor; **Academic year:** 2003

ABSTRACT

The objectives of this research were to study (1) farmers' socio-economic characteristics; (2) the implementation of farmers under the project for post-moratorium occupational rehabilitation for farmers, (3) farmers' attitudes towards the project; and (4) their problems, obstacles and suggestions concerning the implementation under the project.

The total population of 253 farmers who joined the project which composed of 109 planters, 99 husbandry-men, and 45 fishermen, were interviewed face-to-face. SPSS for Windows was utilized for data analysis. Percentage, mean and standard deviation were statistical method applied in this study.

The result indicated that most of farmers were men with the average age for 49.5 year. All of them were muslim. Sixty-five percent of farmers completed primary school. They received agriculture in for mation form government officers radio, and television. Their main acceptance were gardener. The average size of their form was 7.03 rai, 2.32 rai were used for planting, 1.35 rai for livestock, and 0.50 rai for fishery. Their average income from agricultural sector was 35, 160.16 Baht, and 28,318.79 Baht form non- agricultural sector. All farmers were in debt to Bank of Agricultural and Agricultural Cooperative (BAAC) with 48,893.18 Bath per person in average. Only 34.40 percent of them had gone through the project's training program and prepared before hand. They mostly spent the money coned from the bank for purchasing means of production and implementing activities following the plan. Most of farmers got produces from activities that yielded them income. In overall, farmers had positive altitudes towards the project. Most specification, the government officials' service, the project, and the usefulness of the project. Farming account, preparation was reported as the farmers' major problem. The farmers prepared that farming account form should be improved to be more easier and the training program should be implemented continuously. Additionally, financial support for means of production should be raised to 6,000 Baht, and the moratorium should be extended for 3 years more.

Keywords: The implementation of farmers, project for post-moratorium occupational rehabilitation for farmers, Mueang district Yala Province

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	7
โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย.....	7
โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545.....	12
สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองยะลา.....	25
การดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545.....	27
ทัศนคติต่อโครงการ.....	30
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร.....	41
การดำเนินงานของเกษตรกรหลังการได้รับการฝึกอบรมและเงินค่าปัจจัยการผลิต.....	48
ทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการ.....	61
ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร.....	64
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	81
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	87
ก แบบฟอร์มตามแผนการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร.....	88
ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์.....	99
ค แบบสัมภาษณ์เกษตรกร.....	101
ง ผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์.....	116
๑ ประวัติผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	เกษตรกรเป้าหมายใน โครงการพักชำระหนี้ของ ธ.ก.ส..... 13
ตารางที่ 2.2	ประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารการเงินตามแผน..... 22
ตารางที่ 2.3	เป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ..... 27
ตารางที่ 3.1	จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ใช้ในการศึกษา..... 36
ตารางที่ 4.1	สภาพทางสังคมของเกษตรกร..... 42
ตารางที่ 4.2	สภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร..... 44
ตารางที่ 4.3	กิจกรรมด้านพืช..... 49
ตารางที่ 4.4	กิจกรรมด้านปศุสัตว์..... 53
ตารางที่ 4.5	กิจกรรมด้านประมง..... 58
ตารางที่ 4.6	ทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการฯ..... 61
ตารางที่ 4.7	ปัญหาของกิจกรรมด้านพืช..... 66
ตารางที่ 4.8	ปัญหาของกิจกรรมด้านปศุสัตว์..... 68
ตารางที่ 4.9	ปัญหาของกิจกรรมด้านประมง..... 70
ตารางที่ 4.10	ข้อเสนอแนะของเกษตรกร..... 72

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล.....	11
ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้.....	24
ภาพที่ 2.3 แผนการปฏิบัติงานภาคสนามของ โครงการฯ.....	29

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพักชำระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเพื่อพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 และวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 ตามลำดับโดยให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อยโดยประชาสัมพันธ์และชี้แจงลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีวงเงินกู้ปกติไม่เกิน 100,000 บาท ที่ยื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2544 ซึ่ง ธ.ก.ส. จะจัดพนักงานที่รับผิดชอบออกประชุมชี้แจง และทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่ด้วยวิธีการเรียกประชุมกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. และยื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนกลางและสาขาต่างจังหวัดจัดส่งบัญชีรายชื่อเกษตรกรร่วมโครงการ ให้สำนักงานบริหารโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เพื่อดำเนินการต่อไป (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545: 2)

รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ โดยให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ตามความต้องการของเกษตรกรเป็นรายบุคคล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตสร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้ในที่สุด โดยในปี 2544 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ จำนวน 135,494 ราย งบประมาณ 370.91 ล้านบาท และในปี 2545 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งเป้าจะทำการฟื้นฟูอาชีพให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จำนวน 815,711 ราย งบประมาณรวมทั้งสิ้น 4,257.29 ล้านบาท โดยแยกเป็นงบประมาณ จำนวน 245,787 ราย วงเงิน 1,537.51 ล้านบาท และงบกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 569,924 ราย วงเงิน 2,722.78 ล้านบาท (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545: 2)

การดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ได้กำหนดกลไกการบริหาร โดยมอบหมายให้คณะกรรมการบริหารโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการพร้อมกำหนดกลไกการจัดการโครงการ โดยการยื่นขอรับการช่วยเหลือเพื่อฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ต้องผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ซึ่งจะมีบทบาทในการตัดสินใจในการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังในการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพ เพื่อให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันในการพิจารณาแผนการผลิต การแปรรูปและการตลาดของชุมชนโดยยึดหลักให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545: 2)

แผนการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรฯ จะเน้นหนักในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรเป็นรายบุคคล ซึ่งเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องบูรณาการและไปเยี่ยมเยียนและให้คำแนะนำ เพื่อให้เกษตรกรสามารถจัดทำระบบฟาร์มของตนได้ ทั้งนี้ได้ตั้งเป้าหมายให้เกษตรกรมีรายได้อย่างต่ำเดือนละ 10,000 บาท หรือปีละ 120,000 บาท นอกจากนี้ในการจัดหาปัจจัยการผลิตเกษตรกรจะเป็นผู้จัดหาเอง โดยทางฝ่ายราชการจะให้คำแนะนำทางด้านวิชาการและเบิกจ่ายงบประมาณให้เกษตรกรตามหลักฐานการซื้อปัจจัยการผลิตของแต่ละราย ซึ่งเป็นเครื่องมือในการขยายผลและถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกรเพื่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ในส่วนของงบประมาณค่าใช้จ่าย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบอำนาจให้ทางจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการรวมทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงรายการ การใช้เงินทางด้านบริการและการฝึกอบรมให้เหมาะสมได้ (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2545: 5)

จังหวัดยะลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการฟื้นฟูอาชีพแก่เกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จำนวน 2,121 ราย จำแนกเป็นด้านพืช 784 ราย ด้านปศุสัตว์ 1,015 ราย และด้านประมง 322 ราย อำเภอเมืองยะลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จำนวน 253 ราย จำแนกเป็นด้านพืช 109 ราย ด้านปศุสัตว์ 99 ราย และด้านประมง 45 ราย (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา 2545: 1-2)

ในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นโครงการใหม่ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และยังไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับโครงการฯ ดังกล่าวมาก่อน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ทศนคคชของเกษตรกรต่อโครงการฯ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ต่อโครงการฯ เพื่อนำผลการวิจัยไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว และงานส่งเสริมการเกษตรของอำเภอและจังหวัดต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
- 2.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
- 2.3 เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จากการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- ศาสนา
- การรับรู้ข่าวสาร
- พื้นที่ทำการเกษตร
- รายได้
- หนี้สิน
- เงินออม

2. การดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฯ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- ด้านพืช
- ด้านปศุสัตว์
- ด้านประมง

3. ทักษะของเกษตรกรต่อโครงการฯ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- การดำเนินงานโครงการฯ
- การบริการของเจ้าหน้าที่
- ความพอใจต่อโครงการฯ
- การตอบสนองความต้องการ
- ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ประกอบด้วยตัวแปร ดังนี้

- ด้านพืช
- ด้านปศุสัตว์
- ด้านประมง

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (conceptual framework)

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยศึกษาเฉพาะเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนเงินค่าปัจจัยการผลิตในการฟื้นฟูอาชีพ จำนวน 11 ตำบล คือ ท่าสาป เปาะเส็ง ยูโปะ บันนังสาแรง พร่อน บุติ ยะลา ลิดล ลำใหม่ ลำพะยา และตาเซะ จำนวน 253 ราย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เกษตรกรรายย่อย หมายถึง เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือสมาชิกสหกรณ์การเกษตรที่เป็นลูกค้าและใช้บริการเงินกู้โดยตรงกับ ธ.ก.ส. หรือเป็นเกษตรกรที่รับภาระหนี้สินแทนเกษตรกรลูกค้าในฐานะผู้ค้ำประกันหรือในฐานะทายาท ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 โดยเกษตรกรต้องแสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2544 เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีภาระหนี้เงินกู้คงเหลืออยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ไม่นับรวมภาระหนี้สินเงินกู้ตามโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐบาล และไม่นับรวมดอกเบี้ยเงินกู้

5.2 เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องพืช ปศุสัตว์ ประมง การปรับปรุงบำรุงดินและการจัดทำบัญชีฟาร์ม และได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตในการฟื้นฟูอาชีพด้านพืช ปศุสัตว์ และด้านประมง

5.3 กิจกรรมด้านพืช หมายถึง การดำเนินกิจกรรมด้านพืชในการฟื้นฟูอาชีพในขณะเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 โดยการปรับปรุงสวนไม้ผล ปรับปรุงสวนยาง ปลูกไม้ผล ปลูกข้าวโพด พืชผัก เพื่อให้เกิดรายได้ ในขณะที่พักชำระหนี้ 3 ปี โดยได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา

5.4 กิจกรรมด้านปศุสัตว์ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมด้านปศุสัตว์ ในการฟื้นฟูอาชีพในขณะเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 โดยการเลี้ยงสัตว์ เช่น แพะ สุกร สัตว์ปีก และเลี้ยงโค เพื่อให้เกิดรายได้ในขณะที่พักชำระหนี้ 3 ปี โดยได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา

5.5 กิจกรรมด้านประมง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมด้านประมงในการฟื้นฟูอาชีพในขณะเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 โดยการเลี้ยงสัตว์น้ำจืด เช่น ปลาดุก ปลาสลิด ปลาหมอไทย ปลานิล ปลาดุกเทศ ฯลฯ ซึ่งเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ ใน

บ่อดินและในกระชัง เพื่อให้เกิดรายได้ในขณะที่พักชำระหนี้ 3 ปี โดยได้รับการช่วยเหลือจากสำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา

5.6 โครงการฯ หมายถึง โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

5.7 แผนถ่ายทอด หมายถึง แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่จัดทำโดยเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง และด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนการจัดทำบัญชีฟาร์ม โดยให้เกษตรกรเข้ารับการอบรมที่ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

5.8 แผนฟื้นฟู หมายถึง แผนฟื้นฟูอาชีพที่เกษตรกรเป็นผู้จัดทำขึ้น โดยเกษตรกรที่ได้ผ่านการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตพืช การผลิตสัตว์และการผลิตสัตว์น้ำแล้ว และได้ผ่านการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลแต่ละตำบลที่เกษตรกรอาศัยอยู่ โดยการจัดทำบันทึกข้อตกลงในการดำเนินการฟื้นฟูอาชีพตามแบบฟื้นฟู 1-5 เพื่อเสนอขอเบิกเงินอุดหนุน และเกษตรกรลงชื่อในแบบฟื้นฟู 6 (ใบเสร็จรับเงิน) เมื่อได้รับเงินแล้ว

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานด้านสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
- 6.2 ทำให้ทราบข้อมูลกิจกรรมด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการ
- 6.3 ทำให้ทราบระดับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ ปี 2545
- 6.4 ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามโครงการฯ
- 6.5 เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ และงานส่งเสริมการเกษตรของอำเภอและจังหวัดต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย
2. โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545
3. สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองยะลา
4. การดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

ในจังหวัดยะลา

5. ทศนคติต่อโครงการฯ
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2544: 1-5) ได้กล่าวถึงนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในการดำเนินงานโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย และกล่าวถึงหลักการและเหตุผลตลอดจนเกษตรกรเป้าหมาย ดังนี้

หลักการและเหตุผล

1. รัฐบาลพิจารณาเห็นว่า ปัจจุบันเกษตรกร ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ มีฐานะยากจนและมีปัญหาด้านหนี้สินมาก โดยกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และเป็นคนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ คือ “เกษตรกรรายย่อย”
2. การลดภาระหนี้สินของเกษตรกรรายย่อย จะช่วยฟื้นฟูให้เกษตรกรมีเงินออมและมีเงินลงทุนเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตและการพัฒนาอาชีพ จนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอที่จะชำระหนี้เงินกู้คืน ธ.ก.ส. และดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติเมื่อสิ้นสุดโครงการ
3. รัฐบาลคาดหวังว่าหากสามารถทำการฟื้นฟูเกษตรกรรายย่อย ให้ทำการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีรายได้เพิ่มขึ้นแล้ว จะส่งผลต่อการบริโภคสินค้าภายในประเทศมากขึ้น ตลาดภายในประเทศก็จะขยายตัวจนสามารถกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้ในที่สุด

เกษตรกรเป้าหมาย

1. เป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ที่เป็นลูกค้าและใช้บริการเงินกู้โดยตรงกับ ธ.ก.ส. หรือเป็นเกษตรกรที่รับภาระหนี้สินแทนเกษตรกรลูกค้าในฐานะผู้ค้ำประกัน หรือในฐานะทายาทโดยธรรมก่อนวันที่ 1 เมษายน 2544 โดยเกษตรกรต้องแสดงความจำนงขอเข้าร่วมโครงการให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ 30 มิถุนายน 2544
2. เป็นเกษตรกรลูกค้าที่ไม่เคยถูก ธ.ก.ส. ดำเนินคดีในฐานะผู้กู้มาก่อน
3. เป็นเกษตรกรลูกค้าที่มีภาระหนี้เงินกู้คงเหลืออยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท ทั้งนี้ไม่นับรวมภาระหนี้เงินกู้ตามโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐบาลและไม่นับรวมดอกเบี้ยเงินกู้ ธ.ก.ส. จะทำการคัดเลือกเกษตรกรลูกค้ารายย่อย ตามความหมายดังกล่าวข้างต้น โดยใช้ข้อมูล ณ สิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2544 เป็นฐานในการให้ความช่วยเหลือซึ่งเกษตรกรลูกค้าไม่จำเป็นต้องเดินทางไปติดต่อขอรับการช่วยเหลือที่สำนักงานสาขาของ ธ.ก.ส. แต่อย่างไร ธ.ก.ส. จะจัดพนักงานที่รับผิดชอบออกประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรในพื้นที่ ต้องการประชุมกลุ่ม ธ.ก.ส. ในทุกพื้นที่

จากข้อมูลเบื้องต้นที่ ธ.ก.ส. ได้สำรวจพบว่าเกษตรกรที่อยู่ในข่ายได้รับการช่วยเหลือทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 2,379,788 ราย คิดเป็นร้อยละ 83 ของเกษตรกรลูกค้าที่มีหนี้เงินกู้อยู่กับ ธ.ก.ส. ทั้งหมด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ลูกค้าที่ไม่มีปัญหาหนี้สินค้างชำระกับ ธ.ก.ส. จำนวน 1,362,411 เงินกู้คงเป็นหนี้ 54,502 ล้านบาท
2. ลูกค้าที่เป็นลูกค้าใหม่หรือลูกค้าที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จาก ธ.ก.ส. แล้ว จำนวน 502,159 ราย เงินกู้คงเป็นหนี้ 16,208 ล้านบาท
3. ลูกค้าที่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระกับ ธ.ก.ส. จำนวน 515,218 ราย เงินกู้คงเป็นหนี้ 23,346 ล้านบาท

รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ที่อยู่ในข่ายได้รับการช่วยเหลือสามารถแสดงความจำนงที่จะเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ได้ตามความสมัครใจ ซึ่งทั้ง 2 แนวทางมีหลักการช่วยเหลือที่แตกต่างกัน คือ

1. เกษตรกรรายย่อยที่ขอพักชำระหนี้ เกษตรกรรายย่อยที่ประสบปัญหาด้านหนี้สินอันเนื่องจากเหตุสุดวิสัย และจำเป็นและสมัครใจเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐบาล ดังนี้

1) ได้รับการพักชำระหนี้ด้านเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี คือ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2547 หลังจากนั้นเกษตรกรต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยตามเกณฑ์ ลูกค้านั้นเดิมขอพักชำระหนี้ โดยกลับสู่ขั้นตอนและเงื่อนไขตามปกติของ ธ.ก.ส.

2) ระหว่างที่ได้รับการพักชำระหนี้เงินกู้ เกษตรกรไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้ โดยรัฐบาลจะรับภาระค่าดอกเบี้ย แทนเกษตรกรและชดเชยให้กับ ธ.ก.ส. และจะไม่มีเรียกเก็บดอกเบี้ยที่รัฐบาลชดเชยในเวลา 3 ปี คืนจากเกษตรกรสำหรับดอกเบี้ยเงินกู้ที่มีอยู่ก่อนขอพักชำระหนี้เกษตรกรต้องชำระเอง โดยสามารถทำความตกลงกับ ธ.ก.ส. เพื่อผ่อนชำระได้ตามกำลังความสามารถ คือ

(1) ต้นเงินกู้ยกมา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2545 ระยะเวลาพักชำระหนี้ 3 ปี (1 เมษายน 2544 – 31 มีนาคม 2547) ยังไม่ต้องชำระ

(2) ดอกเบี้ยเงินกู้ที่เกิดขึ้นในช่วงพักชำระหนี้ (3 ปี) 1 เมษายน – 31 มีนาคม 2547 รัฐบาลรับภาระกิจแทนเกษตรกรชดเชยให้กับ ธ.ก.ส.

(3) ดอกเบี้ยค้างชำระยกมา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2544 (ดอกเบี้ยค้างเก่า) เกษตรกรต้องชำระให้ ธ.ก.ส. ก่อนโดยอาจผ่อนผันชำระได้ตามกำลังความสามารถ

(4) เงินต้นและดอกเบี้ย ณ ปีที่ 4 (1 เมษายน 2547 – 31 มีนาคม 2548) เกษตรกรกลับสู่สถานะเดิม ปฏิบัติตามเงื่อนไขปกติของ ธ.ก.ส. โดยชำระเงินต้นและดอกเบี้ยของปีที่ 1 เท่านั้น ตามชั้นคุณภาพเดิมก่อนโครงการ

3) เกษตรกรที่ขอพักการชำระหนี้ ไม่ได้รับสิทธิ์ใหม่จาก ธ.ก.ส. เพิ่มเติมแต่ได้รับสิทธิ์ฟื้นฟูการประกอบอาชีพตลอดระยะเวลาที่ขอพักชำระหนี้ ซึ่งมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานเกษตรกรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์ และสำนักงานประมงอำเภอ) ให้การช่วยเหลือ โดยผ่านการพิจารณาของศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในการฟื้นฟูการประกอบอาชีพและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกร

4) ได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพิ่มจากอัตราที่ ธ.ก.ส. จ่ายตามปกติอีกร้อยละ 1.0 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี ในจำนวนเงินฝากไม่เกินรายละ 50,000 บาท

5) เกษตรกรสามารถขอยกออกจากโครงการพักชำระหนี้ก่อนครบกำหนด 3 ปี เพื่อขอเข้าโครงการลดภาระหนี้แทนได้ แต่ต้องอยู่ในโครงการพักชำระหนี้ไม่น้อยกว่า 1 ปี และเมื่อเกษตรกรชำระหนี้เงินกู้ได้ครบถ้วนตามสัญญาจะได้รับการเลื่อนชั้นคุณภาพลูกค้าให้สูงขึ้น

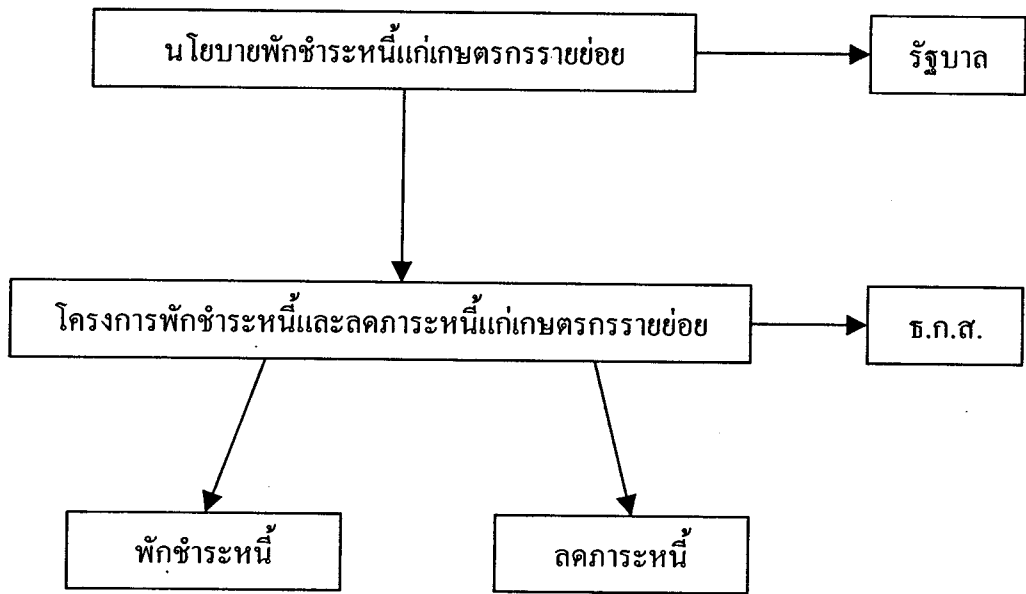
2. เกษตรกรที่มีความตั้งใจชำระหนี้ เกษตรกรที่มีความตั้งใจชำระหนี้เงินกู้ตามกำหนดและประสงค์ให้รัฐบาลช่วยเหลือภาระหนี้ จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกำลังพอที่จะขยายกำลังการผลิตอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- 1) ได้รับลดดอกเบี้ยจากรัฐบาลในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นเวลา 3 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547) ลูกค้ำชั้น AAA จะได้รับการลดดอกเบี้ยจากอัตราปกติร้อยละ 8.0 ต่อปี เหลือเพียงร้อยละ 5.0 ต่อปี เป็นต้น
- 2) ได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากจากอัตราที่ ธ.ก.ส. จ่ายตามปกติอีกร้อยละ 1.0 ต่อปีเป็นเวลา 3 ปี ในจำนวนฝากไม่เกินร้อยละ 50,000 บาท
- 3) ได้รับการเลื่อนชั้นคุณภาพลูกค้ำสูงขึ้น และได้รับการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลงอีกชั้นละ 1.0 ต่อปี จนถึงลูกค้ำชั้นเยี่ยม
- 4) มีสิทธิกู้เงินฉุกเฉินพิเศษในวงเงินไม่เกิน 30,000 บาท
- 5) มีสิทธิกู้เงินใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ ณ เวลาใดเวลาหนึ่งได้ในจำนวนเงินกู้รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย รัฐบาลคาดหวังว่าเมื่อรัฐบาลได้มอบหมายภาระกิจให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยจนประสบผลสำเร็จแล้วเกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการได้รับประโยชน์โดยตรงคือ

1. การที่เกษตรกรรายย่อยที่สุจริต และมีความจำเป็น ซึ่งมีหนี้เงินกู้ค้างเหลืออยู่กับ ธ.ก.ส. ไม่เกิน 100,000 บาท (ไม่รวมโครงการสินเชื่อตามนโยบายรัฐและไม่รวมดอกเบี้ยเงินกู้) และขอพักชำระหนี้จะได้รับการพักชำระต้นเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี รวมทั้งได้รับการยกเว้นการชำระดอกเบี้ยเงินกู้จะเป็นประโยชน์ต่อการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ยากจน ซึ่งหากเกษตรกรดังกล่าวมีความตั้งใจที่จะให้โอกาสนี้ทำให้การปรับปรุงและฟื้นฟู การประกอบอาชีพตามที่รัฐบาลให้การสนับสนุนอย่างจริงจังก็จะสามารถฟื้นฟูฐานะความเป็นอยู่ได้อย่างยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อการฟื้นฟูตัวด้านเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวต่อไป

2. สำหรับการให้ผลตอบแทนพิเศษแก่เกษตรกรรายย่อยที่ขอลดภาระหนี้ ด้วยการลดภาระดอกเบี้ยลงในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รวมทั้งได้รับสิทธิกู้เงินเพิ่มและได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ ตามที่โครงการกำหนดจะเป็นสิ่งจูงใจและส่งเสริมให้เกษตรกรที่มีความตั้งใจชำระหนี้ตรงตามกำหนดมีความมุ่งมั่นที่จะประพฤติ โดยการผ่อนชำระหนี้กับ ธ.ก.ส. ต่อไป ซึ่งจะเป็นการรักษาวินัยทางการเงินในชนบทไว้

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร “คำถาม-คำตอบ โครงการ撲ชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของรัฐบาล ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.)” ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร ฉบับที่ 535 (มิถุนายน) 2544 หน้า 2-5

2. โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรที่ประสบภัยพิบัติ ปี 2545

กรมส่งเสริมการเกษตร (2545: 1-11) กล่าวถึง การดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพิชิตภัยพิบัติ ปี 2545 โดยมีหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เงินลงทุน โครงการพื้นที่ดำเนินการ แผนการดำเนินงาน การวิเคราะห์ผลประโยชน์ ความพร้อมของโครงการ ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล ดังนี้

2.1 ชื่อโครงการ โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพิชิตภัยพิบัติ มีสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นเจ้าของโครงการและหน่วยงานหลัก โดยมีหน่วยงานสนับสนุนคือ กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม และกรมส่งเสริมการเกษตร

2.2 หลักการและเหตุผล

2.2.1 รัฐบาลกำหนดนโยบายฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรเร่งรัดการแก้ปัญหาหนี้สิน และพิชิตภัยพิบัติให้สามารถฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ

2.2.2 คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 และวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 เห็นชอบโครงการพิชิตภัยพิบัติให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่ประสบปัญหาหนี้สินเนื่องจากเหตุสุดวิสัย และจำเป็นให้ลดภาระหนี้สิน 3 ปี เพื่อให้โอกาสฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ และเกษตรกรจะต้องใช้โอกาสที่ได้รับนี้ ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถจ่ายชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวอย่างแท้จริงและยั่งยืน

2.2.3 เป้าหมายเกษตรกรร่วมโครงการ

เกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. วงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท ได้พิชิตภัยพิบัติเงินต้นและไม่เสียดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี (ตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547) รวมมูลค่าหนี้สิน 75,031 ล้านบาท แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 2.1 เกษตรกรเป้าหมายในโครงการพักชำระหนี้ของ ธ.ก.ส.

	ชั้นลูกค้า	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้	
		(ล้านบาท)	
1.	ลูกค้าชั้นดี	1,362,411 ราย	54,502
2.	ลูกค้าชั้นทั่วไป	502,159 ราย	16,208
3.	ลูกค้าค้างชำระ	515,218 ราย	23,346
	รวม	2,379,786 ราย	94,056

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร “โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 รายละเอียดจำนวนเกษตรกรเป้าหมายและการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ” กรุงเทพมหานคร ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 2544 (อัดสำเนา)

ทั้งนี้ เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในข่ายได้รับการช่วยเหลือและประสงค์ขอรับความช่วยเหลือตามโครงการ ต้องแสดงเจตจำนงเข้าร่วมโครงการกับ ธ.ก.ส. และจะต้องเข้าสู่การปรับปรุงการผลิตเพื่อฟื้นฟูอาชีพและพัฒนาอาชีพ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกับเกษตรกรเป็นผู้กำหนดร่วมกัน

2.2.4 เพื่อให้การปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

สอดคล้องกับนโยบายและมีความชัดเจนในการปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยสรุป

1) การรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ธ.ก.ส. เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรรายย่อยที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. จัดส่งบัญชีรายชื่อดังกล่าวให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด จะเป็นหน่วยงานอำนวยการและประสานงานโครงการระดับจังหวัด

2) จัดตั้งคณะกรรมการฟื้นฟูเกษตรกรการพักชำระหนี้ ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงานโครงการติดตาม และประเมินผลการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นรายบุคคล

3) จัดตั้งศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสนับสนุน ตรวจสอบและจำแนกกลุ่มเกษตรกรลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการ จัดทำแผนฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแต่ละราย พร้อมทั้งจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร

2.2.5 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรตามความต้องการและสอดคล้องกับแผนรองรับการให้การสนับสนุนด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทางเลือกอาชีพ จำนวน 135,494 ราย

2.3 วัตถุประสงค์โครงการ

2.3.1 เพื่อสร้างรายได้ สร้างงานให้เกษตรกร

2.3.2 เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ครอบคลุมเกษตรกรเป้าหมายทั้งหมด โดยให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรรายย่อยที่พำนักช้ำระหนึ่กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรภายใต้กรอบอาชีพที่ส่งเสริมและมีโอกาสทางตลาดให้สามารถที่จะชำระหนี้และขยายการผลิตต่อไปได้ หลังจากครบกำหนดชำระหนี้ตามนโยบายรัฐบาล

2.4 ผลที่คาดหวัง

2.4.1 เกษตรกรผู้พักชำระหนี้ซึ่งเป็นเกษตรกรรายย่อยและยากจน ประมาณ 758,626 คน จากเป้าหมาย 1,171,817 คน (ดำเนินการภายใต้โครงการ โดยใช้งบปกติ ปี 2544 จำนวน 135,494 ราย และปี 2545 จำนวน 245,787 คน รวม 381,281 ราย และขอใช้งบกระตุ้นเศรษฐกิจงวดแรก 377,345 ราย) ได้รับการเรียนรู้จนทำให้สามารถเข้าใจปัญหาในการผลิตและมองเห็นลู่ทางที่จะแก้ปัญหาการผลิตของตนเอง (คิดเป็น) และสามารถแก้ปัญหาในการผลิตหรือแก้ปัญหาในอาชีพเกษตร จนทำให้มีรายได้พอเพียงที่จะชำระหนี้ได้ต่อไป

2.4.2 เกิดกระบวนการทำงานชุมชนในการพัฒนาการเกษตรผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล โดยเกษตรกรรายย่อย จะได้รับการส่งเสริมให้มีการร่วมคิดและวินิจฉัยปัญหาของชุมชนและตนเอง และเกิดความร่วมมือกันแก้ปัญหาในที่สุด ทั้งนี้ตั้งแต่เริ่มต้น คือ การรับรู้ปัญหา การตัดสินใจในการแก้ปัญหา และการดำเนินการแก้ปัญหาของตนเอง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ในขั้นตอนต่างๆ ทั้งการเรียนรู้ปัญหาของตนเอง ปัญหาในการผลิต และให้การสนับสนุนหรือให้แรงเสริมในการแก้ปัญหาของเกษตรกรแต่ละราย ทั้งนี้ โดยดำเนินการอย่างมีบูรณาการร่วมกันของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

2.4.3 ผลจากการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อการดำเนินงานตามโครงการจะทำให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยส่งผลกระทบในทางบวกถึงเกษตรกรรายย่อยและยากจน ในระดับรากหญ้าที่แท้จริง

2.5 เงินลงทุนโครงการ

ในปี 2545 มีวงเงินรวม 3,325.13 ล้านบาท โดยใช้บปกติจำนวน 1,534.51 ล้านบาท และงบกระตุ้นเศรษฐกิจ จำนวน 1,790.62 ล้านบาท

2.6 พื้นที่ดำเนินการ

จังหวัดมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ จำนวน 76 จังหวัด ที่จะขอสนับสนุนงบปกติและค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เกษตรกร 758,626 คน (จากเป้าหมายเกษตรกรพักชำระหนี้ จำนวน 1,171,817 คน) แยกเป็น

2.6.1 เกษตรกรที่ดำเนินการปี 2544 จำนวน 135,494 ราย

2.6.2 เกษตรกรที่ดำเนินการปี 2545 ตามคำขอของจังหวัด (เมื่อสิ้นกันยายน 2544)

1) งบปกติ	จำนวน 245,787 ราย
2) งบกระตุ้นเศรษฐกิจ	จำนวน 377,345 ราย

2.7 แผนการดำเนินงาน

2.7.1 วิธีการดำเนินการ

1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรลูกค้าเป้าหมายการขอพักชำระหนี้ตามแบบรายงาน ซึ่งจะมีรายชื่อเกษตรกร ที่อยู่ พื้นที่ดำเนินการ พร้อมรายละเอียด โดย ธ.ก.ส. จังหวัดส่งบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ประสงค์เข้าร่วมโครงการ ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ตั้งแต่เดือนเมษายน – กันยายน 2544 ซึ่งเป็นหน่วยงานอำนาจการและประสานงานโครงการระดับจังหวัด

2) การดำเนินงานในระดับจังหวัด มีกระบวนการทำงาน ดังนี้

(1) คณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพการเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ระดับจังหวัด ดำเนินการกำกับดูแลการดำเนินงานในพื้นที่ติดตามประเมินผล ชี้แจงแนวทางดำเนินงาน และให้การฝึกอบรมคณะกรรมการของศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

(2) คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด มอบหมายให้คณะอนุกรรมการฯ ระดับอำเภอและ / หรือสำนักงานเกษตรอำเภอร่วมกับชุมชนตำบลที่มีเกษตรกรร่วมโครงการ ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการฯ ประจำตำบล และ ธ.ก.ส. ชี้แจงเกษตรกรเพื่อทำความเข้าใจ ตรวจสอบ จำแนกกลุ่มเกษตรกรเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเงินออมเพียงพอ กลุ่มเงินออมไม่เพียงพอ และ กลุ่มปรับโครงสร้างหนี้ โดยเริ่มดำเนินการได้ทันทีที่ทราบข้อมูลจาก ธ.ก.ส.

(3) คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอ กำกับดูแล และประสานงานให้ศูนย์บริการฯ ประจำตำบล จัดทำแบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงร่วมโครงการ (G/1) (ภาคผนวก ก) ตามความสมัครใจขอรับการฟื้นฟูของเกษตรกรแต่ละราย

(4) สำนักงานเกษตรอำเภอประสานงานให้ศูนย์บริการฯ ร่วมกับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพและแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยจัดทำแบบ G เป้าหมายการพัฒนาอาชีพเกษตรกรร่วมโครงการแต่ละรายตามลำดับความสำคัญก่อนหลังของความจำเป็นในการฟื้นฟูอาชีพที่กำหนดไว้ โดยประธานศูนย์หรือผู้แทนศูนย์ฯ ที่เป็นเกษตรกรมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ ช.ก.ส. เป็นผู้ลงนาม

(5) ผู้แทนส่วนราชการในคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด (เกษตรจังหวัด / ปศุสัตว์จังหวัด / ประมงจังหวัด / ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง) พิจารณาสับสนุนทางเลือกอาชีพภายใต้แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและแผนการฟื้นฟูเสนอส่วนราชการต้นสังกัด ให้ความสนับสนุนตามแบบ H โดยหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนลงนามรับรองแผนภายใต้ความต้องการเกษตรกร ทั้งนี้ ให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดประมวลผลและนำเสนอ ขอสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานบริหาร โครงการตามนโยบาย

(6) จังหวัดโดยส่วนราชการที่รับผิดชอบในการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ดำเนินการตามแผนทันทีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ พร้อมทั้งดำเนินการติดตามประเมินผล

3) รายละเอียดขั้นตอนการจัดทำขอสนับสนุนงบประมาณ ปี 2545

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมเร่งรัดเกษตรและสหกรณ์จังหวัด / เกษตรจังหวัด

เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ในฐานะเลขานุการและคณะอนุกรรมการฯ จังหวัด โดยความช่วยเหลือของศูนย์บริการฯ ตำบล บนหลักการเกษตรกรต้องการและเป็นผู้ตัดสินใจเองดำเนินการจัดทำ

แบบ G แบบบันทึกเป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรแต่ละราย
จำแนกตามกลุ่ม

แบบ G/1 แบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงเข้าร่วม โครงการของเกษตรกรแต่ละราย ซึ่งศูนย์บริการฯ จะจัดลำดับเกษตรกรแต่ละรายที่จะได้รับการฟื้นฟูอาชีพ

แบบ H แบบบันทึกรายละเอียดกิจกรรมและงบประมาณ ซึ่งต้องมีความสอดคล้อง และเป็นไปตามเป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพที่ได้รับการตรวจสอบ และรับรองคำขอ (แบบ G) ประกอบด้วย

(1) จำนวนเกษตรกรอาชีพเดิม รูปแบบที่ต้องการพัฒนาให้ดีกว่าเดิม

(2) จำนวนเกษตรกรอาชีพเสริม รูปแบบที่ต้องการให้ช่วยเหลือ

(3) จำนวนเกษตรกรอาชีพใหม่ วิธีการดำเนินงานช่วยเหลือ

ส่วนราชการ โดยเฉพาะส่วนราชการหลักในการฟื้นฟูอาชีพ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกรมประมง ต้องพิจารณา ดังนี้

(1) กลุ่มอาชีพเดิม เน้นการฝึกอบรม และการสนับสนุนอุปกรณ์หรือปัจจัยเพื่อ การอบรมสาธิต

(2) กลุ่มอาชีพเสริม ต้องมีการเสนอทางเลือกอาชีพ โดยพิจารณาจากแผนที่การใช้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดิน ลู่ทางเศรษฐกิจและการตลาดที่เหมาะสม

(3) กลุ่มอาชีพใหม่ ซึ่งยังคงเป็นไปไม่ได้ ในปี 2545 ทั้งนี้ ให้พิจารณาเตรียมการโดยเลือกสินค้าที่มีตลาดรองรับ อาทิ อาชีพด้านปศุสัตว์ (โคนเนื้อ โคนม กระบือ) หรือการประมง

ทั้งนี้ ส่วนราชการจะต้องจัดเตรียมและดำเนินการตามกระบวนการปฏิบัติงานเน้นเรื่องการสร้างความเข้าใจผู้ปฏิบัติ การสร้างแกนนำเจ้าหน้าที่และชุมชน (แม่ไก่)

ขั้นตอนที่ 2 จัดทำคำของบ ปี 2545

เกษตรและสหกรณ์จังหวัดจัดทำคำของบ ปี 2545 ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด จำแนกตามกลุ่มอาชีพและกิจกรรมทางเลือกอาชีพที่จังหวัดต้องพิจารณาและควบคุมปริมาณการผลิต การบริโภคชุมชน และตลาดที่สามารถรองรับผลผลิตได้ ทั้งนี้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามหนังสือนำเสนอ

(1) เอกสารสรุปคำขอการสนับสนุนจำแนกตามกลุ่มอาชีพและ กิจกรรมทางเลือกอาชีพ

(2) แผ่นบันทึกข้อมูลคำขอการสนับสนุนของเกษตรกรรายบุคคลตามแบบที่กำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาภายในวันที่ 30 กันยายน 2544 และได้พิจารณาขยายเวลาการยื่นคำขอเพิ่มเติมเพื่อเปิดโอกาสให้เกษตรกรที่ประสงค์ร่วมโครงการรอบที่ 2 ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2544

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาแผนฟื้นฟูรายจังหวัดเพื่อจัดทำแผนจัดสรรปี 2545

(1) กำหนดเกษตรกรเป้าหมาย เกษตรกรรายจังหวัด

(2) กำหนดกรอบกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี และการฟื้นฟูอาชีพ

(3) กำหนดวงเงินคำขอรายจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 สำนักบริหารโครงการตามนโยบายจัดสรรงบประมาณให้
จังหวัดตามคำขอ

(1) พิจารณาจัดสรรงบประมาณปี 2545 ของโครงการที่ได้ปรับลดมา
ไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วงเงิน 1,534,512,000 บาท ทั้งนี้ กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ได้เตรียมงบกลางค่าใช้จ่ายสำรองเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจเพิ่มเติมวงเงิน
1,790.62 ล้านบาท

(2) กำหนดกรอบการจัดสรร : งบจัดตั้งศูนย์บริการฯ ประจำตำบล /
งบกิจกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยี / งบกิจกรรมการฟื้นฟูอาชีพ / งบบริหารและอำนวยความสะดวก

ขั้นตอนที่ 5 ดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพ

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการดำเนินการ

(1) จัดทำแผนปฏิบัติงาน ปฏิทินการทำงาน โครงการระดับจังหวัด
เป็นรายตำบลภายใต้แผนจัดสรรที่ได้รับ

(2) พิจารณาอนุมัติกิจกรรมและงบประมาณดำเนินการภายใต้แผนการ
ปฏิบัติงานการจัดตั้งศูนย์บริการฯ ประจำตำบล แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและแผนฟื้นฟูอาชีพ

(3) จัดตั้งและพัฒนาศูนย์บริการฯ ประจำตำบลเป้าหมาย

(4) ดำเนินการให้การช่วยเหลือเกษตรกรแต่ละราย ตามเป้าหมายและ
แผนการ ฟื้นฟูอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร

ทั้งนี้ ให้บันทึกผลการให้ความช่วยเหลือตามแบบ H/1 ไว้เป็นหลักฐาน
พร้อมทั้งสำเนามอบให้ ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบรวบรวมเป็นข้อมูลทะเบียนเกษตรกรเพื่อ
การ ติดตามผลต่อไป และให้เกษตรและสหกรณ์จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานให้คณะ
อนุกรรมการฯ ทราบเป็นประจำทุกเดือน และรายงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทราบทุกวันที่
10 ของทุกเดือนถัดไป

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการสนับสนุนการแปรรูปผลผลิต

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการและศูนย์บริการฯ ประจำตำบล ดำเนินการ
สนับสนุนและพัฒนาการแปรรูปผลผลิตของเกษตรกรภายใต้กิจกรรมการฟื้นฟูอาชีพ โดยดำเนิน
การในลักษณะหรือสหกรณ์ เพื่อให้เอื้อต่อการสำรองผลผลิต การบริโภคในชุมชน การจำหน่าย /
การตลาด

ขั้นตอนที่ 7 ดำเนินการเตรียมการและพัฒนากการตลาด

จังหวัด โดย ธ.ก.ส. ร่วมกับพาณิชย์จังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
และศูนย์บริการฯ ประจำตำบล พิจารณาเตรียมการด้านการตลาดรองรับผลผลิตภายในชุมชน

ภายในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ภายใต้กรรมการฟื้นฟูอาชีพที่ต้องการดำเนินการต่อเนื่อง 3 ปี ตามที่จังหวัดได้ให้ความเห็นชอบ

ขั้นตอนที่ 8 การติดตามผลการฟื้นฟูอาชีพ

จังหวัดร่วมกับส่วนราชการ และศูนย์บริการฯ ประจำตำบล ดำเนินการ

(1) กำกับดูแลการปฏิบัติงานการจัดตั้งศูนย์บริการ ประจำตำบล การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการฟื้นฟูอาชีพภายใต้แผนปฏิบัติ ตามปฏิทินที่กำหนด

(2) ดำเนินการติดตามตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 9 ดำเนินการประกวดและประกาศเกียรติคุณผลสำเร็จของ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

จังหวัดโดยคณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาดำเนินการจัด ดำเนินการประกวดและประกาศเกียรติคุณผลสำเร็จในการดำเนินการของศูนย์บริการฯ ประจำ ตำบล ระดับจังหวัด เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วม และสร้างความตั้งใจในการฟื้นฟูอาชีพ ตามนโยบาย รัฐบาล ทั้งนี้ ให้พิจารณาดำเนินการปีละ 2 ครั้ง (เป็นผลการดำเนินงานในรอบ 6 เดือนแรก และ 6 เดือนหลังของปีงบประมาณ)

ขั้นตอนที่ 10 การประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

จังหวัดโดย ธ.ก.ส. ร่วมกับส่วนราชการกำหนดตัวชี้วัดและประเมินผล สัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของรัฐบาล โดยกำหนดตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ ประกอบด้วย

(1) รายได้

(2) เงินออม

(3) ความสามารถในการชำระหนี้

(4) การวัดศักยภาพในการชำระหนี้ในอนาคตของเกษตรกร

(5) ทรัพย์สินและหนี้สิน โดยการเปรียบเทียบอัตราส่วนทรัพย์สินต่อ

หนี้สิน

2.7.2 ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2544 – กันยายน 2545

2.7.3 แผนการเบิกจ่ายเงิน

กำหนดแผนการเบิกจ่ายเงินตามกิจกรรมตั้งแต่ตุลาคม 2544 – กันยายน 2545 จำนวน 3,325.13 ล้านบาท

2.7.4 การจัดสรรและการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ปี 2545

1) งบลงทุนเพื่อฟื้นฟูอาชีพ แบ่งเป็น

(1) ในส่วนการพัฒนาคน ให้กรมพัฒนาที่ดินเบิกจ่ายแทน สำนักงาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามแผนลงทุนเพื่อฟื้นฟูอาชีพวงเงิน 399,426 ล้านบาท

(2) งบลงทุนเกษตรกร ในการสนับสนุนปัจจัยการผลิตและ sarana ให้จัดสรรเป็นงบอุดหนุนแก่เกษตรกรแต่ละรายเป็นผู้จัดหาภายใต้แผนฟื้นฟูอาชีพ ซึ่งจะปฏิบัติตามความต้องการของเกษตรกรและสามารถดำเนินการได้ทันฤดูกาลเพาะปลูก โดยได้ถือปฏิบัติตามแนวปฏิบัติการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2545 หมวดเงินอุดหนุน ทั้งนี้ ส่วนราชการที่รับผิดชอบเป็นผู้เบิกจ่ายแทน โดยจัดสรรให้ส่วนกลางและส่วนจังหวัดตามแผนจัดสรร

2) งบบริหารจัดการโครงการ งบประมาณสัมพันธ และงบการสร้างเกษตรกรอาสาเบิกจ่ายตามแผนจัดสรรโอนให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบเป็นผู้เบิกจ่าย โดยจัดสรรให้ส่วนกลางและส่วนจังหวัดตามแผนจัดสรร

3) งบสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาศูนย์บริการฯ ระดับตำบล และงบแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี โอนให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัดเป็นผู้เบิกจ่าย โดยให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบ ดำเนินการจัดทำคำขอตามแผนรายตำบล และได้รับความเห็นชอบของคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด

ทั้งนี้ งบประมาณตามแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีและแผนฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในส่วนจังหวัดและอำเภอ อาทิ เกษตรจังหวัด ประมงจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ฯลฯ จัดทำโครงการตามแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีและรายละเอียดการดำเนินงานตามแผนฟื้นฟูอาชีพ เพื่อขออนุมัติวงเงินงบประมาณดำเนินการเป็นรายตำบลต่อคณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ระดับจังหวัดเมื่อได้รับอนุมัติแล้วให้เร่งดำเนินการและเบิกจ่ายเงินงบประมาณต่อไป

2.8 การวิเคราะห์ผลประโยชน์โครงการเบื้องต้น

สามารถสร้างการเรียนรู้สู่เกษตรกรรายย่อยและยากจน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ทั่วประเทศ จำนวน 7,156 ตำบล และสามารถส่งเสริมพื้นที่ฟูอาชีพตามแผนการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับพื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่เกษตรกรรายย่อยและยากจน ไม่ต่ำกว่า 758,626 ราย (จากเป้าหมายเกษตรกรพักชำระหนี้ 1,171,817 ราย ประกอบด้วย การดำเนินการ

2.8.1 งบประมาณ ปี 2544 จำนวน 165,494 ราย

2.8.2 งบประมาณ ปี 2545 จำนวน 245,787 ราย

2.8.3 งบกระตุ้นเศรษฐกิจ ปี 2545 จำนวน 377,345 ราย

เกิดผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ทำให้เกษตรกรดังกล่าวสามารถชำระหนี้เงินกู้คืนแก่ ธกส. ได้ในวงเงินไม่ต่ำกว่า 18,000 ล้านบาท

2.9 ความพร้อมของโครงการ

โครงการมีความพร้อมในการดำเนินงานใน 3 ด้าน คือ

2.9.1 มีบุคลากรเป้าหมายที่พักชำระหนี้ตามโครงการ จำนวน รวม 1,171,817 ราย

2.9.2 มีบุคลากรภาครัฐในระดับพื้นที่ ทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมด้านการเกษตร/ปศุสัตว์/ประมง ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และเกษตรกรตำบล ไม่ต่ำกว่า 9,300 คน กระจายอยู่ทั่วประเทศ

2.9.3 มีการเตรียมการจัดตั้งองค์กรดำเนินงานระดับตำบล คือ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการดำเนินงานของเกษตรกร โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้การสนับสนุน

2.10 ผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ด้วยกระบวนการทำงานที่มุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้แก่เกษตรกรรายย่อย และยากจน ให้เกษตรกรคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และการทำการผลิตที่สอดคล้องกับทิศทางชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นการตัดสินใจร่วมของชุมชน ตลอดจนมีการเสริมสร้างกระบวนการเครือข่ายระหว่างเกษตรกรในชุมชน ระหว่างชุมชน จึงนับได้ว่าโครงการส่งผลกระทบที่ทำให้เกษตรกรรายย่อยและชุมชนพื้นฐานทั่วประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น

2.11 การบริหารจัดการและติดตามประเมินผล

2.11.1 ประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารการเงินตามแผน

ตารางที่ 2.2 ประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารการเงินตามแผน

แหล่งที่มา ของ งบประมาณ	งบ ถ่ายทอด	งบฟื้นฟู สนับสนุน	งบ สนับสนุน	งบบริหาร และ อำนาจการ	ศูนย์ บริการฯ	งบ ประชา สัมพันธ์	กัน 5%	รวม
งบปกติ (ล้านบาท)	314.42	775.41	115.70	105.81	107.34	40.00	75.83	1,534.51
งบกระตุ้น (ล้านบาท)	754.69	1,035.93	-	-	-	-	-	1,790.62
รวม	1,069.11	1,811.34	115.70	105.81	107.34	40.00	75.83	3,325.13

ที่มา: กรมส่งเสริมการเกษตร “โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 รายละเอียดจำนวนเกษตรกรเป้าหมายและการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ”
กรุงเทพมหานคร ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 2544 (อัครา)

2.11.2 การบริหารส่วนกลาง

1) คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย มีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นรองประธาน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาดำเนินการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล ประสานหน่วยงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวมทั้งตั้งอนุกรรมการหรือคณะทำงานช่วยดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

2) คณะกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการและผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝ่ายกิจการพิเศษเป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินงานฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรและกำกับดูแลการดำเนินงานให้สอดคล้องเป็นไปตามนโยบายรัฐบาล

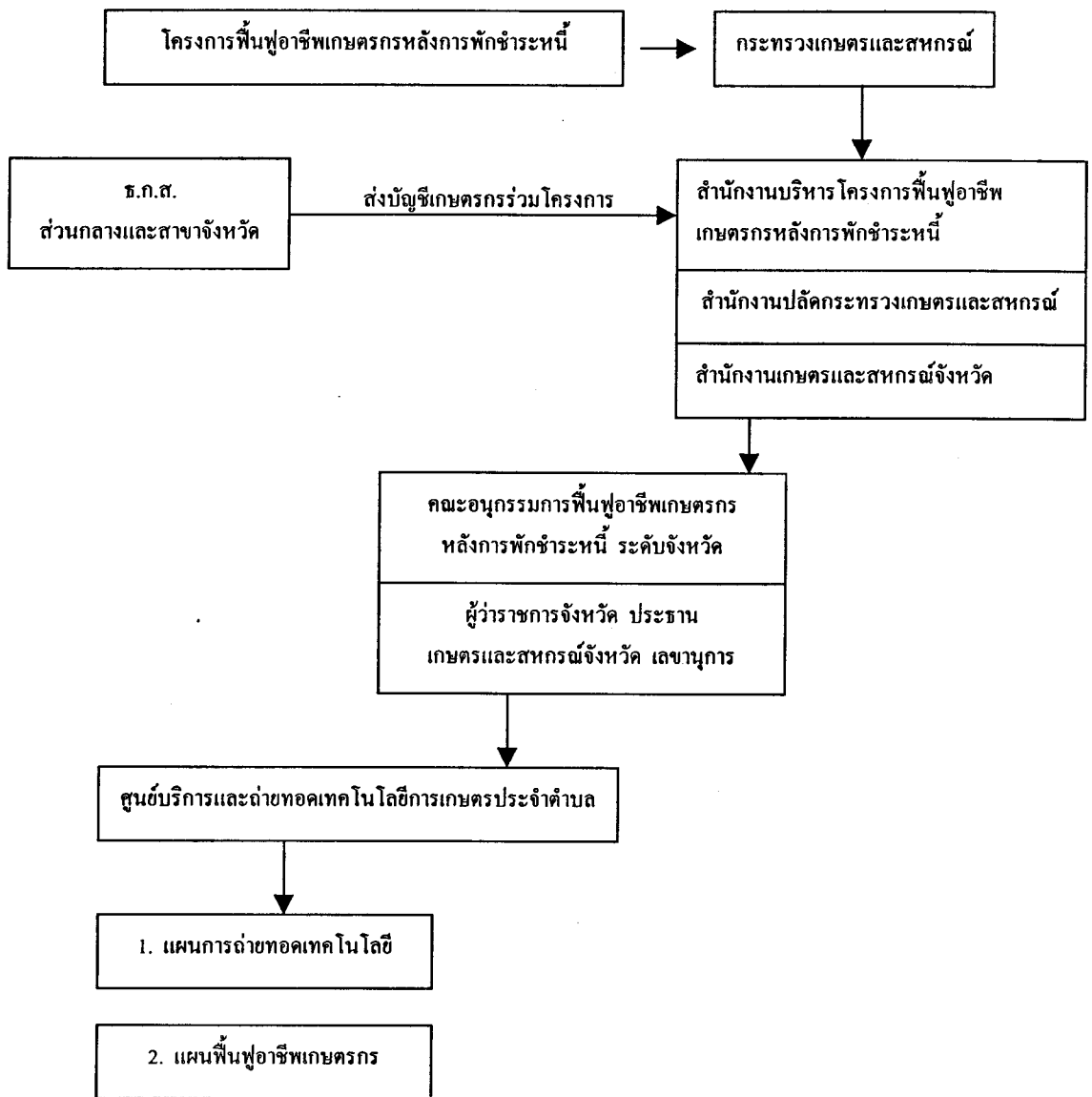
2.11.3 การบริหารส่วนภูมิภาค

1) คณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัดและผู้แทนเกษตรกรในพื้นที่ เป็นอนุกรรมการ โดยมีเกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงาน และกำหนดปฏิทินงาน โครงการ รวมทั้งติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการแต่ละราย ทั้งนี้อาจพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการฯ ระดับอำเภอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามความเหมาะสม

2) ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ในพื้นที่เป้าหมายเพื่อสนับสนุน ตรวจสอบ และจำแนกกลุ่มเกษตรกรลูกค้าที่เข้าร่วม โครงการ จัดทำแผนฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการแต่ละราย พร้อมทั้งจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร

2.11.4 การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ

ดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ และหน่วยงานกลาง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ภาพที่ 2.2 แผนภูมิการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “กลไกชุมชนในการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” สำนักงานปลัดกระทรวง2545

3. สภาพทั่วไปของอำเภอเมืองยะลา

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา (2543: 1-3) ได้กล่าวถึงที่ตั้งและอาณาเขต สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ อาชีพ และการนับถือศาสนาของเกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา ดังนี้

3.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอเมืองยะลา เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดยะลา ตั้งอยู่ตอนเหนือสุดของจังหวัดยะลา ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้สุดของประเทศไทย มีระยะห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถไฟ ประมาณ 1,039 กิโลเมตร หรือทางรถยนต์ตามทางหลวงถนนเพชรเกษมสายใหม่ ประมาณ 1,084 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดอำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ทิศใต้ จดอำเภอยะหา และกิ่งอำเภอกรง ปีนัง จังหวัดยะลา

ทิศตะวันออก จดอำเภอรามัน จังหวัดยะลา และอำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี

ทิศตะวันตก จดอำเภอยะหา จังหวัดยะลาและอำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

แบ่งการปกครองออกเป็น 14 ตำบล คือ

1. ตำบลสะเตงนอก	มีจำนวน	13	หมู่บ้าน
2. ตำบลบุคี	มีจำนวน	8	หมู่บ้าน
3. ตำบลเปาะเส้ง	มีจำนวน	4	หมู่บ้าน
4. ตำบลบันนังสาเรง	มีจำนวน	6	หมู่บ้าน
5. ตำบลท่าสาป	มีจำนวน	6	หมู่บ้าน
6. ตำบลยุโป	มีจำนวน	6	หมู่บ้าน
7. ตำบลตาเซะ	มีจำนวน	5	หมู่บ้าน
8. ตำบลยะลา	มีจำนวน	3	หมู่บ้าน
9. ตำบลลำพะยา	มีจำนวน	7	หมู่บ้าน
10. ตำบลลำใหม่	มีจำนวน	7	หมู่บ้าน
11. ตำบลลิคัล	มีจำนวน	5	หมู่บ้าน
12. ตำบลหน้าถ้ำ	มีจำนวน	4	หมู่บ้าน
13. ตำบลพร่อน	มีจำนวน	6	หมู่บ้าน

รวมหมู่บ้านทั้งหมด 80 หมู่บ้าน และตำบลได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลแล้ว

ส่วนตำบลที่ 14 คือ ตำบลสะเตง ได้ยกฐานะเป็นเทศบาลนครยะลาทั้งตำบล

3.2 สภาพภูมิประเทศ

อำเภอเมืองยะลา ลักษณะภูมิประเทศมีส่วนลาดชัน ตั้งแต่ 3 – 35% พื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน ที่ลาดเชิงเขา บริเวณภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลลำพะยา และบุรีรัมย์ ส่วนลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลุ่ม น้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่บริเวณรอบ ๆ และริมแม่น้ำปัตตานี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสะเตง ท่าสาป บ้านนังสารง เปาะเส็ง พร่อน ยะลา ยูโป ลำใหม่ ลิดล สะเตงนอก หน้าถ้ำ และตาเซะ

3.3 สภาพภูมิอากาศ

อำเภอเมืองยะลา ตั้งอยู่ในแถบมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้สภาพอากาศแบบร้อนชื้นมี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนพฤษภาคมและฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ในปี 2545 มีปริมาณฝนตก จำนวน 2,967.2 มิลลิเมตร ปริมาณน้ำฝนต่ำสุด เดือนกุมภาพันธ์ จำนวน 62.3 มิลลิเมตร ส่วนอุณหภูมิในปี 2543 อุณหภูมิสูงสุด เดือนเมษายน 33.70 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุด เดือนกุมภาพันธ์ 22.24 องศาเซลเซียส (สถานีอุตุนิยมวิทยายะลา 2543 อ้างถึงในสำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา 2544: 18 – 19)

3.4 อาชีพของเกษตรกร

เกษตรกรในอำเภอเมืองยะลา ส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร โดยประกอบอาชีพทำสวนยางพารา สวนผลไม้ และเกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนา ปลูกผัก พืชไร่จะมีฐานะยากจนและบางส่วนเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

3.5 การนับถือศาสนา

ประชากรของอำเภอเมืองยะลา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมานับถือศาสนาพุทธ คริสต์ และอื่น ๆ ดังนี้

- ศาสนาอิสลาม	76%
- ศาสนาพุทธ	23%
- ศาสนาคริสต์	0.75%
- ศาสนาอื่น ๆ	0.25%

โดยมีสถานประกอบศาสนกิจ ดังนี้ มัสยิด 101 แห่ง วัด 16 แห่ง โบสถ์คาทอลิก

4. การดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา (2545) ได้แจ้งเป้าหมายเกษตรกรในการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ปี 2545 ในอำเภอต่างๆ โดยอำเภอเมืองยะลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการฟื้นฟูอาชีพแก่เกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ปี 2545 จำนวน 253 ราย มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ เพียง 11 ตำบล จำแนกเป็น ด้านพืช 109 ราย ด้านปศุสัตว์ 99 ราย และด้านประมง 45 ราย โดยแยกเป็นรายตำบล ตามตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 เป้าหมายเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

ที่	ตำบล	เป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร			รวม (ราย)
		ด้านพืช (ราย)	ด้านปศุสัตว์ (ราย)	ด้านการ ประมง (ราย)	
1	ท่าสาป	6	4	-	10
2	เปาะเส้ง	11	24	5	40
3	ยูโป	30	-	3	33
4	บันนังสาเรง	14	8	4	26
5	พร่อน	-	-	4	4
6	นูดี้	2	-	1	3
7	ยะลา	6	-	1	7
8	ลีดล	5	13	3	21
9	ลำใหม่	19	4	11	34
10	ลำพะยา	4	25	5	34
11	ตาเซะ	12	21	8	41
รวม		109	99	45	253

การดำเนินงานหลังจากที่ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้ว อำเภอดำเนินงานเกษตร อำเภอดำเนินงานปศุสัตว์อำเภอ และสำนักงานประมงอำเภอเมืองยะลา ได้จัดทำแผนปฏิบัติงาน โครงการฯ (แบบฟื้นฟู 4) กำหนดหลักสูตรและตารางการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการ เกษตรและขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ระดับ จังหวัด

การดำเนินงานมีหลักสูตรในการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ คือ ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง ด้านบัญชีฟาร์ม และด้านพัฒนาที่ดิน โดยประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละด้านต้องสอดคล้อง กับความต้องการของเกษตรกรตามแบบ G/1 และแบบฟื้นฟู 1 (ภาคผนวก ก)

แบบ G/1 คือ แบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงเข้าร่วมโครงการของเกษตรกรแต่ละ ราย ว่าต้องการฟื้นฟูในด้านใด เช่น ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ ด้านประมง และแบบฟื้นฟู 1 คือ แผนการ ฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรภายใต้โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

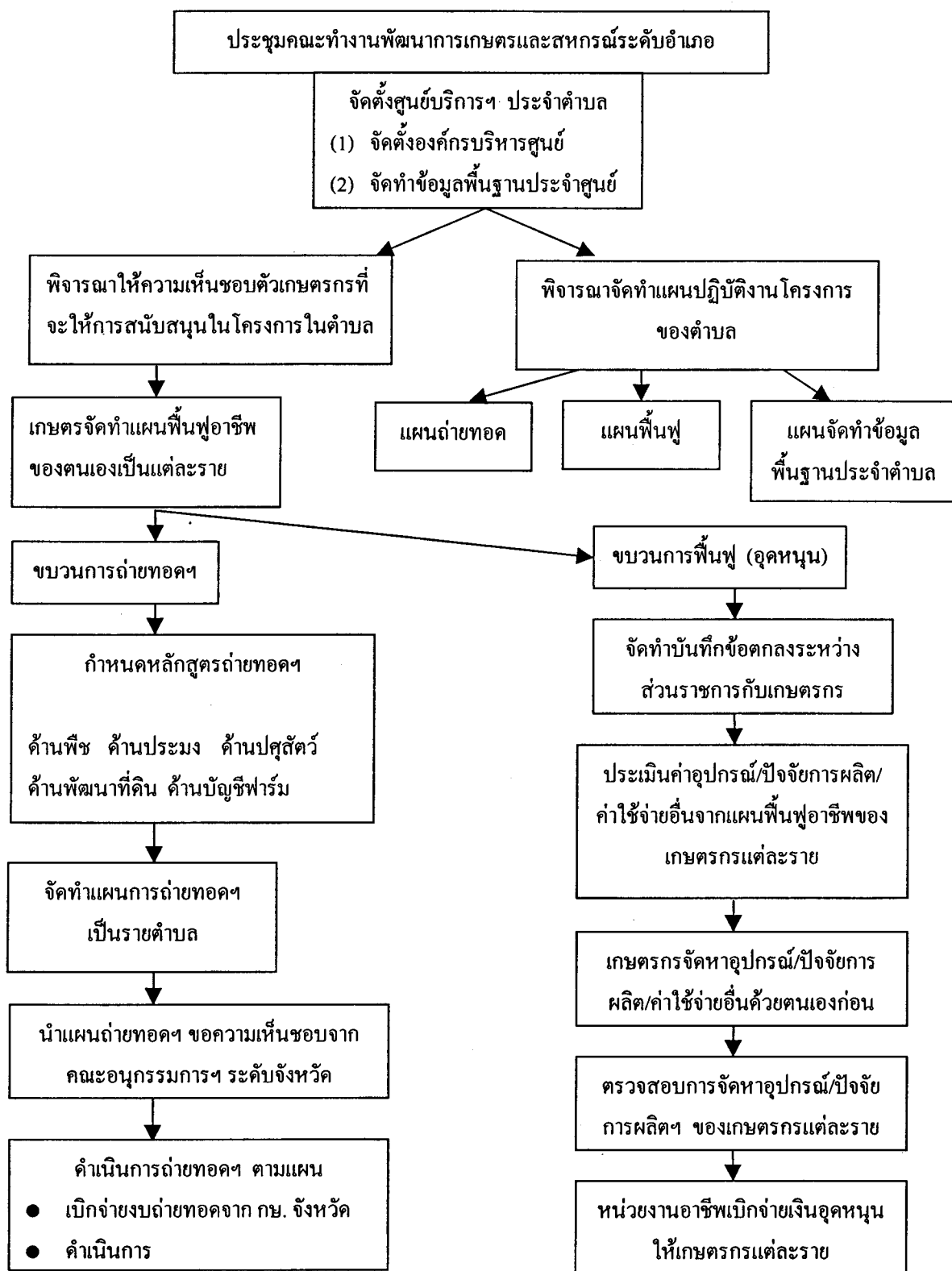
ขณะนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอได้ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตร ดังกล่าวไปแล้ว รุ่นละ 50 คน ใช้เวลาในการฝึกอบรม 3 วัน และทัศนศึกษาดูงานตามสถานที่ ต่าง ๆ อีก 1 วัน และได้นัดเกษตรกรที่ได้ผ่านการฝึกอบรมแล้ว จัดทำแผนการฟื้นฟูอาชีพตาม ขบวนการฟื้นฟู 1-6 เพื่อขอสนับสนุนเงินค่าปัจจัยในการผลิต รายละ 3,000 บาท ไปเรียบร้อยแล้ว การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเกษตรกรได้ดำเนินการฟื้นฟูอาชีพของแต่ละ บุคคลตามกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดรายได้ เช่น

ด้านพืช เกษตรกรมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตยางพารา ปรับปรุงสวน ไม้ผล ปลูกไม้ผล ปลูกพืชไร่ และพืชผัก

ด้านปศุสัตว์ เกษตรกรมีการเลี้ยงสัตว์ปีก แพะ สุกร และโค ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการ เลี้ยงและดูแลรักษา

ด้านประมง เกษตรกรมีการเลี้ยงปลาน้ำจืด เช่น ปลาดุก ปลาดุกเพียนขาว ปลานิลแดง ปลาหมอไทย และกบ โดยเลี้ยงในบ่อซีเมนต์ บ่อดินและกระชัง

เกษตรกรในแต่ละด้านได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ในการจัดทำบัญชีฟาร์มทุก รายเพื่อให้เข้าใจและสามารถจัดทำบัญชีรายรับ รายจ่ายในการจัดทำกิจกรรมฟื้นฟูอาชีพของตนเอง ต่อไป

ภาพที่ 2.3 แผนการปฏิบัติงานภาคสนามของโครงการฯ

ที่มา: คณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัดน้ำระหนึ่จังหวัดยะลา คู่มือการปฏิบัติงานภาคสนาม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัดน้ำระหนึ่ปี 2545 จังหวัดยะลา สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา 2545

5. ทักษะคิดต่อโครงการ

5.1 ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติ (attitude) หมายถึง ท่าทีหรือความรู้สึกที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งแสดงออกมาต่อบุคคลด้วยกัน หรือต่อวัตถุหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นในทางบวก (positive) และ/หรือในทางไม่ดีหรือทางลบ (negative) หรืออาจเป็นกลาง (natural) ก็ได้ ทั้งนี้ย่อมเกิดจากการเรียนรู้ของเขาในสิ่งต่าง ๆ (สุรางค์ จันทร์อม 2529 อ้างถึงใน นุชนันท์ วิมลนิตย์ 2541: 12)

ทัศนคติเป็นอักษณาสัย (disposition) หรือความโน้มที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสนองตอบต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งคน วัตถุสิ่งของ หรือความคิด (ideas) ทัศนคติอาจเป็นบวกหรือเป็นลบ ถ้าบุคคลมีทัศนคติบวกต่อสิ่งใดก็จะมีพฤติกรรมที่เผชิญกับสิ่งนั้น ถ้ามีทัศนคติลบก็จะหลีกเลี่ยง ทัศนคติเป็นสิ่งที่เรียนรู้และเป็นการแสดงออกของค่านิยมและความเชื่อถือของบุคคล (สุรางค์ ใจ้วตระกูล 2537: 246)

เทอร์สโตน (Thurstone) ได้กล่าวว่า ทัศนคติเป็นผลรวมทั้งหมดของมนุษย์ เกี่ยวกับความรู้สึกอคติ ความคิด ความกลัวต่อสิ่งบางอย่าง การแสดงออกทางการพูด เป็นความคิด และความคิดนี้เป็นสัญลักษณ์ของทัศนคติ ดังนั้น ถ้าเราอยากจะวัดทัศนคติ เราก็ทำได้โดยวัดความคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ทัศนคติเป็นระดับของความมากน้อยของความรู้สึกในด้านบวกและลบที่มีต่อสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอะไรก็ได้หลายอย่าง เป็นต้นว่า สิ่งของ บุคคล บทความ องค์การ ความคิด ฯลฯ ความรู้สึกเหล่านี้ ผู้รู้สึกสามารถบอกความแตกต่าง เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย (นีออน กลิ่นรัตน์ 2535 อ้างถึงใน สุกรีพ พิพิธกุล 2542: 16)

ส่วนนักวิชาการในประเทศไทย ก็ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้หลายท่าน ซึ่งจะได้นำเสนอ ดังนี้

- ทัศนคติ เป็นเรื่องของความรู้สึกทั้งที่พอใจและไม่พอใจที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพล ทำให้แต่ละคนสนองตอบต่อสิ่งเร้าแตกต่างกันไป (พรณี ชูทัย 2522: 195)
- ทัศนคติ เป็นสภาพจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์ อันทำให้บุคคลมีท่าทีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะในลักษณะหนึ่ง อาจแสดงท่าทีออกมาในทางที่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ก็ได้ (สุณีย์ ธีรดากร 2525: 153)

5.2 ลักษณะที่สำคัญของทัศนคติ

จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2538 อ้างถึงใน นุชนันท์ วิมลนิตย์ 2541: 13) กล่าวถึงลักษณะของทัศนคติสรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดการเรียนรู้ ไม่ใช่สิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด โดยประสบการณ์ มีอิทธิพลอย่างมากต่อทัศนคติ การสั่งสมประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านกระบวนการปะทะสังสรรค์กับสิ่งต่าง ๆ ในสังคม เช่น บุคคล สิ่งของ สภาพแวดล้อมและความผันแปรในสังคม มีผลโดยตรงต่อทัศนคติ กล่าวคือ การรับรู้ แรงจูงใจ ความสนใจที่จะเลือกรับรู้ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการ และการเพิ่มความรู้อื่น ๆ ประสบการณ์ เป็นสิ่งสำคัญและมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้าง การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ

2. ทัศนคติมีคุณลักษณะของการประเมิน ทัศนคติเกิดจากการประเมินความคิดหรือความเชื่อที่บุคคลมีอยู่กับสิ่งของ บุคคลอื่นหรือเหตุการณ์ ซึ่งเป็นสื่อกลางที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาสนองตอบ ทัศนคติมีธรรมชาติของการประเมิน เป็นความคิดหรือความเชื่อที่มีความรู้สึกแฝงอยู่ด้วย การที่บุคคลจะมีทัศนคติอย่างไรต่อสิ่งนั้น ขึ้นอยู่กับผลประเมินความรู้ ความคิด หรือความเชื่อที่มีเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ประเมินเกิดความรู้สึกทางบวกหรือทางลบต่อสิ่งดังกล่าว โดยจะแตกต่างกันตามประสบการณ์ ซึ่งขึ้นอยู่กับเพศ อาชีพ อายุ ความรู้ เป็นต้น

3. ทัศนคติมีคุณภาพและความเข้ม ซึ่งจะบอกถึงความแตกต่างของทัศนคติที่แต่ละคนมีต่อสิ่งต่าง ๆ คุณภาพของทัศนคติเป็นสิ่งที่ได้จากการประเมินอาจเป็นทัศนคติทางบวก (ความรู้สึกชอบ) หรือทัศนคติทางลบ (ความรู้สึกไม่ชอบ) ต่อสิ่งนั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดสภาวะความพร้อมที่จะเข้าหา หรือหลีกเลี่ยงสิ่งดังกล่าว ส่วนความเข้มจะบ่งบอกถึงความมากน้อยของทัศนคติทางบวกหรือทางลบ หรือบ่งชี้ระดับประเมิน เช่น ชอบมาก ชอบปานกลาง ชอบน้อย

4. ทัศนคติมีความคงทนไม่เปลี่ยนง่าย เนื่องจากสิ่งที่ประเมินมีความชัดเจนถูกต้องแน่นอน หรือในกรณีที่มีการสั่งสมประสบการณ์มานาน เมื่อมีการเพิ่มพูนความรู้ใหม่หรือประสบการณ์ใหม่ ก็จะไม่ส่งผลทำให้ทัศนคติเดิมเปลี่ยนแปลง ทัศนคติในลักษณะนี้จะสามารถนำมาใช้ทำนาย หรืออธิบายพฤติกรรมในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันในเวลาต่อมาได้ เช่น ทัศนคติต่อการทำการเกษตรตามแบบบรรพบุรุษ เนื่องจากมีการเรียนรู้และพัฒนาโดยการกระทำ ได้สะสมประสบการณ์มาเป็นเวลานานจนเกิดความเคยชินในวิธีที่ทำ ด้วยเหตุนี้การเผยแพร่วิทยาการเกษตรแผนใหม่ จึงมักประสบปัญหาเพราะการเปลี่ยนแปลงทัศนคติดังกล่าว เป็นการกระทำที่ไม่ง่าย

5. ทักษะต้องมีสิ่งที่มีที่หมายถึง ทักษะจะต้องมีสิ่งที่มีที่หมายถึงแน่นอน นั่นคือ ทักษะคืออะไร เช่น บุคคล สิ่งของ สถานการณ์ จะไม่มีทักษะที่ลอยๆ ที่ไม่หมายถึงสิ่งใด

6. ทักษะมีลักษณะความสัมพันธ์ คือ จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับบุคคลอื่น สิ่งของ หรือสถานการณ์อื่น และความสัมพันธ์นี้เป็นความรู้สึกเชิงใจ ซึ่งเกิดจากคุณลักษณะที่คล้ายกันของส่วนต่างๆ ของสิ่งของที่กล่าวถึง ความสัมพันธ์นี้ยิ่งสูงมากเท่าใดการรวมตัวของแต่ละทักษะก็ยิ่งแน่นแฟ้น อันจะเป็นตัวบ่งชี้ความคงทนไม่เปลี่ยนแปลงของทักษะและความแม่นยำในการทำนายพฤติกรรม

5.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดทักษะ

Allport, G.W. (1962 อ้างถึงใน วรลักษณ์ จรรย์รักษ์ 2543: 9) เสนอแนวคิดเห็นว่า ทักษะคือสิ่งใดสิ่งหนึ่งของคนเกิดขึ้นได้ตามเงื่อนไข 3 ประการคือ

1. กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการเพิ่มพูน และบูรณาการของการตอบสนอง แนวความคิดต่างๆ เช่น ทักษะจากครอบครัว โรงเรียน ครู การเรียนการสอน
2. ประสบการณ์ส่วนตัว ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ทักษะของคนอื่นที่ตนพอใจ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง ครู และบุคคลอื่น ๆ
3. อิทธิพลของกลุ่มสังคม เช่น ทักษะต่อสถาบันศาสนา เป็นต้น

สรุปได้ว่า ทักษะเกิดจากความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ จากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัว ซึ่งมีที่มาจากที่ต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ สถานการณ์ สังคมและวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นใช้ชีวิตอยู่ รวมทั้งการเลียนแบบพฤติกรรมที่ตนคิดว่าดีหรือเหมาะสมหรือมาจากการถูกบังคับ

5.4 องค์ประกอบของทักษะ

วินัย ครุวรรณพัฒน์ (2523 อ้างถึงใน วรลักษณ์ จรรย์รักษ์ 2543: 8) ได้แยกองค์ประกอบของทักษะไว้ 3 ประการ ประกอบด้วย

5.4.1 องค์ประกอบทางด้านความคิด (*cognitive*) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น รู้ว่าการศึกษาล่าเรียนทำให้มีความรู้และเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในภายภาคหน้า

5.4.2 **องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (affective)** เป็นองค์ประกอบที่ต่อเนื่องจากองค์ประกอบที่ 1 เมื่อมีความรู้แล้วก็เกิดความรู้สึกต่อสิ่งนั้น เช่น การเห็นประโยชน์และคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน แสดงว่ามีความรู้สึกทางด้านบวกต่อการเรียน ก็จะเกิดความรู้สึกพอใจ และสนใจที่จะเรียน

5.4.3 **องค์ประกอบทางการกระทำ (psychomotor)** เมื่อเกิด 2 องค์ประกอบแรก เช่น รับรู้และเข้าใจว่าการศึกษาล่าเรียนเป็นสิ่งที่เห็นประโยชน์เกิดความรู้สึกพอใจ สนใจที่จะเรียนแล้วก็ทำให้เกิดความพร้อมทางการกระทำ เช่น มาเรียนสม่ำเสมอ ตั้งใจฟังเวลาครูสอน มีส่วนร่วมในกิจกรรม การสอนและหมั่นศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม

5.5 การวัดทัศนคติ

ในการสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติสามารถทำได้หลายวิธี แต่ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายนั้น ได้แก่ วิธีวัดช่วงเท่ากัน (equal-appearing interval scale) ของเทอร์สโตน (Thurstone) และแบบมาตรฐานบอกการประมาณค่า (summated-rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert)

5.5.1 **วิธีวัดช่วงเท่ากัน** วิธีนี้เทอร์สโตน (Thurstone, 1929 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน 2529: 26) สร้างแบบวัดทัศนคติโดยรวบรวมประโยคเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษานำไปให้กลุ่มตัดสิน ซึ่งมีทัศนคติต่อเรื่องที่จะศึกษาต่างกันให้มากที่สุด เป็นผู้ประเมินความเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้น เมื่อผู้ตัดสินทุกคนได้อ่านประโยคทั้งหมดแล้ว ให้ประเมินค่าแต่ละประโยคว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างน้อยเพียงใด โดยให้คะแนนได้จาก 1 ถึง 11 คะแนน

โดย คะแนน 1 แสดงว่าไม่เห็นด้วย ส่วน 2,3.....แสดงว่าไม่เห็นด้วยน้อยลงตามลำดับ จากคะแนน 6 เป็นต้นไป จะให้เมื่อค่อนข้างเห็นด้วย และ 7,8.....เห็นด้วยมากขึ้นทุกทีจะถึงคะแนน 11 แสดงว่าเห็นด้วยมากที่สุด แล้วจึงนำค่าที่ผู้ตัดสินให้กับแต่ละประโยคมาพิจารณาค่าประจำประโยค โดยใช้ค่ามัธยฐานของคะแนนที่ประโยคแต่ละประโยคได้รับจากผู้ตัดสินทั้งหมด ประโยคที่มีข้อความคลุมเครือให้ตัดทิ้งทั้งหมด เลือกเอาเฉพาะประโยคที่มีค่าประจำประโยค (Scale Value) ห่างกันเป็นช่วงเท่าๆ กันมาใช้ในแบบสอบถาม

5.5.2 **วิธีมาตรฐานบอกการประมาณค่า** โดยลิเคิร์ต (Likert, 1932 อ้างถึงใน ดวงเดือน พันธมนาวิน 2529: 29-31) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติที่กำหนดให้ข้อความทุกข้อในแบบวัดทัศนคติคือผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัด ซึ่ง Likert ถือว่า ผู้ที่มีทัศนคติต่อสิ่งใดก็ย่อมจะมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นจะมีมาก และ โอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมือน้อย ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น โอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นจะมีมาก คะแนนรวมของทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงทัศนคติ

ของผู้ตอบในแบบวัดทัศนคติของแต่ละคน วิธีสร้างแบบวัดทัศนคติของ Likert ครั้งแรกจะต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากที่สุดเช่นเดียวกับของ Thurstone นำข้อความที่รวบรวมได้ไปลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา โดยให้เลือกตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อข้อความแต่ละข้อ ผู้ตอบไม่ต้องทำใจเป็นกลาง เหมือนกับการตัดสินข้อความของผู้ตัดสินตามแบบ Thurstone แต่ตอบตามความรู้สึกของตนเอง การเปรียบเทียบทัศนคติให้เป็นคะแนน ข้อความที่สนับสนุนคำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 5 คะแนน และลดลงเรื่อยๆ จนถึงคำตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน ส่วนข้อความที่ต่อต้าน ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน และลดลงเรื่อยๆ จนถึงคำตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นเรศ ฝิปากเพราะ (2545: 111) ได้ศึกษาการดำเนินงานของกลุ่มฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ จังหวัดพะเยา สรุปผลการศึกษาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดต่อโครงการพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการฯ โดยมีทัศนคติในระดับเห็นด้วยต่อนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการฯ ต่อประโยชน์ของโครงการฯ ต่อเกษตรกร และมีทัศนคติต่อโครงการฯ ในด้านประโยชน์ต่อชุมชนในระดับเห็นด้วยเช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อโครงการของคณะกรรมการกลุ่มกับสมาชิกกลุ่ม พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการกลุ่มมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการและสมาชิกกลุ่มมีทัศนคติที่ดีเช่นกัน

สุรัชย์ มีทอง (2545: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในจังหวัดอ่างทอง สรุปผลการศึกษาความคิดเห็น โดยภาพรวมเกษตรกรมีความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ โดยเห็นด้วยอย่างยิ่งใน 3 ด้าน คือ ด้านการสนับสนุนปัจจัยการผลิตในโครงการฯ ด้านการได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และด้านการจัดทำแบบบันทึกข้อตกลงขึ้นความจำนงขอรับการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร และส่วนที่เห็นด้วยคือ ปัญหาเกี่ยวกับการทำบัญชีฟาร์ม วงเงินสนับสนุนค่าปัจจัยการผลิตยังไม่เพียงพอต่อการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ผลผลิตตามแผนฟื้นฟูอาชีพและผลผลิตการเกษตรที่เป็นรายได้หลักถูกนำท่วมเสียหาย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2546: 1-7) ได้รายงานผลการติดตามความก้าวหน้าของ การดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงาน โครงการฯ ปี 2545 มีการจัดซื้อปัจจัยการผลิตค่อนข้างล่าช้า เพราะมีเกษตรกรเป้าหมายจำนวนมาก และต้องผ่านการดำเนินงานหลายขั้นตอน บางรายไม่มีเงินสำรองค่าปัจจัยการผลิต ต้องขอร้องให้ เจ้าหน้าที่ไปรับรองกับร้านค้า คณะกรรมการตรวจรับปัจจัยการผลิตและการเบิกเงินค่าปัจจัยการผลิตมีความล่าช้า เพราะเกษตรกรมีการจัดซื้อในช่วงเวลาเดียวกันจำนวนมาก และเจ้าหน้าที่รอรวม ใบเสร็จรับเงินให้ได้ครั้งละหลายราย จึงทำเรื่องเบิกจ่ายให้ เกษตรกรร้อยละ 60 จัดซื้อปัจจัยเท่ากับ จำนวนเงินที่รัฐสนับสนุนให้ไม่เกินรายละ 3,000 บาท ส่วนที่เหลือได้จ่ายเงินของตนเองสมทบเพิ่ม ส่วนใหญ่ซื้อปัจจัยเสริม เช่น ปุ๋ย เครื่องสูบน้ำ ท่อน้ำ สร้างบ่อเลี้ยงปลา ทำคอกสัตว์ และซื้อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเกษตรกรทุกรายพอใจที่โครงการฯ ให้การสนับสนุนเป็นเงินสดแทนการแจกปัจจัย เพราะสามารถเลือกซื้อตามชนิดที่ต้องการ ผลผลิตที่ได้รับจากการสนับสนุนของโครงการฯ ผู้ที่เลี้ยงปลา ส่วนผู้ที่ปลูกไม้ผลและเลี้ยงปลากินพืช ยังไม่ได้รับผลผลิต การฝึกอบรมบัญชีฟาร์ม ร้อยละ 61 เข้าใจการทำบัญชีฟาร์มปานกลาง ร้อยละ 58 ทำบัญชีฟาร์มได้บางส่วน และร้อยละ 14 ไม่สามารถทำได้ เนื่องจากบัญชีมีรายละเอียดมาก ไม่มีเวลาและเกษตรกรบางรายเขียนหนังสือไม่เป็น โดยเฉพาะเกษตรกรทางภาคใต้

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546:1-18) ได้รายงานผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย พ.ศ. 2546 ในเรื่องต่างๆ คือ การมีเงินออม การนำเงินไปใช้ประโยชน์ การพักชำระหนี้ การฟื้นฟูอาชีพและผลการเข้าร่วมโครงการ เมื่อเทียบกับก่อนเข้าร่วมโครงการ สรุปได้สาระสำคัญคือ ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการฯ ส่วนใหญ่ มีเงินออมจำนวนที่ไม่ต้องผ่อนชำระคืน ธ.ก.ส. ในช่วงพักชำระหนี้หรือลดภาระหนี้สินนั้น ประชาชน ส่วนใหญ่นำเงินไปใช้เป็นค่าใช้จ่ายอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ใช้หนี้แหล่งเงินกู้อื่นและใช้ซื้อสิ่ง อำนวยความสะดวกภายในครัวเรือน ส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้คืน ธ.ก.ส. ได้ และร้อยละ 1.5 ระบุว่าไม่สามารถชำระหนี้คืน ธ.ก.ส. ได้ เนื่องจากผลผลิตเสียหาย มีหนี้สินแหล่งอื่นที่ต้องชำระ สมาชิกในครัวเรือนติดการพนัน เหล้า และยาเสพติด เกินกว่าครึ่งหนึ่งไม่ขอรับการฟื้นฟู แต่ เกษตรกรที่ขอรับการฟื้นฟูส่วนใหญ่ขอรับการฟื้นฟูเพื่อทำอาชีพเสริม และหลังจากเข้าร่วมโครงการ ประมาณ 1 ปีครึ่ง ภาระหนี้สินของครัวเรือน การมีเงินออมเพื่อนำไปลงทุน คุณภาพชีวิตรายได้ ของครัวเรือนและการฟื้นฟูอาชีพ รวมทั้งการปรับปรุงการผลิตมีสถานะที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพื้ชาระหนี ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพื้ชาระหนี ปี 2545 ที่ผ่านการฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง และได้รับการสนับสนุนเงินค่าปัจจัยการผลิตในการฟื้นฟูอาชีพในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 253 ราย เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีจำนวนไม่มากจึงใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ที่ใช้ในการศึกษา

หน่วย : ราย

ตำบล	จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ			รวม (ราย)
	ด้านพืช	ด้านปศุสัตว์	ด้านประมง	
ท่าสาป	6	4	-	10
เปาะเล้ง	11	24	5	40
ยูโป	30	-	3	33
บันนังสาเรง	14	8	4	26
พร่อน	-	-	4	4
นุดี	2	-	1	3
ยะลา	6	-	1	7
ลิคดล	5	13	3	21
ลำใหม่	19	4	11	34
ลำพะยา	4	25	5	34
ตาเซะ	12	21	8	41
รวม	109	99	45	253

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบปลายปิด (closed-end question) และแบบปลายเปิด (open – ended question) แบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของเกษตรกรหลังจากได้รับการฝึกอบรม และเงินค่าปัจจัยการผลิต

ตอนที่ 3 ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการฯ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

การสร้างเครื่องมือและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาวัตถุประสงค์ การวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยคำถาม คำตอบ และส่วนที่แสดงความคิดเห็น เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

3. การทดสอบแบบสัมภาษณ์

1) ทดสอบความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์ (validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบแล้วนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุง พร้อมนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นนักวิชาการประมง สำนักงานประมงจังหวัดยะลา นักวิชาการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่บริหารงานปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา พิจารณาเนื้อหา และการใช้ภาษาของข้อคำถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงใหม่ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2) ทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสัมภาษณ์ (reliability) โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับเกษตรกรที่เข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ปี 2545 ในเขตกิ่งอำเภอกรงปินัง ซึ่งไม่ใช่เกษตรกรที่เป็นประชากรในการศึกษา จำนวน 15 คน แล้วคำนวณหาความเชื่อถือได้ ของแบบสัมภาษณ์ โดยการวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency) แบบครอนบาคอัลฟา (Cronbach's Alpha) ผลการทดสอบแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ทักษะคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.7342 ซึ่งถือว่า แบบสัมภาษณ์นี้มีความเชื่อถือได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา การนับถือศาสนา แหล่งรับรู้ข่าวสาร พื้นที่ทำการเกษตร รายได้ หนี้สิน เงินออม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การดำเนินงานของเกษตรกรหลังได้รับการฝึกอบรม และได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตแล้ว ได้แก่ กิจกรรมด้านพืช กิจกรรมด้านปศุสัตว์ และกิจกรรมด้านประมง รวมทั้งหมด 36 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิดแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับ ทักษะคิดของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังพิกชำระหนี้ ปี 2545 แบบสัมภาษณ์มีคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงทัศนคติต่อโครงการ จำนวน 20 ข้อ โดยให้ผู้ตอบแสดงระดับทัศนคติตามมาตรฐานค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 4 หมายถึง เห็นด้วย
- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการชำระหนี้ ปี 2545 ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาจากการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง ปัญหาด้านการตลาดและปัญหาอื่น ๆ โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่าในแต่ละประเด็นเป็นปัญหาในการดำเนินการตามโครงการมากน้อยเพียงใด แบบสัมภาษณ์มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง มีปัญหาน้อย
- 3 หมายถึง มีปัญหาปานกลาง
- 4 หมายถึง มีปัญหามาก
- 5 หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งได้สัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล โดยได้รับความร่วมมือในการประสานงานและรายละเอียดที่อยู่ของเกษตรกรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลของสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา ปศุสัตว์อำเภอเมืองยะลา และประมงอำเภอเมืองยะลา ในการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ได้รับการฟื้นฟูอาชีพทั้ง 3 ด้าน จำนวน 253 ราย ดำเนินการระหว่างวันที่ 15 กันยายน 2546 ถึงวันที่ 8 ตุลาคม 2546 นอกจากการสัมภาษณ์แล้ว ยังได้ใช้วิธีการสังเกตและเยี่ยมชมแปลงของเกษตรกรด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูล จัดหมวดหมู่และลงรหัสเพื่อประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร ใช้สถิติค่าความถี่ (frequencies) ร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเกษตรกรหลังจากได้รับการฝึกอบรมและเงินค่าปัจจัยการผลิตแล้ว ใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย มัชฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้มีการวัดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการฯ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยนำมาเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.81 – 2.60	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
2.61 – 3.40	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
3.41 – 4.20	หมายถึง	เห็นด้วย
4.21 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4.4 ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาจากการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง ปัญหาการตลาดและปัญหาอื่น ๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีปัญหามาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตาม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ปี 2545 ของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows นำเสนอผลโดยใช้วิธีการบรรยาย ประกอบตาราง ตามลำดับ ดังนี้

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
2. การดำเนินงานของเกษตรกรหลังการ ได้รับการฝึกอบรมและเงินค่าปัจจัยการผลิต
3. ทักษะของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

1. สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1 สภาพทางสังคม เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีจำนวน 253 ราย เป็นเพศชาย ร้อยละ 68.80 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 31.20 มีอายุเฉลี่ย 49.51 ปี อายุต่ำสุด 25 ปี อายุสูงสุด 70 ปี นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 68.40 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 31.60 เกือบทั้งหมด ร้อยละ 94.50 เรียนหนังสือ โดยจบชั้นประถมศึกษา เป็นจำนวนร้อยละ 65.20 จบต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ เป็นจำนวนร้อยละ 12.30 มีเพียงส่วนน้อยที่ไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 5.50 (ตารางที่ 4.1)

การรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 94.10 ได้รับข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเกษตรของรัฐ รองลงมา ร้อยละ 50.20 ได้รับข่าวสารจากวิทยุโทรทัศน์ และร้อยละ 3.60 ได้รับข่าวสารจากสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกร

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	174	68.80
หญิง	79	31.20
2. อายุ (ปี)		
25 – 34	9	3.60
35 – 44	54	21.30
45 – 54	123	48.60
55 – 64	59	23.30
มากกว่า 64	8	3.20
(ต่ำสุด 25 ปี สูงสุด 70 ปี $\bar{X} = 49.51$ S.D. = 8.60)		
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	14	5.50
เรียนหนังสือ	239	94.50
จบต่ำกว่าภาคบังคับ	31	12.20
จบการศึกษาภาคบังคับ (ป.4/ป.6)	165	65.20
จบการศึกษามัธยมต้น	27	10.70
จบการศึกษามัธยมปลาย/ประกาศนียบัตร	10	4.00
จบอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	3	1.20
จบปริญญาตรี	3	1.20
4. นับถือศาสนา		
พุทธ	80	31.60
อิสลาม	173	68.40

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. แหล่งการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตร		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุโทรทัศน์	127	50.20
วิทยุกระจายเสียง	11	4.30
สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ	9	3.60
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐ	238	94.10
อื่น ๆ	10	4.00

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจ เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ที่ขอรับการสนับสนุนเงินค่าปัจจัยการผลิตจากรัฐบาล เพื่อนำไปประกอบอาชีพ มีจำนวน 253 ราย ประกอบด้วยผู้ที่ทำกิจกรรมด้านพืช 109 ราย ด้านปศุสัตว์ 99 ราย และด้านประมง 45 ราย

อาชีพหลักของเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.60 มีอาชีพทำสวน รองลงมา ร้อยละ 9.90 มีอาชีพรับจ้าง ส่วนอาชีพรองนั้น ร้อยละ 23.40 ทำนา ร้อยละ 20.90 รับจ้าง ร้อยละ 14.60 ทำสวน (ตารางที่ 4.2)

พื้นที่ทำการเกษตร เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ จำนวนร้อยละ 72.30 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 1-8 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 25.70 มีพื้นที่อยู่ในช่วง 9-16 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 39 ไร่ เฉลี่ย 7.03 ไร่ ส่วนพื้นที่ทำกิจกรรมโครงการ ด้านการปลูกพืชส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.20 มีพื้นที่ 1-2 ไร่ รองลงมา ร้อยละ 16.50 มีพื้นที่ 3-4 ไร่ โดยมีพื้นที่ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 10 ไร่ เฉลี่ย 2.32 ไร่ ด้านปศุสัตว์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.80 มีพื้นที่ 1-2 ไร่ โดยมีพื้นที่ต่ำสุด 0.25 ไร่ สูงสุด 4 ไร่ เฉลี่ย 1.35 ไร่ ด้านการประมง ส่วนใหญ่ร้อยละ 64.40 มีพื้นที่ 0.5 ไร่ โดยมีพื้นที่ต่ำสุด 0.25 ไร่ สูงสุด 1 ไร่ เฉลี่ย 0.50 ไร่ (ตารางที่ 4.2)

รายได้จากภาคเกษตรต่อปี ร้อยละ 37.30 มีรายได้ในช่วง 20,001-40,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 27.50 มีรายได้ในช่วง 40,001-60,000 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 95,000 บาท เฉลี่ย 35,160.16 บาท (ตารางที่ 4.2)

สำหรับรายได้นอกภาคเกษตรต่อปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.70 มีรายได้ในช่วงน้อยกว่าจนถึง 40,000 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 208,000 บาท เฉลี่ย 28,313.79 บาท (ตารางที่ 4.2)

หนี้สินรวม ร้อยละ 49.8 มีหนี้อยู่ในช่วง 30,001-60,000 บาท รองลงมาร้อยละ 22.10 มีหนี้สินอยู่ในช่วง 60,001-90,000 บาท โดยมีหนี้ต่ำสุด 7,800 บาท สูงสุด 130,800 บาท เฉลี่ย 48,893.18 บาท (ตารางที่ 4.2)

การออมเงินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.60 ไม่มีการออมเงิน มีการออมเงินเพียงร้อยละ 34.40 ในจำนวนผู้ที่ออมเงิน พบว่า ร้อยละ 15.80 มีเงินออมอยู่ในช่วง 301-600 บาท โดยมีการออมต่ำสุด 30 บาทต่อเดือน สูงสุด 2,000 บาทต่อเดือน เฉลี่ย 558.16 บาท

ตารางที่ 4.2 สภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. อาชีพหลัก		
ทำนา	6	2.40
ทำสวน	194	76.60
ประมง	0	0.00
ค้าขาย	16	6.30
รับราชการ	8	3.20
รับจ้าง	25	9.90
อื่น ๆ	4	1.60
2. อาชีพรอง		
ไม่มี	24	9.50
มี	229	90.50
ทำนา	59	23.40
ทำสวน	37	14.60
ประมง	12	4.70
ค้าขาย	22	8.70
รับจ้าง	53	20.90
อื่น ๆ	46	18.20

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)		
1-8	183	72.30
9-16	65	25.70
17-24	1	0.40
25-32	3	1.20
มากกว่า 32	1	0.40
(ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 39 ไร่ $\bar{X} = 7.03$ S.D. = 4.44)		
4. พื้นที่ทำกิจกรรมโครงการ		
4.1 การปลูกพืช (ไร่) (n = 109)		
1 - 2	82	75.20
3 - 4	18	16.50
5 - 6	7	6.50
มากกว่า 6	2	1.80
(ต่ำสุด 1 ไร่ สูงสุด 10 ไร่ $\bar{X} = 2.32$ S.D. = 1.43)		
4.2 ด้านการปลูกสัตว์ (ไร่) (n = 99)		
น้อยกว่า 1	15	15.10
1 - 2	77	77.80
3 - 4	7	7.10
(ต่ำสุด 0.25 ไร่ สูงสุด 4.0 ไร่ $\bar{X} = 1.35$ S.D. = 0.77)		
4.3 ด้านการประมง (ไร่) (n = 45)		
0.25	10	22.20
0.50	29	64.40
0.75	2	4.40
1.00	4	8.90
(ต่ำสุด 0.25 ไร่ สูงสุด 1.0 ไร่ $\bar{X} = 0.50$ S.D. = 0.19)		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
5. รายได้จากภาคเกษตรต่อปีรวม (บาท) (n = 247)		
น้อยกว่า - 20,000	58	23.50
20,001-40,000	92	37.30
40,001-60,000	68	27.50
60,001-80,000	24	9.70
มากกว่า 80,000	5	2.00
(ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 95,000 บาท $\bar{X} = 35,160.16$ S.D. = 18,423.39)		
6. รายได้นอกภาคการเกษตรต่อปีรวม (บาท) (n = 203)		
น้อยกว่า - 40,000	176	86.70
40,001 - 80,000	20	9.80
80,001 - 120,000	2	1.00
120,001 - 160,000	1	0.50
มากกว่า 160,000	4	2.00
(ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 208,000 บาท $\bar{X} = 28,313.79$ S.D. = 29,233.36)		
7. หนี้สินรวม (บาท) (n = 253)		
น้อยกว่า - 30,000	51	20.20
30,001 - 60,000	126	49.80
60,001 - 90,000	56	22.10
90,001 - 120,000	18	7.10
มากกว่า 120,000	2	0.80
(ต่ำสุด 7,800 บาท สูงสุด 130,800 บาท $\bar{X} = 48,893.18$ S.D. = 20,753.30)		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

N = 253

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
8. การออมเงินต่อเดือน (บาท)		
ไม่มีการออม	166	65.60
มีการออม	87	34.40
น้อยกว่า - 300	3	1.20
301-600	40	15.80
601-900	35	13.80
901-1,200	4	1.60
มากกว่า 1,200	5	2.00
(ต่ำสุด 30 บาท สูงสุด 2,000 บาท $\bar{X} = 558.16$ S.D. = 958.06)		

2. การดำเนินงานของเกษตรกรหลังจากได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้และเงินค่าปัจจัยการผลิต

2.1 กิจกรรมด้านพืช

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทุกรายได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ครบทุกเรื่อง ได้แก่ การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดทำบัญชีฟาร์ม การปลูกพืชไร่/พืชผัก การปลูกและบำรุงรักษาสวนไม้ผล ในด้านการจัดทำแผนพื้นที่ฟูอาซีพหลังการพักชำระหนี้ เกือบทั้งหมดได้จัดทำแผนพื้นที่ฟูอาซีพครบถ้วน มีผู้ที่จัดทำแผนไม่ครบถ้วนเพียงร้อยละ 3.70 เท่านั้น ในการจัดทำแผนของเกษตรกร ส่วนใหญ่ร้อยละ 78.90 ได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่รับผิดชอบในแต่ละตำบล มีผู้ที่จัดทำแผนฯ ร่วมกับเพื่อนเกษตรกรร้อยละ 16.50 และมีผู้ที่จัดทำด้วยตนเองเพียงร้อยละ 3.70 เท่านั้น (ตารางที่ 4.3)

ในด้านการดำเนินงานการผลิตตามแผนพื้นที่ฟูอาซีพของเกษตรกร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.60 ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน มีผู้ที่ดำเนินงานตามแผนบางส่วน เป็นจำนวนร้อยละ 28.40 กิจกรรมที่เกษตรกรดำเนินการตามโครงการ ได้แก่ ปลูกพืชไร่ ร้อยละ 49.50 ปลูกไม้ผล ร้อยละ 18.40 ปรับปรุงสวน ร้อยละ 15.60 ปลูกพืชผัก ร้อยละ 14.70 และกิจกรรมอื่น ๆ ร้อยละ 1.80 (ตารางที่ 4.3)

สำหรับเงินค่าปัจจัยการผลิตที่รัฐบาลจ่ายให้ 3,000 บาท/รายนั้น เกษตรกรนำไปซื้อพันธุ์พืช ร้อยละ 85.30 ปุ๋ยเคมี ร้อยละ 87.20 ปุ๋ยคอก ร้อยละ 16.50 ปุ๋ยชีวภาพ ร้อยละ 11.90 ส่วนการใส่ปุ๋ยในแปลงปลูกพืชของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทุกรายทำการใส่ปุ๋ยในแปลงปลูกพืช ในจำนวนผู้ที่ใส่ปุ๋ย พบว่า ใส่ปุ๋ยคอกร่วมกับปุ๋ยเคมี ร้อยละ 43.12 ใส่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว ร้อยละ 40.37 ใส่ปุ๋ยชีวภาพอย่างเดียว ร้อยละ 14.68 สำหรับการให้น้ำแก่แปลงปลูกพืช ส่วนใหญ่ร้อยละ 61.50 ใช้สายยางรดน้ำ รองลงมา ร้อยละ 27.50 ใช้บัวรดน้ำ ร้อยละ 10.10 ใช้ระบบสปริงเกอร์ และ ร้อยละ 0.90 ใช้ระบบน้ำหยด (ตารางที่ 4.3)

ในด้านการดูแลรักษาแปลงปลูกพืช พบว่า เกษตรกรร้อยละ 46.80 ใช้เวลาในการดูแลรักษาแปลงปลูกพืชสัปดาห์ละวัน รองลงมา ร้อยละ 36.70 ดูแลทุกวันสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการระบาดของสัตว์ศัตรูพืช พบว่า มีเกษตรกรร้อยละ 50.50 รายงานว่าแปลงปลูกพืชมีศัตรูพืชระบาด เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 67.00 ไม่มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในจำนวนผู้ที่ทำการป้องกันกำจัดศัตรูพืช พบว่า มีผู้ใช้สมุนไพร ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด และใช้วิธีอื่น ๆ เป็นจำนวนร้อยละ 22.00, 9.20, 1.80 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

กิจกรรมการปลูกพืชที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการมีผลผลิตออกจำหน่ายแล้ว 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.70 และยังไม่มียield 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.30 ในจำนวนผู้ที่ได้ผลผลิตแล้ว พบว่า ร้อยละ 56.20 นำผลผลิตไปขายเองที่ตลาดท้องถิ่น ร้อยละ 43.80 มีพ่อค้ามารับซื้อ เกษตรกร ร้อยละ 50.60 มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 44,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 13,994.49 บาท หลังจากที่เกษตรกรได้รับการอบรมการทำบัญชีฟาร์มแล้ว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 43.10 ไม่สามารถจัดทำบัญชีฟาร์มได้ครบทุกบัญชีและจัดทำไม่ถูกต้อง รองลงมา ร้อยละ 33.00 ไม่สามารถจัดทำบัญชีครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง และร้อยละ 13.80 จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง มีผู้ที่จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้องเพียงร้อยละ 5.50 เท่านั้น (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 กิจกรรมด้านพืช

N = 109

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เรื่องที่ได้รับการอบรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การปรับปรุงบำรุงดิน	109	100.00
การจัดทำบัญชีฟาร์ม	109	100.00
การปลูกพืชไร่/พืชผัก	109	100.00
การปลูกและบำรุงรักษาไม้ผล	109	100.00
2. การจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้		
ไม่ได้จัดทำ	0	0.00
จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน	4	3.70
จัดทำครบถ้วน	105	96.30
3. ลักษณะการจัดทำแผนฟื้นฟู		
จัดทำด้วยตนเอง	4	3.70
จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร	18	16.50
จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ	86	78.90
ผู้อื่นจัดทำให้	1	0.90

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 109

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4. การดำเนินงานการผลิตตามแผนพื้นที่		
ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน	0	0.00
ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน	31	28.40
ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน	78	71.60
5. กิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการฯ		
ปลูกพืชผัก	16	14.70
ปลูกพืชไร่	54	49.50
ปลูกไม้ผล	20	18.40
ปรับปรุงสวนไม้ผล	17	15.60
อื่น ๆ (ระบุ ปรับปรุงสวนยาง)	2	1.80
6. การใช้จ่ายเงินด้านปัจจัยการผลิต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พันธุ์พืช	93	85.30
ปุ๋ยเคมี	95	87.20
ปุ๋ยคอก	18	16.50
ปุ๋ยชีวภาพ	13	11.90
ยาปราบศัตรูพืช	4	3.70
อื่น ๆ (ลวดหนาม กากน้ำตาล สายาง)	22	20.2
7. การใส่ปุ๋ยในแปลงปลูกพืช		
ปุ๋ยคอก	2	1.83
ปุ๋ยเคมี	44	40.37
ปุ๋ยชีวภาพ	16	14.68
ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี	47	43.12

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 109

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
8. การให้น้ำแก่แปลงปลูกพืช		
บัวรดน้ำ	30	27.50
สายยางรดน้ำ	67	61.50
ระบบสปริงเกอร์	11	10.10
ระบบหยดน้ำ	1	0.90
9. การดูแลรักษาแปลงปลูกพืช		
ทุกวันสม่ำเสมอ	40	36.70
วันเว้นวัน	3	2.70
สัปดาห์ละวัน	51	46.80
เมื่อมีเวลาว่าง	15	13.80
10. การระบาดของศัตรูพืช		
ไม่มีศัตรูพืชระบาด	54	49.50
มีศัตรูพืชระบาด	55	50.50
11. วิธีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช		
ใช้สารเคมี	10	9.20
ใช้สารสมุนไพร	24	22.00
ใช้วิธีอื่น ๆ	2	1.80
ไม่มีการป้องกันกำจัด	73	67.00
12. ผลผลิตของกิจกรรมตามโครงการ		
ยังไม่มีผลผลิต	20	18.30
มีผลผลิตแล้ว	89	81.70
13. วิธีการจำหน่ายผลผลิต (n=89)		
มีพ่อค้ามารับซื้อ	39	43.80
ขายเองที่ตลาดท้องถิ่น	50	56.20

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

N = 109

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
14. รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตพืช (บาท) (n=89)		
น้อยกว่า - 10,000	26	29.20
10,001 – 20,000	45	50.60
20,001 – 30,000	9	10.10
30,001 – 40,000	8	8.98
มากกว่า 40,000	1	1.12
ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 44,000 บาท $\bar{X} = 13,994.49$ บาท S.D. = 7,851.80		
15. การทำบัญชีฟาร์มภายหลังได้รับการฝึกอบรม		
จัดทำได้ครบทุกบัญชีและถูกต้อง	6	5.50
จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง	15	13.80
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง	36	33.00
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง	47	43.10
ไม่ได้จัดทำ	5	4.60

2.2 กิจกรรมด้านปศุสัตว์

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเกือบทั้งหมด ร้อยละ 96.00 ได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ เรื่อง การปรับปรุงบำรุงดิน การจัดทำบัญชีฟาร์ม การเลี้ยงโค การเลี้ยงแพะ แกะ สุกร และการเลี้ยงสัตว์ปีกครบทุกเรื่อง มีเพียงส่วนน้อย คือ ร้อยละ 4.00 ที่ได้รับการอบรมเฉพาะเรื่องการเลี้ยงโค 1 ราย การเลี้ยงแพะ/แกะ/สุกร 2 ราย และการเลี้ยงสัตว์ปีกอีก 1 ราย ในการจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 95.00 จัดทำแผนครบถ้วน ร้อยละ 4.00 จัดทำแผนไม่ครบถ้วน และมีเกษตรกรเพียงร้อยละ 1.00 ที่ไม่ได้จัดทำแผน การจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรนั้น ร้อยละ 79.80 ได้รับการช่วยเหลือในการจัดทำแผนจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รองลงมา ร้อยละ 14.10 จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร และมีบางส่วนจำนวนร้อยละ 5.10 ให้ผู้อื่นจัดทำให้ และมีเพียงร้อยละ 1.00 ที่เกษตรกรจัดทำแผนด้วยตัวเอง (ตารางที่ 4.4)

ในการดำเนินงานผลิตตามแผนฟื้นฟูของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.80 ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนทุกขั้นตอน มีผู้ที่ดำเนินกิจกรรมตามแผนบางส่วน คิดเป็น

ร้อยละ 16.20 และที่ไม่ได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนเลย เพียงร้อยละ 1.00 เท่านั้น กิจกรรมตามแผน พื้นฟูด้านปศุสัตว์ที่เกษตรกรดำเนินการ คือ เลี้ยงแพะ ร้อยละ 43.40 เลี้ยงวัว ร้อยละ 24.20 เลี้ยงสุกร ร้อยละ 13.10 เลี้ยงไก่ ร้อยละ 11.10 และเลี้ยงเป็ด ร้อยละ 8.10 (ตารางที่ 4.4)

สำหรับเงินค่าปัจจัยการผลิตที่รัฐบาลจ่ายให้ 3,000 บาท/รายนั้น เกษตรกรร้อยละ 100.00 นำไปซื้อพันธุ์สัตว์ ร้อยละ 17.20 นำไปซื้ออาหารสัตว์ และร้อยละ 2.00 นำไปซื้อปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ในด้านสภาพการเลี้ยงสัตว์พบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.70 ปลอมให้หาอาหารกินเอง รองลงมา ร้อยละ 17.20 ใช้อาหารที่ผสมเอง โดยร้อยละ 71.70 ใช้แรงงานในการเลี้ยงสัตว์ด้วยตนเอง และสมาชิกในครัวเรือนช่วยกันดูแล ในการป้องกันรักษาโรคแก่สัตว์เลี้ยงนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.80 ฉีดวัคซีนป้องกันโรค และมีผู้ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีนเพียงร้อยละ 21.20 (ตารางที่ 4.4)

กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการ พบว่า ร้อยละ 82.80 ยังไม่มีผลผลิตออกจำหน่าย มีเพียงร้อยละ 17.20 เท่านั้นที่มีผลผลิตออกจำหน่ายแล้ว จากการศึกษาวิธีการจำหน่าย พบว่า ร้อยละ 13.20 มีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตถึงบ้าน และร้อยละ 4.00 เกษตรกรขายเองที่ตลาดท้องถิ่น เกษตรกรร้อยละ 47.10 มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตปศุสัตว์อยู่ในช่วงต่ำกว่าจนถึง 3,000 บาท ในด้านการทำบัญชีฟาร์ม นั้น ถึงแม้ว่าเกษตรกรจะผ่านการอบรมมาแล้ว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 20.20 ไม่ได้จัดทำบัญชีฟาร์มเลย ในจำนวนผู้ที่จัดทำบัญชีฟาร์ม พบว่า ร้อยละ 68.70 ยังจัดทำบัญชีฟาร์มไม่ครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง ร้อยละ 10.10 จัดทำบัญชีไม่ครบทุกบัญชีแต่ทำถูกต้อง และร้อยละ 1.00 สามารถทำบัญชีฟาร์มได้ครบทุกบัญชี แต่ไม่ถูกต้อง (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 กิจกรรมด้านปศุสัตว์

N = 99

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้		
ครบทุกเรื่อง (ตอบได้หลายข้อ)	95	96.00
การปรับปรุงบำรุงดิน	95	96.00
การจัดทำบัญชีฟาร์ม	95	96.00
การเลี้ยงโค	95	96.00
การเลี้ยงแพะ/แกะ/สุกร	95	96.00
การเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ด/ไก่)	95	96.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 99

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เป็นบางเรื่อง	4	4.00
การเลี้ยงโค	1	1.00
การเลี้ยงแพะ/แกะ/สุกร	2	2.00
การเลี้ยงสัตว์ปีก	1	1.00
2. การจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้		
ไม่ได้จัดทำ	1	1.00
จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน	4	4.00
จัดทำครบถ้วน	94	95.00
3. ลักษณะการจัดทำแผนฟื้นฟู		
จัดทำด้วยตนเอง	1	1.00
จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร	14	14.10
จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ	79	79.80
ผู้อื่นจัดทำให้	5	5.10
4. การดำเนินงานการผลิตตามแผนฟื้นฟู		
ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน	1	1.00
ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน	16	16.20
ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน	82	82.80
5. กิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการฯ		
วัว	24	24.24
แพะ	43	43.43
สุกร	13	13.13
ไก่	11	11.10
เป็ด	8	8.10

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 99

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6. การใช้จ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิต		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พันธุ์สัตว์	99	100.00
อาหารสัตว์	17	17.20
ยารักษาโรค	4	4.00
อื่น ๆ (ระบุ อวนตาข่าย)	2	2.00
7. ลักษณะการใช้อาหารเลี้ยงสัตว์		
ปล่อยให้หาอาหารกินเอง	70	70.70
ใช้อาหารที่ผสมเอง	17	17.20
ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป	1	1.00
อาหารเม็ดสำเร็จรูป	11	11.10
8. การใช้แรงงานในการเลี้ยงและดูแลรักษาสัตว์		
แรงงานตนเอง	17	17.20
แรงงานสมาชิกในครัวเรือน	11	11.10
จ้างคนงานเลี้ยง	0	0.00
แรงงานตนเองและสมาชิกในครัวเรือน	71	71.70
9. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่สัตว์เลี้ยง		
ไม่ได้ฉีดวัคซีน	21	21.20
ฉีดวัคซีนป้องกันโรค	78	78.80
10. ผลผลิตของกิจกรรมปศุสัตว์ตามโครงการฯ		
ยังไม่มีผลผลิต	82	82.80
มีผลผลิตแล้ว	17	17.20
11. วิธีการจำหน่ายผลผลิต (n=17)		
มีพ่อค้ามารับซื้อ	13	13.20
ขายเองที่ตลาดท้องถิ่น	4	4.00

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

N = 99

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
12. จำนวนรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตปศุสัตว์ (บาท) (n=17)		
น้อยกว่า - 3,000	8	47.10
3,001 – 6,000	3	17.60
6,001 – 9,000	1	5.90
มากกว่า 9,000	5	29.40
(ต่ำสุด 1,350 บาท สูงสุด 90,000 บาท Median = 3,500 บาท S.D. = 20,869.63)		
13. ลักษณะการทำบัญชีภายหลังได้รับการฝึกอบรม		
จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้อง	0	0.00
จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง	1	1.00
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง	10	10.10
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง	68	68.70
ไม่ได้จัดทำ	20	20.20

2.3 กิจกรรมด้านประมง

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้านประมงมีจำนวน 45 ราย จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรทุกรายได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน การจัดทำบัญชีฟาร์ม การเลี้ยงปลาในเนื้อ การเลี้ยงปลาในพื้ช การเลี้ยงกบ และได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพครบถ้วนทุกราย ในการจัดทำแผนนั้นเกษตรกรร้อยละ 82.22 จัดทำแผนโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ รองลงมา ร้อยละ 13.34 จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร และมีผู้ที่จัดทำด้วยตนเองและให้ผู้อื่นจัดทำให้มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 2.22 (ตารางที่ 4.5)

การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู พบว่า เกษตรกรร้อยละ 77.80 ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน ร้อยละ 20.00 ดำเนินงานตามแผนบางส่วน และมีเพียงร้อยละ 2.20 เท่านั้นที่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผนเลย สำหรับกิจกรรมที่ดำเนินการเมื่อเข้าร่วมโครงการ เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.70 ทำกิจกรรมเลี้ยงปลาในบ่อ มีเพียงส่วนน้อยที่เลี้ยงปลาในกระชัง ปลาในบ่อ ปลายุ่ ปลาในบ่อ ปลายุ่ และกบ ส่วนการนำเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล จำนวน 3,000 บาทต่อรายไปใช้นั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.80 นำไปซื้อพันธุ์ปลาและอาหารปลา (ตารางที่ 4.5)

เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 86.70 มีการดูแลบ่อเลี้ยงปลาทุกวัน รองลงมา ร้อยละ 11.10 มีการดูแลบ่อเลี้ยงปลาวันเว้นวัน และในการเลี้ยงปลาของเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 75.60 ใช้อาหารผสมเองร่วมกับอาหารเม็ดสำเร็จรูป รองลงมา ร้อยละ 17.80 ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปในการเลี้ยงปลาของเกษตรกรประสบปัญหาโรคระบาดเพียง 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ซึ่งใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษาเพียง 5 ราย การดำเนินงานกิจกรรมด้านประมงที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการฟื้นฟูอาชีพนั้น พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.40 ได้รับผลผลิตและจำหน่ายแล้ว ผลผลิตที่ได้ นั้น ร้อยละ 55.60 มีพ่อค้ามารับซื้อเองถึงบ้าน ส่วนรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตด้านประมง ร้อยละ 55.30 มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 60,000 บาท เฉลี่ย 14,892.011 บาท

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการและได้ผ่านการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้แล้ว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 57.80 ไม่สามารถจัดทำบัญชีครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง รองลงมา ร้อยละ 28.90 จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง ส่วนเกษตรกรที่ไม่ทำบัญชีเลย ทำบัญชีครบทุกบัญชีและถูกต้อง และทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง มีจำนวนร้อยละ 8.90, 2.20, 2.20 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.5 กิจกรรมด้านประมง

N = 45

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้		
(ตอบได้หลายข้อ)		
การปรับปรุงบำรุงดิน	45	100.00
การจัดทำบัญชีฟาร์ม	45	100.00
การเลี้ยงปลากินเนื้อ	45	100.00
การเลี้ยงปลากินพืช	45	100.00
การเลี้ยงกบ	45	100.00
2. การจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้		
ไม่ได้จัดทำ	0	0.00
จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน	0	0.00
จัดทำครบถ้วน	45	100.00
3. ลักษณะการจัดทำแผนฟื้นฟู		
จัดทำด้วยตนเอง	1	2.22
จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร	6	13.34
จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ	37	82.22
ผู้อื่นจัดทำให้	1	2.22
4. การดำเนินงานการผลิตตามแผนฟื้นฟู		
ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน	1	2.20
ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน	9	20.00
ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน	35	77.80
5. กิจกรรมที่ดำเนินการตามโครงการฯ		
เลี้ยงปลาดุก	39	86.70
เลี้ยงปลานิล	1	2.20
เลี้ยงปลาตะเพียนขาว	2	4.50
เลี้ยงปลาสด	1	2.20
เลี้ยงปลาหมอไทย	1	2.20
เลี้ยงกบ	1	2.20

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 45

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6. การใช้จ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิต		
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
พันธุ์ปลา	44	97.80
อาหารปลา	44	97.80
ยารักษาโรค	1	2.20
อื่นๆ	3	6.70
7. ลักษณะการให้อาหารเลี้ยงปลา		
ใช้อาหารที่ผสมเอง	3	6.60
ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป	8	17.80
ใช้อาหารผสมเองร่วมกับอาหารเม็ดสำเร็จรูป	34	75.60
8. การดูแลรักษาบ่อเลี้ยงปลา		
ทุกวัน	39	86.70
วันเว้นวัน	5	11.10
สัปดาห์ละครั้ง	1	2.20
9. การระบาดของโรคปลา		
มีโรคระบาด	9	20.00
ไม่มีโรคระบาด	36	80.00
10. วิธีการป้องกันรักษาโรค		
ใช้ยาปฏิชีวนะ	5	11.10
ไม่มีการป้องกันรักษาโรค	40	88.90
11. ผลผลิตของกิจกรรมตามโครงการฯ		
ยังไม่มีผลผลิต	7	15.60
มีผลผลิตแล้ว	38	84.40

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

N = 45

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
12. วิธีการจำหน่ายผลผลิต		
มีพ่อค้ามารับซื้อ	25	55.60
ขายเองที่ตลาดท้องถิ่น	13	28.80
13. จำนวนรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตประมง		
(บาท) (n = 38)		
น้อยกว่า - 10,000	13	34.20
10,001 - 20,000	21	55.30
20,001 - 30,000	1	2.60
30,001 - 40,000	1	2.60
มากกว่า 40,000	2	5.30
(ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 60,000 บาท $\bar{X} = 14,892.11$ บาท S.D. = 12,498.35)		
14. ลักษณะการทำบัญชีภายหลังได้รับการฝึกอบรม		
จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้อง	1	2.20
จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง	1	2.20
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง	13	28.90
จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง	26	57.80
ไม่ได้จัดทำ	4	8.90

3. ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

เกษตรกรมีทัศนคติต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประเด็นที่เกษตรกรมีความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ที่สำคัญได้แก่ การที่ไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี ($\bar{X} = 4.70$) การได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการ ($\bar{X} = 4.61$) รัฐมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรทราบโดยทั่วถึง ($\bar{X} = 4.60$) ประเด็นที่เกษตรกรมีความเห็นในระดับเห็นด้วย ที่สำคัญได้แก่ การได้รับการอบรมความรู้ตรงตามแผนฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ($\bar{X} = 4.15$) การได้นำความรู้ไปใช้ดำเนินการผลิตอย่างแท้จริง ($\bar{X} = 4.13$) และการที่เจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมให้คำแนะนำสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 4.6 ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการฯ

ประเด็น	ระดับทัศนคติ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
การดำเนินงาน						4.19	0.57	เห็นด้วย
1. รัฐมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่เกษตรกร	159 (62.8)	88 (34.8)	6 (2.4)	0 (0)	0 (0)	4.60	0.54	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. เป็นโครงการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมเสนอความต้องการของตนเอง	72 (28.5)	164 (64.8)	15 (5.9)	2 (0.8)	0 (0)	4.21	0.58	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
3. เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน	41 (16.2)	179 (70.8)	30 (11.9)	3 (1.2)	0 (0)	4.02	0.57	เห็นด้วย
4. เป็นโครงการที่มีตัวแทนเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกเกษตรกร	37 (14.6)	188 (74.3)	23 (9.1)	3 (1.2)	2 (0.8)	4.01	0.60	เห็นด้วย
5. มีเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่าง ๆ ให้การสนับสนุนด้านวิชาการ	52 (20.6)	180 (71.1)	18 (7.1)	2 (0.8)	1 (0.4)	4.11	0.58	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับทัศนคติ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
การบริการของเจ้าหน้าที่						4.04	0.74	เห็นด้วย
6. เจ้าหน้าที่ได้แจ้งข่าวสารแก่เกษตรกรได้ทั่วถึง	48 (19.0)	152 (60.1)	51 (20.2)	2 (0.8)	0 (0)	3.98	0.65	เห็นด้วย
7. เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการทำบันทึกข้อตกลง (แบบฟื้นฟู) ของเกษตรกรแต่ละราย	72 (28.5)	163 (64.4)	9 (3.6)	6 (2.4)	3 (2.0)	4.17	0.70	เห็นด้วย
8. เจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือในการทำแผนฟื้นฟูอาชีพ	89 (35.2)	146 (57.7)	5 (2.0)	8 (3.2)	5 (2.0)	4.21	0.80	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
9. เจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมให้คำแนะนำสม่ำเสมอ	66 (26.1)	98 (38.7)	88 (34.8)	1 (0.4)	0 (0)	3.91	0.78	เห็นด้วย
10. เจ้าหน้าที่สามารถช่วยท่านได้ เมื่อมีปัญหาในการดำเนินงานของโครงการ	58 (22.9)	118 (46.6)	74 (29.2)	1 (0.4)	2 (0.8)	3.91	0.78	เห็นด้วย
• ความพอใจต่อโครงการ						3.91	0.98	เห็นด้วย
11. เกษตรกรสามารถจัดซื้อปัจจัยการผลิตเองได้	162 (64.0)	77 (30.4)	13 (5.1)	1 (0.4)	0 (0)	4.58	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12. ได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตจำนวนเหมาะสมดี	71 (28.1)	73 (28.9)	14 (9.5)	65 (25.7)	20 (7.9)	3.34	1.34	ไม่แน่ใจ
การตอบสนองความต้องการ						4.06	0.59	เห็นด้วย
13. ได้รับการอบรมความรู้ตรงตามแผนของเกษตรกร	58 (22.9)	180 (71.1)	11 (4.3)	4 (1.6)	0 (0)	4.15	0.56	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ข้อคำถาม	ระดับทัศนคติ (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
14. ได้เสนอแผนการฟื้นฟูอาชีพตรงตามความต้องการ	28 (11.1)	195 (77.1)	15 (5.9)	12 (4.7)	3 (1.2)	3.92	0.68	เห็นด้วย
15. ได้นำความรู้ไปใช้ดำเนินการผลิตอย่างแท้จริง	54 (21.3)	177 (70.0)	22 (8.7)	0 (0)	0 (0)	4.13	0.53	เห็นด้วย
ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ						4.43	0.64	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
16. ได้รับการเยี่ยมชมและให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่	44 (17.4)	137 (54.2)	71 (28.1)	1 (0.4)	0 (0)	3.89	0.68	เห็นด้วย
17. ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการ	162 (64.0)	86 (34.0)	3 (1.2)	2 (0.8)	0 (0)	4.61	0.56	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
18. เกษตรกรไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี	199 (78.7)	40 (15.8)	8 (3.2)	5 (2.1)	1 (0.4)	4.70	0.66	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
19. เป็นกิจกรรมการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้	155 (61.3)	85 (33.6)	12 (4.7)	0 (0.4)	0 (0)	4.56	0.61	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
20. ครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมโครงการ	126 (49.8)	102 (40.3)	24 (9.5)	0 (0.4)	0 (0)	4.40	0.67	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
รวมทุกด้าน						4.17	0.24	เห็นด้วย

4. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของเกษตรกร

4.1 ปัญหาของกิจกรรมด้านพืช โดยภาพรวมเกษตรกรระบุว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.54$) เมื่อพิจารณาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืช ปัญหาด้านการตลาด และปัญหาอื่น ๆ พบว่า เกษตรกรมีระดับของปัญหา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ โดยภาพรวมเกษตรกรให้ความเห็นว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.03$) โดยมีประเด็นที่มีปัญหาน้อย คือ การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า มีระดับปัญหาปานกลาง คือ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการซื้อปัจจัยการผลิต ส่วนหัวข้ออื่น ๆ คือ เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน และระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก อยู่ในระดับมีปัญหาน้อยที่สุด (ตารางที่ 4.7)

ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืช โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.98$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อยทุกหัวข้อ คือ สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่มีน้ำท่วมขัง แปลงปลูกพืชมีโรคแมลงระบาดและพืชเจริญเติบโตไม่ดี มีผลผลิตน้อย (ตารางที่ 4.7)

ปัญหาด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.29$) โดยมีหัวข้อปัญหาน้อย คือ ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน ส่วนหัวข้อที่เหลือคือ ราคาผลผลิตพืชตกต่ำ อยู่ในระดับปัญหาปานกลาง (ตารางที่ 4.7)

ปัญหาอื่นๆ มีเพียงปัญหาเดียว คือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยากอยู่ในระดับปัญหาหนัก ($\bar{X} = 3.88$) (ตารางที่ 4.7)

4.2 ปัญหาของกิจกรรมด้านปศุสัตว์ ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาปัญหาแต่ละด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ ปัญหาด้านการตลาด และปัญหาอื่น ๆ เกษตรกรระบุว่า มีระดับปัญหา ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.38$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อย คือ การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้าและระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก มีปัญหาหนัก คือ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิต ส่วนหัวข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุดคือ เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน (ตารางที่ 4.8)

ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.57$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อย คือ สัตว์พันธุ์ดีหาซื้อยาก การเลี้ยงสัตว์มีปัญหาโรคระบาดและขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงสัตว์ ส่วนหัวข้อที่มีปัญหาปานกลาง คือ สัตว์โตช้า แคระแกร็น (ตารางที่ 4.8)

ปัญหาด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาปานกลาง คือ สัตว์ที่ผลิตได้ขายไม่ได้ราคาและขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน ส่วนหัวข้อที่เหลือ คือ ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย อยู่ในระดับปัญหาน้อย (ตารางที่ 4.8)

ปัญหาอื่น ๆ มีเพียงปัญหาเดียวคือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก อยู่ในระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.39$) (ตารางที่ 4.8)

4.3 ปัญหาของกิจกรรมด้านประมง ในภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45$) เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นของปัญหา ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา ปัญหาด้านการตลาดและปัญหาอื่น ๆ เกษตรกรระบุว่า มีระดับปัญหา ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีปัญหาน้อย ($\bar{X} = 1.82$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อย คือ ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก และมีปัญหาปานกลาง คือ หัวข้องบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อปัจจัยการผลิต ส่วนหัวข้ออื่น ๆ คือ การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า และเจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน อยู่ในระดับมีปัญหาน้อยที่สุด (ตารางที่ 4.9)

ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.06$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อย คือ ปลาโตช้า แคระแกร็น ขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงปลา ส่วนหัวข้ออื่น ๆ คือ ปลามีปัญหาโรคระบาดและขาดน้ำในการเลี้ยงปลา อยู่ในระดับมีปัญหาน้อยที่สุด (ตารางที่ 4.9)

ปัญหาด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.25$) โดยมีหัวข้อที่มีปัญหาน้อย คือ ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย และขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน ส่วนหัวข้อที่เหลือ คือ ปลาที่ผลิตได้ขายไม่ได้ราคา อยู่ในระดับปัญหาปานกลาง (ตารางที่ 4.9)

ปัญหาอื่น ๆ มีเพียงปัญหาเดียว คือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก อยู่ในระดับปัญหามาก ($\bar{X} = 3.67$) (ตารางที่ 4.9)

4.4 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา โดยใช้คำถามปลายเปิด ได้ข้อเสนอแนะดังนี้ เกษตรกรร้อยละ 15.0 เสนอว่ารัฐควรเพิ่มเงินค่าปัจจัยการผลิตเป็น 6,000 บาทต่อราย เกษตรกรร้อยละ 10.3 เสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ควรให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อเสนอแนะอื่นๆ นั้น ร้อยละ 8.70 เสนอว่ารัฐควรขยายระยะเวลาการพักชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี ร้อยละ 6.30 เสนอว่ารัฐควรยกระดับราคาไม้ผลให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ และร้อยละ 0.80 ควรสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น แพะ แกะ เป็ด ไก่ อย่างจริงจัง (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.7 ปัญหาของกิจกรรมด้านพืช

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ						2.03	0.81	ปัญหาน้อย
1.1 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการซื้อปัจจัยการผลิต	15 (13.8)	23 (21.1)	21 (19.3)	29 (26.6)	21 (19.3)	2.83	1.34	ปัญหาปานกลาง
1.2 การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า	8 (7.3)	34 (31.2)	16 (14.7)	51 (46.8)	0 (0)	1.99	1.04	ปัญหาน้อย
1.3 เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน	3 (2.8)	5 (4.6)	36 (33.6)	65 (59.6)	0 (0)	1.50	0.72	ปัญหาน้อยที่สุด
1.4 ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก	1 (0.9)	2 (1.8)	12 (11.0)	53 (48.6)	41 (37.6)	1.80	0.78	ปัญหาน้อยที่สุด
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืช						1.98	0.72	ปัญหาน้อย
2.1 สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์	1 (0.9)	6 (5.5)	33 (30.3)	50 (45.9)	19 (17.4)	2.27	0.85	ปัญหาน้อย
2.2 พื้นที่มีน้ำท่วมขัง	3 (2.8)	9 (8.3)	13 (11.9)	32 (29.4)	52 (47.7)	1.89	1.08	ปัญหาน้อย
2.3 แปลงปลูกพืชมีโรคแมลงระบาด	3 (2.8)	2 (1.8)	11 (10.1)	48 (44.0)	48 (41.3)	1.81	0.90	ปัญหาน้อย
2.4 พืชเจริญเติบโตไม่ดี มีผลผลิตน้อย	2 (1.8)	3 (2.8)	13 (11.9)	62 (56.9)	29 (26.6)	1.96	0.82	ปัญหาน้อย

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
3. ปัญหาด้านการตลาด						2.29	0.73	ปัญหาน้อย
3.1 ราคาผลผลิตพืชตกต่ำ	7 (6.4)	23 (21.1)	48 (44.0)	20 (18.3)	11 (10.1)	2.95	1.03	ปัญหา ปานกลาง
3.2 ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย	1 (0.9)	2 (1.8)	16 (14.7)	51 (46.8)	39 (35.8)	1.85	0.80	ปัญหา น้อย
3.3 ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน	1 (0.9)	4 (3.7)	2 (19.3)	58 (53.2)	25 (22.9)	2.06	0.81	ปัญหา น้อย
4. ปัญหาอื่นๆ						3.88	0.88	ปัญหามาก
4.1 การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก	22 (20.2)	64 (58.7)	13 (11.9)	8 (7.3)	2 (1.8)	3.88	0.88	ปัญหา มาก
รวมทุกปัญหา						2.54	0.46	ปัญหาน้อย

ตารางที่ 4.8 ปัญหาของกิจกรรมด้านปศุสัตว์

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ						2.38	0.49	ปัญหาน้อย
1.1 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการซื้อปัจจัยการผลิต	24 (24.2)	35 (35.4)	25 (25.3)	13 (13.1)	2 (2.0)	3.67	1.05	ปัญหามาก
1.2 การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า	1 (1.0)	13 (13.1)	63 (63.6)	22 (22.2)	0 (0)	1.93	0.63	ปัญหาน้อย
1.3 เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน	1 (1.0)	9 (9.1)	38 (38.4)	51 (51.5)	0 (0)	1.60	0.70	ปัญหาน้อยที่สุด
1.4 ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก	3 (3.0)	35 (35.4)	53 (53.5)	8 (8.1)	0 (0)	2.33	0.67	ปัญหาน้อย
2. ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์						2.57	0.71	ปัญหาน้อย
2.1 สัตว์พันธุ์ดีหายาก	1 (0.9)	17 (17.2)	29 (29.3)	40 (40.4)	12 (12.1)	2.55	0.95	ปัญหาน้อย
2.2 การเลี้ยงสัตว์มีปัญหาโรคระบาด	4 (4.0)	14 (14.1)	31 (31.3)	33 (33.3)	17 (17.2)	2.55	1.06	ปัญหาน้อย
2.3 ขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงสัตว์	4 (4.0)	11 (11.1)	31 (31.3)	41 (41.4)	12 (12.1)	2.54	0.98	ปัญหาน้อย
2.4 สัตว์โตช้า แคร่แกร็น	2 (2.0)	14 (14.1)	43 (43.4)	30 (30.3)	10 (10.1)	2.68	0.91	ปัญหাপานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
3. ปัญหาด้านการตลาด						2.65	0.94	ปัญหา ปานกลาง
3.1 ตั๋วที่ผลิตได้ ขายไม่ได้ราคา	3 (3.0)	17 (17.2)	37 (37.4)	29 (29.3)	13 (13.1)	2.68	1.01	ปัญหา ปานกลาง
3.2 ไม่ค่อยมีตลาด จำหน่าย	3 (3.0)	13 (13.1)	31 (31.3)	36 (36.4)	16 (16.2)	2.51	1.01	ปัญหา น้อย
3.3 ขายผลผลิตได้ไม่คุ้ม กับการลงทุน	8 (8.1)	15 (15.2)	38 (38.4)	24 (24.2)	14 (14.1)	2.79	1.12	ปัญหา ปานกลาง
4. ปัญหาอื่นๆ						3.93	0.91	ปัญหามาก
4.1 การจัดทำบัญชี ฟาร์มทำได้ยาก	24 (24.2)	55 (55.6)	11 (11.1)	7 (7.1)	2 (2.0)	3.93	0.91	ปัญหา มาก
รวมทุกปัญหา						2.88	0.53	ปัญหา ปานกลาง

ตารางที่ 4.9 ปัญหาของกิจกรรมด้านประมง

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ						1.82		
1.1 งบประมาณไม่เพียงพอต่อการซื้อปัจจัยการผลิต		14	12	14	4	2.87		
	(2.2)	(31.1)	(26.7)	(31.1)	(8.9)			
1.2 การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า	0	0	3	16	26	.49	0.63	ปัญหา น้อยที่สุด
	(0)	(0)	(6.7)	(35.6)	(57.8)			
1.3 เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน	0	0	0	4	41	.09	0.29	ปัญหา น้อยที่สุด
	(0)	(0)	(0)	(8.9)	(91.1)			
1.4 ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก	0		2	32	10	1.87	0.59	ปัญหา น้อย
	(0)	(2.2)	(4.4)	(71.1)	(22.2)			
2. ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา						2.06	0.66	ปัญหาน้อย
2.1 ปลาโคซี่ แคระแกร็น	0	3	20	19	3	2.51	0.73	ปัญหา น้อย
	(0)	(6.7)	(44.4)	(42.2)	(6.7)			
2.2 ขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงปลา		8	7	22	7	2.42	.03	ปัญหา น้อย
	(2.2)	(17.8)	(15.6)	(48.9)	(15.6)			
2.3 ปลามีปัญหาโรคระบาด	2		0	17	25	.62	0.96	ปัญหา น้อยที่สุด
	(4.4)	(2.2)	(0)	(37.8)	(55.6)			
2.4 ขาดน้ำในการเลี้ยงปลา		0	4	19	21	.69	0.82	ปัญหา น้อยที่สุด
	(2.2)	(0)	(8.9)	(42.2)	(46.6)			

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา (จำนวน/ร้อยละ)					\bar{X}	S.D.	ความหมาย
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีปัญหา			
3. ปัญหาด้านการตลาด						2.25	0.54	ปัญหาน้อย
3.1 ปลาที่ผลิตได้ขายไม่ได้ราคา	1 (2.2)	3 (6.7)	25 (55.6)	15 (33.3)	1 (2.2)	2.73	0.72	ปัญหา ปานกลาง
3.2 ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย	0 (0)	0 (0)	7 (15.6)	28 (62.2)	10 (22.2)	1.93	0.61	ปัญหา น้อย
3.3 ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน	0 (0)	3 (6.7)	5 (11.1)	31 (68.9)	6 (13.3)	2.11	0.71	ปัญหา น้อย
4. ปัญหาอื่นๆ						3.67	1.07	ปัญหามาก
4.1 การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก	8 (17.8)	23 (51.1)	8 (17.8)	3 (6.7)	3 (6.7)	3.67	1.07	ปัญหา มาก
รวมทุกปัญหา						2.45	0.43	ปัญหาน้อย

ตารางที่ 4.10 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

N=253

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. รัฐควรเพิ่มเงินค่าปัจจัยการผลิตเป็น 6,000 บาทต่อราย	38	15.00
2. ควรให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ	26	10.30
3. รัฐควรขยายระยะเวลาการพักชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี	22	8.70
4. รัฐควรยกระดับราคาไม้ผลให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่	16	6.30
5. ควรสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เล็ก (แพะ แกะ เป็ด และไก่) อย่างจริงจัง	2	0.80

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายพักชำระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลเพื่อพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) โดยมอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ เพื่อให้ความช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ตามความต้องการของเกษตรกรเป็นรายบุคคล ทั้งกิจกรรมด้านพืช ด้านปศุสัตว์และด้านประมง เพื่อให้เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิตสร้างรายได้เพิ่มขึ้น จะสามารถปลดเปลื้องหนี้สินได้ในที่สุด โดยกำหนดให้มีการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและฟื้นฟูอาชีพแก่เกษตรกรเหล่านั้นโดยการสนับสนุนเงินค่าปัจจัยการผลิตราคา 3,000 บาท อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรตาม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จำนวน 253 ราย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอได้ดำเนินการตามขั้นตอนของโครงการฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว และเกษตรกรได้ดำเนินกิจกรรมจนมีผลผลิตและเกิดรายได้แล้วบางส่วน จึงจำเป็นต้องศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

1. สรุปการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลโดยสรุปดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ของเกษตรกรในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

1.1.2 เพื่อศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

1.1.3 เพื่อศึกษาทัศนคติของเกษตรกรต่อ โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการ พักชำระหนี้

1.1.4 เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟู อาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรเป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัก ชำระหนี้ ปี 2545 ที่ผ่านการฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง ที่ได้ รับการสนับสนุนเงินค่าปัจจัยการผลิตในการฟื้นฟูอาชีพในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 11 ตำบล จำนวน 253 ราย เนื่องจากประชากรที่ศึกษามีจำนวนไม่มากจึงใช้ประชากรทั้งหมด โดยไม่มีการสุ่ม ตัวอย่าง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครง สร้าง ประกอบด้วยคำถามทั้งแบบปลายปิด (closed – ended question) และแบบปลายเปิด (open- ended question) แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของเกษตรกรหลังจากได้รับการฝึกอบรมและเงิน

ค่าปัจจัยการผลิต

ตอนที่ 3 ทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการฯ

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

แบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว มีการตรวจสอบความถูกต้องในเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำไปปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน และอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำ จากนั้นจึงทำการหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (reliability) โดยนำแบบ สอบถามไปสัมภาษณ์เกษตรกร จำนวน 15 ราย แล้วนำไปวิเคราะห์ความเชื่อถือได้ (reliability) โดย คำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของตอนที่ 3 ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพ เกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Cronbach's alpha) เท่ากับ 0.7342 จากนั้นนำไปรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยใช้สถิติ ดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรใช้ สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของเกษตรกรหลังจากได้รับการฝึกอบรม และเงินค่าปัจจัยการผลิต ใช้สถิติความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่ามัธยฐาน และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร หลังการพักชำระหนี้ มีการวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 4) ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนิน โครงการฯ ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ ปัญหาจากการผลิตพืช ปศุสัตว์ ประมง ปัญหาการตลาดและปัญหาอื่นๆ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

เกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ส่วนใหญ่เป็นเพศชายและอยู่ในวัยแรงงาน มีอายุเฉลี่ย 49.5 ปี นับถือศาสนาอิสลาม มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ได้รับข่าวสารด้านการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐและวิทยุโทรทัศน์เป็นหลัก

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและไม้ผล และมีอาชีพรองที่หลากหลาย เช่น รับจ้าง ค้าขาย ทำนา เป็นต้น เกษตรกรส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตร 1-8 ไร่ มีพื้นที่ทำกิจกรรม โครงการด้านพืช เฉลี่ย 2.32 ไร่ ด้านปศุสัตว์ เฉลี่ย 1.35 ไร่ และด้านประมง เฉลี่ย 0.50 ไร่ เกษตรกรมีรายได้ภาคการเกษตร เฉลี่ย 35,160.16 บาทต่อปี มีรายได้ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 95,000 บาท และรายได้นอกภาคเกษตร เฉลี่ย 28,318.79 บาทต่อปี ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 208,000 บาท

เกษตรกรทุกรายเป็นหนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เกือบครึ่งหนึ่งเป็นหนี้ ธ.ก.ส. อยู่ในช่วง 30,000–60,000 บาท โดยเกษตรกรมีหนี้สินต่ำสุด 7,800 บาท สูงสุด 130,800 บาท ส่วนการออมเงินของเกษตรกร พบว่า ร้อยละ 34.4 มีการออมเงินกับ ธ.ก.ส. โดยมีเงินออมเฉลี่ย 558.16 บาทต่อเดือน

1.3.2 สภาพการดำเนินงานของเกษตรกร

กิจกรรมด้านพืช เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ครบตามหลักสูตรของโครงการจากเจ้าหน้าที่และร้อยละ 96.3 ได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพครบถ้วน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรให้การช่วยเหลือในการทำแผน เกษตรกรเลือกปลูกพืชไร่มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การปลูกไม้ผล บำรุงรักษาสวน ปลูกพืชผักและอื่นๆ ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่นำเงินค่าปัจจัยการผลิตที่รัฐบาลสนับสนุนไปซื้อพันธุ์พืชและปุ๋ยเคมี

ในการปฏิบัติดูแลรักษาแปลงปลูกพืช เกษตรกรเกือบครึ่งหนึ่งใช้เวลาเพียงสัปดาห์ละวัน ในการดูแลแปลงปลูกพืชของตนเองและส่วนใหญ่มีการใส่ปุ๋ยและให้น้ำแก่แปลงปลูกพืช โดยใช้สายยาง

เกษตรกรจำนวนกว่าครึ่ง ประสบปัญหาการระบาดของศัตรูพืช แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ในส่วนที่มีการป้องกันกำจัดศัตรูพืชจะเน้นการใช้สารสมุนไพรมากกว่าการใช้สารเคมี เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้านพืช ได้รับผลผลิตออกจำหน่ายแล้ว 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.7 และยังไม่มียieldผลิตเพียง 20 ราย มีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 44,000 บาท ส่วนใหญ่เกษตรกรนำผลผลิตไปจำหน่ายเองในตลาดท้องถิ่น ปัญหาที่สำคัญของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ คือ การจัดทำบัญชีฟาร์ม เกษตรกรไม่สามารถทำได้ถูกต้องครบถ้วนเสียส่วนใหญ่ มีเพียง 6 ราย ร้อยละ 5.5 ที่สามารถทำบัญชีครบถ้วนและถูกต้อง

กิจกรรมด้านปศุสัตว์ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ครบตามหลักสูตรของโครงการ และเกือบทั้งหมดได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพครบถ้วน โดยมีเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ให้การช่วยเหลือในการทำแผน และเกือบทั้งหมดได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนทุกขั้นตอน กิจกรรมที่ได้แก่ การเลี้ยงแพะ เลี้ยงโค สุกร ไก่และเป็ด ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่นำเงินค่าปัจจัยการผลิตที่รัฐบาลสนับสนุนไปซื้อพันธุ์สัตว์

ในการปฏิบัติดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง เกษตรกรไม่ได้จ้างแรงงาน แต่จะใช้แรงงานของตนเองและสมาชิกในครอบครัวช่วยกันดูแล ซึ่งจะใช้แรงงานไม่มาก เพราะส่วนใหญ่เกษตรกรจะปล่อยให้สัตว์หากินเองตามธรรมชาติ และเกษตรกรส่วนใหญ่ มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรค

ส่วนผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ยังไม่มีผลผลิตออกจำหน่าย มีเพียง 17 ราย ที่มีผลผลิตออกจำหน่ายแล้ว โดยมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตถึงบ้าน เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต สูงสุด 90,000 บาท จากการจำหน่ายสุกร และต่ำสุด 1,350 บาท จากการจำหน่ายเป็ดเทศ ปัญหาที่สำคัญของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการคือ การจัดทำบัญชีฟาร์ม เกษตรกรไม่สามารถทำได้ถูกต้องครบถ้วนเสียส่วนใหญ่

กิจกรรมด้านประมง เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย ได้รับการถ่ายทอดความรู้ตามโครงการจากเจ้าหน้าที่และได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพครบถ้วนทุกราย โดยมีเจ้าหน้าที่ประมงให้การช่วยเหลือในการจัดแผน เกษตรกรเลือกเลี้ยงปลาคุณภาพมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ เลี้ยงปลาดูบเพียนขาว ปลานิล ปลาสลิด ปลาหมอไทย และกบ ตามลำดับ เกษตรกรส่วนใหญ่นำเงินค่าปัจจัยการผลิตที่รัฐบาลสนับสนุนไปซื้อพันธุ์ปลา และอาหารปลา

ในการปฏิบัติดูแลรักษาบ่อเลี้ยงปลา เกษตรกรมีการดูแลบ่อเลี้ยงปลาทุกวัน และมีการผสมอาหารใช้เองร่วมกับอาหารเม็ดสำเร็จรูป ในการเลี้ยงปลาของเกษตรกรมีปัญหาโรคระบาด 9 ราย และใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการด้านประมง จำนวน 38 ราย ได้รับผลผลิตออกจำหน่ายแล้ว โดยมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิตถึงบ้าน เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต ตั้งแต่ 2,000 บาท สูงสุด 60,000 บาท ปัญหาที่สำคัญของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ คือ การจัดทำบัญชีฟาร์ม เกษตรกรไม่สามารถทำได้ถูกต้องครบถ้วนเสียส่วนใหญ่

1.3.3 ทศนคติของเกษตรกรต่อโครงการ

เกษตรกรมีทัศนคติต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย สามารถแยกได้ดังนี้

ด้านการดำเนินงาน เกษตรกรมีความเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่ารัฐบาลได้ประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่เกษตรกรทราบโดยทั่วถึง และเป็นโครงการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมเสนอความต้องการของตนเองได้ ส่วนความเห็นในระดับเห็นด้วย ว่า มีเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่างๆ ให้การสนับสนุนด้านวิชาการเป็นโครงการที่มีการดำเนินงานเป็นขั้นเป็นตอน โดยมีตัวแทนเกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกเกษตรกร

ด้านการบริการของเจ้าหน้าที่ เกษตรกรมีความเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าเจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือในการทำแผนฟื้นฟูอาชีพ มีความเห็นในระดับเห็นด้วย ว่า เจ้าหน้าที่ได้แจ้งข่าวสารแก่เกษตรกรได้ทั่วถึง เจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือในการทำบันทึกข้อตกลง (แบบฟื้นฟู) ของเกษตรกรแต่ละราย ออกเยี่ยมให้คำแนะนำสม่ำเสมอและเมื่อมีปัญหาในการดำเนินงานโครงการ เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือได้

ด้านความพอใจต่อโครงการ เกษตรกรมีความเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าเกษตรกรสามารถจัดซื้อปัจจัยการผลิตเอง และมีความเห็นในระดับเห็นด้วยว่า ได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตจำนวนเหมาะสมดี

ด้านการตอบสนองความต้องการ เกษตรกรมีความเห็นในระดับ เห็นด้วย ทุกข้อว่า ได้รับการอบรมความรู้ตรงตามแผนของเกษตรกร ได้เสนอแผนการฟื้นฟูอาชีพตรงตาม ด้านที่ต้องการ ได้นำความรู้ไปใช้ดำเนินการผลิตอย่างแท้จริง

ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ เกษตรกรมีความเห็นในระดับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ว่าเกษตรกรได้รับประโยชน์โดยไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี ได้ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการ เป็นกิจกรรมการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้ ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจาก เข้าร่วมโครงการ และมีความเห็นในระดับเห็นด้วย ว่าได้รับการเยี่ยมให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่

1.3.4 ปัญหา อุปสรรค

ด้านพืช โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และมีเพียงปัญหา เดียวคือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

ด้านปศุสัตว์ โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหา ด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และมีเพียงปัญหาเดียวคือ การจัดทำบัญชีฟาร์ม ทำได้ยาก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

ด้านประมง โดยภาพรวมเกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และมีเพียง ปัญหาเดียวคือ การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก ซึ่งเป็นปัญหาในระดับมาก

1.3.5 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการ พักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา ได้ข้อเสนอแนะดังนี้ รัฐควรเพิ่มเงินค่าปัจจัยการผลิตเป็น 6,000 บาทต่อราย เจ้าหน้าที่ควรให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอ รัฐควร ขยายระยะเวลาพักชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี รัฐควรยกระดับราคาไม้ผลให้สูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่และ ควรสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น แพะ แกะ เป็ด ไก่ อย่างจริงจัง

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา มีประเด็นและผลการวิจัยที่ควรแก่การอภิปราย ดังนี้

2.1 สภาพการดำเนินงานของเกษตรกร

เกษตรกรได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของโครงการ ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรได้ผ่านการอบรมตามหลักสูตรและจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพ ได้นำเงินที่ได้รับไปซื้อปัจจัยการผลิต ตลอดจนดำเนินการผลิตตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ตามแผน ได้เป็นอย่างดี เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับผลผลิตจากกิจกรรมและมีรายได้จากการจำหน่ายผลผลิต ยกเว้น กิจกรรมด้านปศุสัตว์ที่เกษตรกรมีรายได้เพียง 1 ใน 3 เนื่องจากส่วนใหญ่เกษตรกรทำกิจกรรมเลี้ยงแพะและโค จึงต้องใช้เวลาเลี้ยงตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงว่า การดำเนินงานของเกษตรกรตาม โครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการฯ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่เกิดขึ้นจากนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล และได้มีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกรทราบและเข้าใจอย่างทั่วถึง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ได้ให้ความสนใจในการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นอย่างดี จึงทำให้การดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ

2.2 ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการ

เกษตรกรมีทัศนคติที่ดีต่อโครงการในภาพรวม เมื่อพิจารณาแต่ละด้านแล้วเห็นว่า เกษตรกรเห็นด้วยอย่างยิ่งในด้านการดำเนินงาน การบริการของเจ้าหน้าที่ ความพอใจต่อโครงการ และผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ เช่น เกษตรกรไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้เป็นเวลา 3 ปี ได้รับความรู้จากการอบรมตามโครงการและรัฐได้มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรทราบอย่างทั่วถึง ส่วนในด้านการตอบสนองความต้องการ เกษตรกรมีทัศนคติในระดับเห็นด้วย

ที่เป็นดังนี้ อาจเป็นเพราะเกษตรกรมองเห็นว่า ได้รับความสะดวกในการบริการต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้รับความช่วยเหลือในการจัดทำแผนจากเจ้าหน้าที่ ตลอดจนเกษตรกรได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิต เพื่อนำไปซื้อปัจจัยการผลิตตามที่ต้องการได้ และสามารถดำเนินกิจกรรมการผลิตได้ตามแผนและก่อให้เกิดรายได้อีกด้วย จึงทำให้เกษตรกรมองเห็นผลประโยชน์ในเชิงรูปธรรมที่จะได้รับจากโครงการ มีผลให้เกษตรกรมีทัศนคติต่อโครงการด้วย

2.3 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

เกษตรกรส่วนใหญ่ ไม่มีปัญหาในการดำเนินงานเนื่องจากเป็นอาชีพที่เกษตรกรทำอยู่เดิมแล้ว และยังได้รับความรู้จากการเข้าอบรมและเงินค่าปัจจัยการผลิตด้วย ประกอบกับในปีที่ผ่านมาไม่มีภัยธรรมชาติเกิดขึ้น ทำให้เกษตรกรดำเนินกิจกรรมจนได้ผลผลิตออกมา แต่อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกรทุกกลุ่ม คือ ปัญหาการจัดทำบัญชีฟาร์ม

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดทำบัญชีฟาร์มเป็นเรื่องที่ยากสำหรับเกษตรกรส่วนใหญ่ที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ด้านบัญชีมาก่อน ถึงแม้ว่าได้ผ่านการอบรมมาแล้ว แต่เป็นการอบรมในช่วงเวลาอันสั้น

ส่วนข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่สำคัญได้แก่ รัฐควรเพิ่มเงินค่าปัจจัยการผลิตเป็น 6,000 บาทต่อราย เจ้าหน้าที่ควรให้ความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีฟาร์มอย่างสม่ำเสมอและควรขยายระยะเวลาการพักชำระหนี้ออกไปอีก 3 ปี เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีความเห็นด้วยอย่างยิ่งในการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ว่ารัฐบาลได้ประชาสัมพันธ์โครงการให้แก่เกษตรกรทราบโดยทั่วถึง และเป็นโครงการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมเสนอความต้องการของตนเองได้ ดังนั้น ควรนำไปปรับใช้กับโครงการอื่นๆ ที่จะดำเนินการในโอกาสต่อไปได้

3.1.2 ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรทั้ง 3 กลุ่มมีปัญหามากในเรื่องการจัดทำบัญชีฟาร์ม ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงแบบการทำบัญชีให้ง่ายขึ้น และให้การอบรมเกษตรกรเป็นระยะและต่อเนื่องด้วย

3.1.3 ในส่วนของการออมเงินควรส่งเสริมให้เกษตรกรมีการออมเงินให้มากขึ้น เพื่อเกษตรกรจะได้มีความสามารถนำเงินไปจ่ายหนี้คืน ธ.ก.ส. เมื่อสิ้นสุดโครงการฯ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการวิจัยในเรื่องการดำเนินงานของเกษตรกรในโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ซ้ำในปีต่อไป เพื่อให้ทราบว่าเกษตรกรมีความสามารถดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

3.2.2 ควรทำการวิจัยในเรื่องการดำเนินงานของเกษตรกรตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ในพื้นที่อำเภออื่นๆ ที่ดำเนินงานตามโครงการดังกล่าว แล้วนำผลมาเปรียบเทียบว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

3.2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ในระดับจังหวัดด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ “กลไกชุมชนในการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ผ่าน ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล” สำนักงานปลัดกระทรวง 2545

..... “การดำเนินงานตามนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย” กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวง 2545 (อัดสำเนา)

..... “สิทธิ หน้าที่และกรรมวิธี การเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระ หนี้ของเกษตรกร” กรุงเทพมหานคร สำนักงานปลัดกระทรวง 2545 (อัดสำเนา)

กรมส่งเสริมการเกษตร “โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 รายละเอียด จำนวนเกษตรกรเป้าหมายและการจัดสรรงบประมาณดำเนินการ” กรุงเทพมหานคร ศูนย์ปฏิบัติการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร 2544 (อัดสำเนา)

เกษม น้อยน้ำใส “ความรู้ ทักษะคติของเกษตรกรต่อการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช และผล กระทบต่อสิ่งแวดล้อมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก” กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2530

คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรราย ย่อย “แนวทางการดำเนินการ โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้” กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามการดำเนินงานตามนโยบายพัก ชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ม.ป.ป. (อัดสำเนา)

• คณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้จังหวัดยะลา *คู่มือการปฏิบัติงานภาค สนามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จังหวัดยะลา* สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดยะลา 2545

จิตวดี จินดาพันธ์, “การประเมินผลโครงการแปรรูปผลผลิตเกษตรกรในกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจังหวัด ยะลา ปีงบประมาณ 2541” วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2544

จินดา ขลิบทอง “หน่วยที่ 1 กระบวนการวิจัยทางส่งเสริมการเกษตร” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา การวิจัยเพื่อการพัฒนาทางส่งเสริมการเกษตร* นนทบุรี สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร และ สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2544

- ทัศนีย์ ศิริวรรณ “ผลกระทบของการใช้น้ำชลประทานที่มีต่อการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่
ของเกษตรกรในเขตโครงการชลประทานพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์ปริญญา
เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522
- ธวัชชัย สันติประภา “การผลิตเทปโทรทัศน์ทางการเกษตร” กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 2528
- นุชนันท์ วิมลนิตย์ “การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนต้นและนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการ
ศึกษา 9” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น 2541
- บุญสม วราเอกศิริ *หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร* เชียงใหม่ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตร
แม่โจ้ 2529
- วิรพล สุวรรณนันต์ *การวิเคราะห์และประเมินค่าโครงการ* กรุงเทพมหานคร สำนักฝึกอบรม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ 2521
- ประชัน บุญยืน “ความคิดเห็นของข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรผู้นำที่มี
ต่อโครงการสนับสนุนการผลิตของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่” เชียงใหม่
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ 2539
- ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ *การวิเคราะห์และการประเมินโครงการ* กรุงเทพมหานคร สถาบันบัณฑิต
พัฒนบริหารศาสตร์ 2538
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ *จิตวิทยาการบริหารบุคคล* กรุงเทพมหานคร ศูนย์ส่งเสริม
กรุงเทพมหานคร 2535
- พรรณี ชูทัย *จิตวิทยาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร 2522
- ไพบุลย์ สุทธสุภา “ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรใน
จังหวัดเชียงใหม่” รายงานผลการวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2524
- วรลักษณ์ จรรย์ลักษณ์ “ทัศนคติของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรที่มีต่อกิจกรรมทางเลือก กรณีศึกษา
ตำบลโนนทอง อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาการพัฒนา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น 2543

ศาลากลางจังหวัดยะลา “เรื่อง โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 จำแนก เป็นรายอำเภอ/ ตำบล” หนังสือจังหวัดยะลา ที่ ยล 0012/ ว 1781 ลงวันที่ 26 มีนาคม 2545 สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา 2545

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร “คำถาม-คำตอบ โครงการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้แก่ เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของรัฐบาล ผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์ (ธ.ก.ส.)” ข่าวเศรษฐกิจการเกษตร ฉบับที่ 535 (มิถุนายน) 2544 หน้า 2-5
 _____ “รายงานผลการติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนิน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร หลังการพักชำระหนี้ ครั้งที่ 1/2546” กรุงเทพมหานคร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร 2546 (อัดสำเนา)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ “รายงานสรุปผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพัก ชำระหนี้และลดภาระหนี้แก่เกษตรกรรายย่อย พ.ศ. 2546” กรุงเทพมหานคร สำนักงาน สถิติแห่งชาติ 2546 (อัดสำเนา)

สุรัชย์ มีทอง “ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ในจังหวัดอ่างทอง” วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมมาธิราช 2545

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา *แนวทางพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ* ยะลา 2543

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา *รายงานประจำปี* ยะลา 2543

† สุรางค์ ไคว่ตระกูล *จิตวิทยาการศึกษา* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2537

สุชา จันท์ธอม *จิตวิทยาสังคม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์โอเอสพรีนติ้งเฮาส์ 2527

• สิริินภา จามรมาน จำลอง เงินดี และบังอร ชินกุลกจิณวิวัฒน์ “รายงานการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ 21 สาขาสังคมศาสตร์” กรุงเทพมหานคร 2526

สุณีย์ ธีรดากร *จิตวิทยาการศึกษา* นนทบุรี 2525

อนงค์ เกิดสำลี “การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรรายย่อยอันเกิดจากการใช้สินเชื่อ” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ 2521

เอี้ยว โพธิ์ทอง “สถานภาพส่วนบุคคลของเกษตรกรผู้ไม่รับการจัดสร้างมาตรการ อนุรักษ์ดินและ น้ำด้วยเครื่องจักรในเขตโครงการหลวงพัฒนาเกษตรที่สูงแม่เฒ่า จังหวัดเชียงใหม่” เชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีการ เกษตรแม่โจ้ 2538

Best, John W. *Research in Education*. New Jersey. Prentice, 1973.

Feldman, M.P. *Psychology in the Industrial Environment*. London. Butter Worth, 1971.

Good, C.V. *Dictionary of Education*. New York. McGraw-Hill, 1973.

Morgan, C.J. and R.A. King. *Introduction to Psychology*. Tokyo. McGraw-Hill, 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบฟอร์มตามแผนการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร

แบบบันทึกข้อตกลงยื่นความจำนงเข้าร่วม
 โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ของเกษตรกรแต่ละราย
 จังหวัด.....อำเภอ.....
 บ้านเลขที่.....หมู่บ้าน.....ตำบล.....

แบบฟอร์ม G/1
 - แบบข้อตกลงยื่นความจำนงเข้าร่วม
 โครงการของเกษตรกรแต่ละราย
 ทะเบียนเลขที่.....

ชื่อ-สกุล	อาชีพเดิม (ก่อนมีโครงการ)				อาชีพที่จะฟื้นฟู				ผลการจำแนก กลุ่ม (ระบุหมายเลขกลุ่ม)
	ลักษณะอาชีพ	ปริมาณ/พื้นที่ ดำเนินการ ปัจจุบัน (ไร่/ตัว)	รายได้เฉลี่ย		ลักษณะอาชีพ	ปริมาณ/พื้นที่ที่ จะดำเนินการ ฟื้นฟู (ไร่/ตัว)	รายได้เฉลี่ยที่ประสงค์จะได้รับ		
			ต่อไร่	ต่อปี			ต่อไร่/ตัว	ต่อปี	

หมายเหตุ 1) เกษตรกรร่วมโครงการสมัครใจและตัดสินใจด้วยตนเองที่จะเลือกสิทธิประโยชน์หรืออาชีพ
 ที่จะดำเนินการภายใต้โครงการพร้อมลงนามแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือ

2) ช่องผลการจำแนกกลุ่มให้ระบุกลุ่มหมายเลข ดังนี้

- 1 กลุ่มเงินออมเพียงพอ
- 2.1 กลุ่มที่ต้องการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรผสมผสาน
- 2.2 กลุ่มที่ต้องการฟื้นฟูอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้เป็นเงินสด
- 3 กลุ่มปรับโครงสร้างหนี้เพื่ออาชีพใหม่

ลงชื่อ.....

(.....)

เกษตรกรมีความประสงค์ร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพ

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ของเกษตรกรแต่ละราย
 จังหวัด.....อำเภอ.....
 ตำบล.....เกษตรกรเป้าหมายของตำบล.....ราย

แบบฟอร์ม G
 :- เป้าหมายการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร
 ของเกษตรกรแต่ละราย

เกษตรกรร่วมโครงการ		อาชีพเดิม (ก่อนมีโครงการ)				อาชีพที่จะฟื้นฟู				ผลการ จำแนกกลุ่ม (ระบุหมายเลขกลุ่ม)
ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ลักษณะอาชีพ	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	รายได้เฉลี่ย		ลักษณะอาชีพ	พื้นที่ดำเนินการ (ไร่)	รายได้เฉลี่ยที่ควรจะได้รับ		
				ต่อไร่	ต่อราย			ต่อไร่	ต่อราย	

หมายเหตุ 1) ช่องผลการจำแนกกลุ่มให้ระบุกลุ่มหมายเลขดังนี้

- 1 กลุ่มเงินออมเพียงพอ
- 2) เกษตรกรตัวแทนศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล ลงนามตรวจสอบและรับรองคำขอของเกษตรกรสมาชิกของศูนย์ฯ
- 2.1 กลุ่มที่ต้องการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรผสมผสาน
- 2.2 กลุ่มที่ต้องการฟื้นฟูอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้เป็นเงินสด
- 3 กลุ่มปรับโครงสร้างหนี้เพื่ออาชีพใหม่

ตรวจสอบและรับรองคำขอของเกษตรกร
 ลงชื่อ.....
 (.....)
 เกษตรกรตัวแทนศูนย์บริการฯ ประจำตำบล

แบบแผนการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรภายใต้โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปีงบประมาณ 2545
 ชื่อเกษตรกรผู้จัดทำ.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดยะลา
 วันที่.....

ก. อาชีพเดิม (ก่อนเข้าร่วมโครงการ)

ด้านพืช			ด้านปศุสัตว์			ด้านประมง		
กิจกรรม	หน่วยวัด	ปริมาณ	กิจกรรม	หน่วยวัด	ปริมาณ	กิจกรรม	หน่วยวัด	ปริมาณ
1. ไร่นาสวนผสมและเกษตรกรผสมผสาน			1. สัตว์ปีก (ระบุ)			1. การเลี้ยงสัตว์น้ำ (ระบุ)		
2. ไม้ผล (ระบุ)			2. โค 3. กระบือ 4. แพะ 5. แกะ 6. สุกร 7. การแปรรูป (ระบุ)			2. การแปรรูป (ระบุ)		
3. ขางพารา								
4. ข้าว								
5. ไม้ยืนต้น (ระบุ).....								
6. พืชไร่ (ระบุ)			8. อื่นๆ (ระบุ)			3. อื่นๆ (ระบุ)		
7. พืชผัก								
8. การแปรรูป (ระบุ)								
9. อื่นๆ (ระบุ)								

ข. อาชีพที่จะฟื้นฟู (เมื่อเข้าร่วมโครงการ) / อาชีพที่จะฟื้นฟูในแบบ G : () พืช () ปศุสัตว์ () ประมง

ลำดับที่	กิจกรรม	หน่วยวัด	ปริมาณ	อุปกรณ์/ปัจจัย/ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ต้องการสนับสนุน		
				ชนิด	จำนวน (ระบุหน่วย)	มูลค่า (บาท)

ลงชื่อ.....เกษตรกร
 (.....)

ลงชื่อ.....ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์
 (.....)

ลงชื่อ.....ผู้อำนวยการศูนย์บริการ
 (.....)

บันทึกข้อตกลงในการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ระหว่าง

สำนักงาน.....กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกข้อตกลงนี้ทำขึ้นระหว่างสำนักงาน.....โดยฝ่ายหนึ่ง กับ
เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ โดย.....อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ซึ่งต่อไปนี้เรียกว่า “เกษตรกร”
อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้งสองฝ่ายตกลงทำบันทึกข้อตกลงมีข้อความดังนี้

ข้อ 1 เกษตรกรสมัครใจ และตัดสินใจด้วยตนเองที่จะเข้าร่วมโครงการและหากการดำเนินงานไม่
ประสบผลสำเร็จ จะไม่เรียกร้องค่าเสียหายหรือค่าเสียโอกาสใดๆ จากทางราชการ

ข้อ 2 เกษตรกรจะเป็นผู้เสนอแผนการฟื้นฟูอาชีพด้วยตนเอง ภายใต้แนวทางการดำเนินงานโครงการ
ฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ข้อ 3 เกษตรกรจะใช้ที่ดิน จำนวนไร่ เพื่อดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพัก
ชำระหนี้ โดยดำเนินการตามแบบแผนการผลิตของเกษตรกร (แบบฟื้นฟู 1) ซึ่งเป็นเอกสารแนบบันทึกข้อตกลงฯ

ข้อ 4 สำนักงานจะประเมินค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ อุดหนุนเกษตรกรตามที่
เห็นสมควรและตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน.....บาท ตามแบบประเมินค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือ ค่า
ใช้จ่ายอื่นๆ การอุดหนุนเกษตรกรประจำปี 2545 (แบบ 3) ซึ่งเป็นเอกสารแนบบันทึกข้อตกลงฯ

ข้อ 5 เกษตรกรจะให้ความร่วมมือกับส่วนราชการในการดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้การดำเนิน
งานโครงการนี้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อ 6 เกษตรกรจะเป็นผู้ลงทุนด้วยตนเองทั้งหมดตามแผนการฟื้นฟูอาชีพที่เกษตรกรได้เสนอไว้ เมื่อ
ดำเนินการเสร็จแล้วให้แจ้งต่อสำนักงานเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานประกอบการพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุน
ค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน.....บาท

ข้อ 7 สำนักงานจะไปตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนการฟื้นฟูอาชีพของเกษตรกรภายหลังจากได้รับ
แจ้งจากเกษตรกร เพื่อพิจารณาอนุมัติเงินอุดหนุนอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้แก่เกษตรกร
ตามที่ได้ประเมินไว้ในข้อ 4

ข้อตกลงนี้ ได้จัดทำขึ้นเป็น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกันทุกประการ สำนักงานและเกษตรกรต่างถือไว้
ปฏิบัติ ฝ่ายละ 1 ฉบับ

/ฝ่าย...

ฝ่ายราชการ	ฝ่ายเกษตรกร
ลงนาม.....	ลงนาม.....
()	()
ตำแหน่ง.....	เกษตรกร
ลงนาม.....	ลงนาม.....
()	()
พยาน	พยาน

แบบประเมินค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ
ภายใต้โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

สำนักงาน.....จังหวัดยะลา

ข้าพเจ้า/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน/ได้พิจารณาประเมินค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ อุดหนุนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ตามแผนการฟื้นฟูอาชีพ (แบบที่ 2) ของ

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....ที่อยู่.....หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... โดยมีรายละเอียด

ดังนี้ (อุดหนุนเกษตรกรรายละไม่เกิน.....บาท)

ชนิดอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิต/ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

1.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
2.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
3.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
4.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
5.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
6.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
7.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
8.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
9.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท
10.	จำนวน (ระบุหน่วย).....	มูลค่า.....	บาท

สรุปประเมินค่าปัจจัยการผลิตรวมทั้งสิ้น มูลค่า.....บาท

ลงชื่อผู้ประเมิน

ลงชื่อผู้ประเมิน

.....
(.....)

.....
(.....)

ตำแหน่ง.....

ตำแหน่ง.....

วันที่...../...../.....

วันที่...../...../.....

หมายเหตุ - ใช้เป็นเอกสารแนบบันทึกข้อตกลงในการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
- การประเมินราคาปัจจัยการผลิตควรพิจารณาความแตกต่างด้านคุณภาพ ชนิดพันธุ์และราคาตลาดเพื่อประกอบการประเมิน

แผนปฏิบัติงาน (ปฏิทินการปฏิบัติงาน) โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

ตำบล (ศูนย์บริการฯ ตำบล).....อำเภอ.....จังหวัดยะลา

ฟื้นฟู 4

แผนจัดตั้งและพัฒนาศูนย์บริการฯ													แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร													แผนฟื้นฟูอาชีพ (สนับสนุนอุปกรณ์และปัจจัยการผลิต)																																								
กิจกรรม	2544						2545						รุ่นที่/วิชา	จำนวน	2544						2545						กิจกรรม	2544						2545																																
	คค.	ทอ.	รค.	มค.	กพ.	มีค.	เมอ.	พค.	มิอ.	กค.	กค.	ธค.			คค.	ทอ.	รค.	มค.	กพ.	มีค.	เมอ.	พค.	มิอ.	กค.	กค.	ธค.		คค.	ทอ.	รค.	มค.	กพ.	มีค.	เมอ.	พค.	มิอ.	กค.	กค.	ธค.																											
1. กำหนดตำบลและสถานที่ทำการศูนย์												รุ่นที่ 1																													1. กำหนดตัวเกษตรกรร่วมโครงการ																									
2. รับสมัครและจดทะเบียนสมาชิก												1.....																														2. ตรวจสอบความพร้อมของเกษตรกร																								
3. จัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ - ประชุมคัดเลือกตัวแทนชุมชน												2.....																														3. ดำเนินการจ่ายเงินอุดหนุนแก่เกษตรกร																								
4. จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐาน - สำรวจรวบรวมข้อมูล - จัดทำแผนที่ชุมชน จัดทำแผนที่จำลองภูมิประเทศ												3.....																														- จัดทำบันทึกข้อตกลง																								
5. ตรวจสอบความพร้อมข้อมูล - ตรวจสอบ - ปรับปรุงแก้ไข												4.....																														- จัดทำแผนฟื้นฟูของเกษตรกร																								
6. จัดระบบข้อมูล - จัดหมวดหมู่ข้อมูล - แปลงข้อมูลเป็นสื่อ												5.....																														- ประเมินค่าอุปกรณ์/ปัจจัยการผลิตค่าใช้จ่ายอื่นๆ																								
7. การนำถนนข้อมูล - จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ - นำถนนข้อมูล												6.....																														- ตรวจสอบการดำเนินงานของเกษตรกร																								
												รุ่นที่ 2																													- อนุมัติ/จ่ายเงินอุดหนุนแก่เกษตรกร																									
												1.....																													4. เชื่อมเขียนแนะนำเกษตรกรฟื้นฟูอาชีพ																									
												2.....																														5. รายงานผลการปฏิบัติงาน																								
												3.....																																																						
												4.....																																																						
												5.....																																																						
												6.....																																																						

ฟื้นฟู 5

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ..... โทร.....

ที่..... วันที่.....

เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ ปี 2545

เรียน

ตามที่ จังหวัดขอนแก่นให้ (นาย/นาง/นางสาว).....อยู่บ้านเลข
ที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ..... จังหวัดยะลา เข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร
หลังการพักชำระหนี้ ปี 2545 ซึ่งได้จัดทำเสนอแผนการฟื้นฟูอาชีพและจัดทำบันทึกข้อตกลงเข้าร่วมโครงการแล้ว นั้น
บัดนี้ ได้ตรวจสอบแล้วปรากฏว่าบุคคลดังกล่าว ได้ดำเนินการทำกิจกรรมตามแผนฟื้นฟูอาชีพแล้ว ดังนี้

1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
1.	เป็นเงิน บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	 บาท

เงินอุดหนุนค่าอุปกรณ์/ค่าปัจจัยการผลิต/ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกษตรกรได้รับ เป็นเงิน..... บาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนค่าอุปกรณ์หรือปัจจัยการผลิตหรือ
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ให้แก่เกษตรกรดังกล่าว ต่อไป

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ใบสำคัญรับเงิน

ฟื้นฟู 6

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ได้รับเงินอุดหนุนการดำเนินงานภายใต้โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	
รวม			

ทั้งนี้ ได้รับเงินจำนวน.....บาท (.....)

เป็นการถูกต้องแล้ว

ผู้รับเงิน ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้จ่ายเงิน ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบบันทึกผลการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรแต่ละราย
โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
จังหวัด.....อำเภอ.....
ส่วนราชการที่ให้ความช่วยเหลือ (ระบุกรม).....(.....)

แบบฟอร์ม H/1
- ผลการช่วยเหลือเกษตรกรแต่ละราย
ทะเบียนเลขที่.....

ให้บันทึกรหัสแทนส่วนราชการที่ให้ความช่วยเหลือ

แผนงาน	หน่วยนับ	กิจกรรม	รายละเอียดการให้ความช่วยเหลือ
1. แผนถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้			
2. แผนฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร			

หมายเหตุ :- (1) การกำหนดรายละเอียดผลการให้ความช่วยเหลือกิจกรรมจะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามแบบคำขออื่นที่ความประสงค์การฟื้นฟูอาชีพที่ได้รับการตรวจสอบและรับรองคำขอ (แบบ G/1) ของเกษตรกรแต่ละราย
(2) ให้ส่วนราชการที่ให้การช่วยเหลือรายงานต่อคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด สำนักงาน ช.ก.ศ. สาขา ประมวลไว้ในทะเบียนประวัติเกษตรกรเพื่อติดตามผลภายในวันที่ 1 (ตัดยอดวันที่ 29) ของทุกเดือน

ลงชื่อ.....ผู้แทนส่วนราชการที่ให้การช่วยเหลือ
(.....)
ลงชื่อ.....เกษตรกรที่ได้รับการช่วยเหลือ
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแบบสัมภาษณ์

1. นายวิเศษ สุทธินน

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานปศุสัตว์ 7

หัวหน้าศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดยะลา

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดยะลา

2. นายมงคล ต้นสุขเกษม

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 7 ว

กลุ่มส่งเสริมการผลิตและจัดการผลผลิต

สำนักงานเกษตรจังหวัดยะลา

3. นายธีรพงศ์ ไกรนรา

ตำแหน่ง นักวิชาการประมง 7

ฝ่ายพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี

สำนักงานประมงจังหวัดยะลา

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัย

เลขที่แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

การดำเนินงานของเกษตรกร ตามโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร
หลังการชำระหนี้ ปี 2545 ในอำเภอเมือง จังหวัดยะลา

คำชี้แจง ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถามให้ผู้ตอบฟังแล้วผู้สัมภาษณ์ทำเครื่องหมาย ✓ ในวงเล็บ ()
หน้าข้อความที่ต้องการและเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดของแบบสัมภาษณ์

ท่านทำกิจกรรมด้านใด () พืช () ปศุสัตว์ () ประมง

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ.....ปี
3. อาชีพหลักของท่าน (ตอบ เพียงคำตอบเดียว)

() 1. ทำนา	() 2. ทำสวน	() 3. ประมง
() 4. ค้าขาย	() 5. รับราชการ	() 6. รับจ้าง
() 7. อื่นๆ (ระบุ).....		
4. อาชีพรองของท่าน

() 1. ไม่มี	() 2. มี	
() 2.1 ทำนา	() 2.2 ทำสวน	() 2.3 ประมง
() 2.4 ค้าขาย	() 2.5 รับจ้าง	
() 2.6 อื่นๆ (ระบุ).....		
5. การศึกษา

() 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
() 2. เรียนหนังสือ
() 2.1 จบต่ำกว่าภาคบังคับ
() 2.2 จบการศึกษาภาคบังคับ (ป.4/ป.6)
() 2.3 จบการศึกษามัธยมต้น

- () 2.4 จบการศึกษามัธยมศึกษา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 () 2.5 จบอนุปริญญา / ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 () 2.6 จบปริญญาตรี
 () 2.7 จบสูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....

6. นับถือศาสนา

- () 1. พุทธ () 2. อิสลาม () 3. อื่นๆ (ระบุ).....

7. แหล่งการรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตร

- () 1. วิทยุโทรทัศน์
 () 2. วิทยุกระจายเสียง
 () 3. สิ่งพิมพ์ต่างๆ
 () 4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของรัฐ (เกษตร ประมง ปศุสัตว์)
 () 5. อื่นๆ (ระบุ).....

8. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด.....ไร่

9. พื้นที่ทำกิจกรรมโครงการฯ

- () 1. ด้านการปลูกพืช จำนวน.....ไร่.....งาน
 () 2. ด้านการปศุสัตว์ จำนวน.....ไร่.....งาน
 () 3. ด้านการประมง จำนวน.....ไร่.....งาน

10. รายได้จากภาคเกษตรต่อปี

- () 1. ยางพารา.....บาท () 2. ไม้ผล.....บาท
 () 3. พืชไร่.....บาท () 4. พืชผัก.....บาท
 () 5. เลี้ยงสัตว์.....บาท () 6. การประมง.....บาท
 () 7. อื่นๆ (ระบุ).....บาท

11. รายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี

- () 1. เงินเดือนประจำ/บำนาญ.....บาท () 2. ค่าจ้าง.....บาท
 () 3. ค่าแรงงาน.....บาท () 4. ค่าขาย.....บาท
 () 5. ค่าเช่าต่างๆ.....บาท () 6. อื่นๆ (ระบุ).....บาท

12. ท่านมีหนี้สินจากแหล่งใดและจำนวนเท่าไร (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. จาก ธกส. จำนวน.....บาท
- () 2. จากสหกรณ์การเกษตร จำนวน.....บาท
- () 3. กองทุนหมู่บ้าน จำนวน.....บาท
- () 4. เพื่อนบ้าน/ญาติ จำนวน.....บาท
- () 5. อื่นๆ (ระบุ).....จำนวน.....บาท
13. ท่านมีการออมเงินกับแหล่งใดบ้าง จำนวนเท่าไรต่อเดือน
- () 1. ไม่มีการออม
- () 2. มีการออม (ตอบได้ มากกว่า 1 ข้อ)
- () 2.1 ออมเงินกับ ธกส. จำนวน.....บาท/เดือน
- () 2.2 ออมเงินกับกลุ่มออมทรัพย์ จำนวน.....บาท/เดือน
- () 2.3 ออมเงินกับกองทุนหมู่บ้าน จำนวน.....บาท/เดือน
- () 2.4 ออมเงินที่บ้าน จำนวน.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 การดำเนินงานของเกษตรกร หลังจากได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้และ เงินค่าปัจจัยการผลิตแล้ว

กิจกรรมด้านพืช (ตอบเฉพาะผู้ทำกิจกรรมด้านพืช)

14. ท่านได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องใดบ้าง
- () 1. การปรับปรุงบำรุงดิน () 2. การจัดทำบัญชีฟาร์ม
- () 3. การปลูกพืชไร่/พืชผัก () 4. การปลูกและบำรุงรักษาไม้ผล
- () 5. ครบทุกเรื่อง
15. ท่านได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้หรือไม่
- () 1. ไม่ได้จัดทำเพราะ..... () 2. จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน
- () 3. ได้จัดทำครบถ้วน
16. ท่านจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพอย่างไร
- () 1. จัดทำด้วยตัวเอง () 2. จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร
- () 3. จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ () 4. ผู้อื่นจัดทำให้

17. ท่านได้ดำเนินงานการผลิตตามแผนฟื้นฟูหรือไม่
- () 1. ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน () 2. ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน
- () 3. ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน
18. ท่านทำกิจกรรมใดเมื่อเข้าร่วมโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
- () 1. ปลุกพืชผัก () 2. ปลุกพืชไร่ (อ้อยคั้นน้ำ ข้าวโพดหวาน)
- () 3. ปลุกไม้ผล () 4. ปรับปรุงสวน (ระบุ).....
- () 5. อื่นๆ (ระบุ).....
19. ท่านนำเงินที่ได้รับ ไปซื้อปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. พันธุ์พืช () 2. ปุ๋ยเคมี
- () 3. ปุ๋ยคอก () 4. ปุ๋ยชีวภาพ
- () 5. ยาปราบศัตรูพืช () 6. อื่นๆ (ระบุ).....
20. ท่านมีการใส่ปุ๋ยแปลงปลุกพืชของท่านหรือไม่และใส่ปุ๋ยชนิดใด
- () 1. ไม่ได้ใส่ปุ๋ย
- () 2. ได้ใส่ปุ๋ย
- () 2.1 ใส่ปุ๋ยคอกอย่างเดียว () 2.2 ใส่ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว
- () 2.3 ใส่ปุ๋ยชีวภาพอย่างเดียว () 2.4 ใส่ปุ๋ยคอกและปุ๋ยเคมี
21. ท่านให้น้ำแก่แปลงปลุกพืชของท่านโดยวิธีใด
- () 1. ใช้บัวรดน้ำ () 2. ใช้สายยางรดน้ำ
- () 3. ใช้ระบบสปริงเกอร์ () 4. ใช้ระบบน้ำหยด
22. ท่านเอาใจใส่ดูแลรักษาแปลงปลุกพืชของท่านอย่างน้อยเพียงใด
- () 1. ดูแลทุกวันสม่ำเสมอ () 2. ดูแลวันเว้นวัน
- () 3. ดูแลสัปดาห์ละวัน () 4. ดูแลเมื่อมีเวลาว่าง
23. แปลงปลุกพืชของท่านมีศัตรูพืชระบาดหรือไม่
- () 1. ไม่มีศัตรูพืชระบาด
- () 2. มีศัตรูพืชระบาด
24. ท่านใช้วิธีการป้องกัน/กำจัดศัตรูพืชโดยวิธีใด
- () 1. ใช้สารเคมี () 2. ใช้สารสมุนไพร
- () 3. ใช้วิธีอื่นๆ เช่น การห่อผล การใช้ไฟล่อ () 4. ไม่มีการป้องกันกำจัด

25. กิจกรรมการปลูกพืช ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการของท่าน มีผลผลิตออกจำหน่ายแล้วหรือยัง และมีจำนวนเท่าไร
- () 1. ยังไม่มีผลผลิต
- () 2. มีผลผลิตจำหน่ายแล้ว
26. ท่านจำหน่ายผลผลิตของท่าน โดยวิธีใดและจำหน่ายที่ไหน
- () 1. มีพ่อค้ามารับซื้อ
- () 2. ท่านนำไปขายเองที่
- () 2.1 ตลาดท้องถิ่น () 2.2 ตลาดต่างจังหวัด
27. ท่านได้จำหน่ายผลผลิตพืชจาก โครงการฯ จำนวน.....บาท
28. หลังจากการได้รับการอบรมแล้ว ท่านสามารถจัดทำบัญชีฟาร์มได้มากน้อยเพียงใด
- () 1. จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้อง () 2. จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง
- () 3. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง () 4. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและไม่ถูกต้อง
- () 5. ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....

กิจกรรมด้านปศุสัตว์ (ตอบเฉพาะผู้ทำกิจกรรมด้านปศุสัตว์)

29. ท่านได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องใดบ้าง
- () 1. การปรับปรุงบำรุงดิน () 2. การจัดทำบัญชีฟาร์ม
- () 3. การเลี้ยงโค () 4. การเลี้ยงแพะ/แกะ/สุกร
- () 5. การเลี้ยงสัตว์ปีก (เป็ด/ไก่) () 6. ครบทุกเรื่อง
30. ท่านได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้หรือไม่
- () 1. ไม่ได้จัดทำเพราะ..... () 2. จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน
- () 3. จัดทำครบถ้วน
31. ท่านจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพอย่างไร
- () 1. จัดทำด้วยตัวเอง () 2. จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร
- () 3. จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ () 4. ผู้อื่นจัดทำให้
32. ท่านได้ดำเนินงานผลิตตามแผนฟื้นฟูหรือไม่
- () 1. ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน () 2. ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน
- () 3. ได้ดำเนินงานตามแผนทุก
ขั้นตอน

33. ท่านทำกิจกรรมใด เมื่อเข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้

- () 1. เลี้ยงวัว.....ตัว () 2. เลี้ยงแพะ.....ตัว
 () 3. เลี้ยงสุกร.....ตัว () 4. เลี้ยงไก่ (ไก่ขาว, ไก่ไข่, ไก่พื้นบ้าน)
ตัว
 () 5. เลี้ยงเป็ดเทศ/เป็ดไข่.....ตัว () 6. อื่นๆ ระบุ.....ตัว

34. ท่านนำเงินที่ได้รับไปซื้อปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง

- () 1. พันธุ์สัตว์(ระบุ)..... () 2. อาหารสัตว์
 () 3. ยารักษาโรค () 4. อื่นๆ(ระบุ).....

35. การเลี้ยงปลุสัตว์ ท่านใช้อาหารประเภทใด

- () 1. ปล่อยให้อาหารกินเอง () 2. ใช้อาหารที่ผสมเอง
 () 3. ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป () 4. ใช้อาหารผสมเองร่วมกับอาหาร
 เม็ดสำเร็จรูป

36. ท่านใช้แรงงานในการเลี้ยงและดูแลรักษาสัตว์ของท่านอย่างไร

- () 1. เลี้ยงและดูแลรักษาด้วยตนเอง () 2. แรงงานสมาชิกในครัวเรือน
 () 3. จ้างคนงานในการเลี้ยง () 4. ดูแลเองและสมาชิกในครัวเรือน
 ช่วยดูแล

37. ท่านฉีดวัคซีนป้องกันโรคแก่สัตว์เลี้ยงของท่าน หรือไม่

- () 1. ไม่ได้ฉีดวัคซีนเพราะ..... () 2. ฉีดวัคซีนป้องกันโรค

38. กิจกรรมด้านปลุสัตว์ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตาม โครงการของท่าน มีผลผลิตออก
 จำหน่ายแล้วหรือยัง และมีจำนวนเท่าไร

- () 1. ยังไม่มีผลผลิต () 2. มีผลผลิตจำหน่ายแล้ว
 จำนวน.....กก./ตัว

39. ท่านจำหน่ายผลผลิตปลุสัตว์ของท่าน โดยวิธีใดและจำหน่ายที่ไหน

- () 1. มีพ่อค้ามารับซื้อ
 () 2. ท่านนำไปขายเองที่
 () 2.1 ตลาดท้องถิ่น () 2.2 ตลาดต่างจังหวัด

40. ท่านได้จำหน่ายผลผลิตปลุสัตว์ จาก โครงการฯ จำนวน.....บาท

41. หลังจากได้รับการอบรมแล้ว ท่านสามารถจัดทำบัญชีฟาร์มได้มากน้อยเพียงใด
☐ 1. จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้อง	☐ 2. จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง
☐ 3. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง	☐ 4. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและ
☐ 5. ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....	ไม่ถูกต้อง

กิจกรรมด้านประมง (ตอบเฉพาะผู้ทำกิจกรรมด้านประมง)

42. ท่านได้รับการอบรมเพื่อถ่ายทอดความรู้เรื่องใดบ้าง
☐ 1. การปรับปรุงบำรุงดิน	☐ 2. การจัดทำบัญชีฟาร์ม
☐ 3. การเลี้ยงปลาในเนื้อ	☐ 4. การเลี้ยงปลาในพีช
☐ 5. การเลี้ยงกบ	☐ 6. ครบทุกเรื่อง
43. ท่านได้จัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพหลังการพักชำระหนี้หรือไม่
-		
--	--
☐ 1. ไม่ได้จัดทำ เพราะ.....	☐ 2. จัดทำแต่ไม่ครบถ้วน
☐ 3. จัดทำครบถ้วน	
44. ท่านจัดทำแผนฟื้นฟูอาชีพอย่างไร
☐ 1. จัดทำด้วยตัวเอง	☐ 2. จัดทำร่วมกับเพื่อนเกษตรกร
☐ 3. จัดทำโดยมีเจ้าหน้าที่ช่วยเหลือ	☐ 4. ผู้อื่นจัดทำให้
45. ท่านได้ดำเนินงานการผลิตตามแผนฟื้นฟูหรือไม่
☐ 1. ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน	☐ 2. ได้ดำเนินงานตามแผนบางส่วน
☐ 3. ได้ดำเนินงานตามแผนทุกขั้นตอน	
46. ท่านทำกิจกรรมใด เมื่อเข้าร่วม โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้
☐ 1. เลี้ยงปลาดุก	☐ 2. เลี้ยงปลานิล
☐ 3. เลี้ยงปลาตะเพียนขาว	☐ 4. เลี้ยงปลาสลิด
☐ 5. เลี้ยงปลาหมอไทย	☐ 6. อื่นๆ ระบุ.....
47. ท่านนำเงินที่ได้รับไปซื้อปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. พันธุ์ปลา	☐ 2. อาหารปลา
☐ 3. ยารักษาโรค	☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
48. การเลี้ยงปลา ท่านใช้อาหารประเภทใด
☐ 1. ให้กินอาหารตามธรรมชาติในบ่อ	☐ 2. ใช้อาหารที่ผสมเอง
☐ 3. ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูป	☐ 4. ใช้อาหารผสมเองร่วมกับอาหาร
	เม็ดสำเร็จรูป

49. ความถี่ของการดูแลรักษาบ่อเลี้ยงปลาของท่านมีเพียงใด
- () 1. ทุกวัน () 2. วันเว้นวัน
 () 3. สัปดาห์ละครั้ง () 4. เมื่อมีเวลาว่าง
50. ปลาที่เลี้ยงมีโรคระบาดหรือไม่
- () 1. มีโรคระบาด
 () 2. ไม่มีโรคระบาด
51. ท่านใช้วิธีการป้องกันและรักษาโรค โดยวิธีใด
- () 1. ใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา () 2. ใช้สารสมุนไพรในการรักษา
 () 3. ใช้สารเคมี () 4. ไม่มีการป้องกันรักษาโรค
52. กิจกรรมด้านประมงที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการของท่าน มีผลผลิตออกจำหน่ายแล้วหรือยัง และมีจำนวนเท่าไร
- () 1. ยังไม่มีผลผลิตจำหน่าย () 2. มีผลผลิตจำหน่ายแล้ว
53. ท่านจำหน่ายผลผลิตของท่าน โดยวิธีใดและจำหน่ายที่ไหน
- () 1. มีพ่อค้ามารับซื้อ
 () 2. ท่านนำไปขายเองที่
 () 2.1 ตลาดท้องถิ่น () 2.2 ตลาดต่างจังหวัด
54. ท่านได้จำหน่ายผลผลิตด้านประมง จากโครงการฯ จำนวน.....บาท
55. หลังจากท่านได้รับการอบรมแล้ว ท่านสามารถจัดทำบัญชีฟาร์มได้มากน้อยเพียงใด
- () 1. จัดทำครบทุกบัญชีและถูกต้อง () 2. จัดทำครบทุกบัญชีแต่ไม่ถูกต้อง
 () 3. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีแต่ถูกต้อง () 4. จัดทำไม่ครบทุกบัญชีและ
 () 5. ไม่ได้จัดทำ เพราะ..... ไม่ถูกต้อง

ตอนที่ 3 ทักษะคติของเกษตรกรต่อโครงการ ฯ

56. ท่านมีทัศนคติอย่างไรต่อโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ โปรดแสดงความคิดเห็นต่อข้อความต่อไปนี้

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
1.	1. การดำเนินงาน รัฐมีการประชาสัมพันธ์โครงการให้เกษตรกร ทราบโดยทั่วถึง					
2.	เป็นโครงการที่เกษตรกรมีส่วนร่วมเสนอความ ต้องการของตนเอง					
3.	เป็นโครงการที่มีการดำเนินงานที่เป็น ขั้นตอน					
4.	เป็นโครงการที่มีตัวแทนเกษตรกรเข้ามามีส่วน ร่วมในการคัดเลือกเกษตรกร					
5.	มีเจ้าหน้าที่จากส่วนราชการต่างๆ ให้การ สนับสนุนด้านวิชาการ					
6.	2. การบริการของเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่ได้แจ้งข่าวสารแก่เกษตรกร ได้ทั่วถึง					
7.	เจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการทำบันทึกข้อ ตกลง(แบบฟื้นฟู) ของเกษตรกรแต่ละราย					
8.	เจ้าหน้าที่ให้การช่วยเหลือในการทำแผนฟื้นฟู อาชีพ					
9.	เจ้าหน้าที่ออกเยี่ยมให้คำแนะนำสม่ำเสมอ					
10.	เมื่อท่านมีปัญหาในการดำเนินงานโครงการ เจ้าหน้าที่สามารถช่วยเหลือท่านได้					
11.	3. ความพอใจต่อโครงการ ฯ เกษตรกรสามารถจัดซื้อปัจจัยการผลิตเอง					
12.	ได้รับเงินค่าปัจจัยการผลิตจำนวนเหมาะสมดี					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
13.	4. การตอบสนองความต้องการ ได้รับการอบรมความรู้ตรงตามแผนของ เกษตรกร					
14.	ได้เสนอแผนการฟื้นฟูอาชีพตรงทางด้านที่ ต้องการ					
15.	ได้นำความรู้ไปใช้ดำเนินการผลิตอย่างแท้จริง					
16.	5. ผลประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับ ได้รับการเยี่ยมให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่					
17.	ได้รับความรู้จากการฝึกอบรมตามโครงการ					
18.	เกษตรกรไม่ต้องชำระดอกเบี้ยเงินกู้เป็น เวลา 3 ปี					
19.	เป็นกิจกรรมการผลิตที่ก่อให้เกิดรายได้					
20.	ครอบครัวของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น หลังจาก การเข้าร่วมโครงการ					

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ
กิจกรรมด้านพืช

57. ท่านมีปัญหา อุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการด้านพืชอย่างไร

ข้อ ที่	ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็น				
		ปัญหา มากที่สุด	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ปัญหา น้อยที่ สุด
		5	4	3	2	1
1.	1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อ ปัจจัยการผลิต					
2.	การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า					
3.	เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน					
4.	ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก					
	2. ปัญหาเกี่ยวกับการปลูกพืช					
1.	สภาพดินขาดความอุดมสมบูรณ์					
2.	พื้นที่มีน้ำท่วมขัง					
3.	แปลงปลูกพืชมีโรคแมลงระบาด					
4.	พืชเจริญเติบโตไม่ดีและมีผลผลิตน้อย					
	3. ปัญหาด้านการตลาด					
1.	ราคาผลผลิตพืชตกต่ำ					
2.	ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย					
3.	ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน					
	4. ปัญหาอื่นๆ					
1.	การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก					

58. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ที่คิดว่าจะช่วยแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพื้ชาระหนี (ด้านพืช) ในปีต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมด้านปศุสัตว์

59. ท่านมีปัญหาจากการเข้าร่วมโครงการด้านปศุสัตว์อย่างไรบ้าง

ข้อ ที่	ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็น				
		ปัญหา มากที่สุด	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ปัญหา น้อยที่ สุด
		5	4	3	2	1
1.	1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อ ปัจจัยการผลิต					
2.	การเบิกจ่ายเงินค่าปัจจัยการผลิตล่าช้า					
3.	เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน					
4.	ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก					
1.	2. ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์					
1.	สัตว์พันธุ์ดีหาซื้อยาก					
2.	การเลี้ยงสัตว์มีปัญหาโรคระบาด					
3.	ขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงสัตว์					
4.	สัตว์โตช้า แคระแกร็น					
1.	3. ปัญหาด้านการตลาด					
1.	สัตว์ที่ผลิตได้ขายไม่ได้ราคา					
2.	ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย					
3.	ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน					
1.	4. ปัญหาอื่นๆ					
1.	การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก					

60. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ที่คิดว่าจะช่วยแก้ปัญหาการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร หลังการพักชำระหนี้ (ด้านปศุสัตว์) ในปีต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมด้านประมง

61. ท่านมีปัญหาอุปสรรคจากการเข้าร่วมโครงการด้านประมงอย่างไรบ้าง

ข้อ ที่	ประเด็นปัญหา	ระดับความคิดเห็น				
		ปัญหา มากที่สุด	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ปัญหา น้อยที่ สุด
		5	4	3	2	1
1.	1. ปัญหาเกี่ยวกับโครงการ งบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการจัดซื้อ ปังจักษ์การ ผลิต					
2.	การเบิกจ่ายเงินค่าปังจักษ์การผลิตล่าช้า					
3.	เจ้าหน้าที่ชี้แจงโครงการไม่ชัดเจน					
4.	ระบบการเบิกจ่ายเงินยุ่งยาก					
	2. ปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงปลา					
1.	ปลาโตช้า แคร่แกระรินทร์					
2.	ขาดแคลนอาหารในการเลี้ยงปลา					
3.	ปลามีปัญหาโรคระบาด					
4.	ขาดน้ำในการเลี้ยงปลา					
	3. ปัญหาด้านการตลาด					
1.	ปลาที่ผลิตได้ขายไม่ได้ราคา					
2.	ไม่ค่อยมีตลาดจำหน่าย					
3.	ขายผลผลิตได้ไม่คุ้มกับการลงทุน					
	4. ปัญหาอื่นๆ					
1.	การจัดทำบัญชีฟาร์มทำได้ยาก					

62. ท่านมีข้อเสนอแนะอย่างไรบ้าง ที่คิดว่าจะช่วยแก้ปัญหาการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูอาชีพ
เกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ (ด้านประมง) ในปีต่อไป

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นายธัญวุฒิ ปานหวาน)

ผู้สัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

ผลการทดสอบค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์

ผลการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3
(ทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อโครงการฯ)

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Alpha If Item Deleted
R1	81.7333	6.4952	.2761	.7259
R2	82.4000	6.4000	.2591	.7288
R3	82.6000	7.1143	.0000	.7362
R4	82.6667	6.6667	.2857	.7253
R5	82.6000	7.1143	.0000	.7362
R6	83.1333	5.5524	.5322	.6971
R7	82.2000	5.0286	.8040	.6577
R8	82.2000	5.0286	.8040	.6577
R9	83.0667	5.7810	.4296	.7112
R10	82.4000	5.8286	.5574	.6968
R11	81.6000	7.1143	.0000	.7362
R12	81.9333	6.7810	.0375	.7576
R13	82.5333	7.1238	.0553	.7465
R14	82.6000	7.1143	.0000	.7362
R15	82.6000	7.1143	.0000	.7362
R16	82.5333	7.2667	.1574	.7526
R17	81.6000	7.1143	.0000	.7362
R18	81.6667	6.5238	.3971	.7181
R19	81.6667	6.5238	.3971	.7181
R20	81.6667	6.5238	.3971	.7181

Reliability Coefficients

N of Cases = 15.0

N of Item = 20

Alpha = .7342

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายชญวุฒิ ปานหวาน
วัน เดือน ปีเกิด	31 กรกฎาคม 2501
สถานที่เกิด	อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง
ประวัติการศึกษา	สศ.บ.(ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2527 กษ.ม. (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2546
สถานที่ทำงาน	สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา
ตำแหน่ง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร 6